ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(పన్నెండవ సమావేశము: ఇరవై ఐదవ రోజు)

గురువారము, 23 మార్చి, 1989.

(సభ ఉదయం 8-30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

ప్రశ్నలు—వాగ్రూప సమాధానములు.

అనంతపూర్ మార్క్ ఫెడ్ గిడ్డంగిపై దాడులు

231–

*9837—సర్వశ్రీ పి. వెంకటరత్నం (తిరువూరు), కె. వెంకటరావు (మల్లేశ్వరం):—ఆహార, పౌరసరఫరాల శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) అనంతపురం, సింగనమల, నర్సం మండలాలలో సరఫరాచేయుటకై ఉద్దేశించిన నిత్యావసర వస్తువులను వుంచిన అనంతపురం మార్క్ ఫెడ్ గిడ్డంగిపై నిఘా అధికార్లు దాడి జరిపి, 1988, మే 20వ తేది శుక్రవారంనాడు 9,700 కిలోల పామోలిన్ నూనె గల్లంతయినట్లుగా తేల్చినారా;

(ఆ) ఐనచో, అందుపై తీసికొన్న చర్య ఏమి ?

ఆహార, పౌరసరఫరాల శాఖా మంత్రి (శ్రీ జి. నారాయణప్ప):—

(అ) అవునండీ.

(ఆ) సంబంధిత వ్యక్తులపై చర్య తీసుకోవడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ యం. బాలకృష్ణారావు (గన్నవరం):—అధ్యక్షా, అనంతపురం, సింగనమల, నర్సం మండలాల్లో లోగడ స్టాక్ పాయింట్స్ వున్నప్పుడు, అక్కడి డెప్యూటీ తహశీలుదారు, సివిల్ సప్లయిస్, స్టాక్ పాయింట్స్‌కు చేరవలసిన సరుకు చేరకుండానే, అక్కడ కూడా యాక్విటెన్స్‌లో యిచ్చినట్లు నమోదు చేసి, మొత్తం యివ్వకుండా స్వాహా చేస్తున్నాడు. అప్పుడే కాదు, గత కొన్ని సంవత్సరాల నుండి ఆయన ఆ విధంగా చేస్తున్నట్లుగా వుంది. అందువల్ల అక్కడ వున్న లబ్ధిదారులందరికి సక్రమంగా సరఫరా కావడంలేదు. అసలే పామోలిన్ ఆయిల్ ఆల్టర్‌నేట్ మంత్స్ సరఫరా అవుతూ

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

వున్నప్పుడు, ఈ రకంగా దుర్వినియోగం కావడం వల్ల లబ్దిదారులు సకాలంలో పొంద లేక అనేక రకాల యిక్కట్లు పడుతున్న మాట యదార్థమా ? దానికి బాధ్యులైన వారి మీద ప్రత్యక్ష దర్యాప్తు జరిపి, చర్య తీసుకొని, లబ్ధిదారులకు సకాలంలో అందజేస్తారా అని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— అధ్యక్షా, ఇంతకుముందు లాగా ఇండివిడ్యువల్ మండల స్టాక్ పాయింట్ కాకుండా, కొన్ని మండలాలకు కలిపి మండల స్టాక్ పాయింట్స్‌ను ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతున్నది. అనంతపురంలో జరిగిన విషయంలో, మండల స్టాక్ పాయింట్ విషయంలో, మార్క్‌ఫెడ్ గోడవున్‌లో స్టాక్ చేశాము. దానితో ఐదు మండలాలకు సంబంధాలు వున్నాయి. ఐదు మండలాలకు ఆ స్టాక్ పాయింట్ నుండి డిస్ట్రిబ్యూషన్ జరుగుతున్నది. అయితే గౌరవ సభ్యులు అడిగినట్లు ఆ స్టాక్ పాయింట్ నుండి లబ్దిదారులకు సక్రమంగా అందడం లేదులని ఫిర్యాదులు వున్నాయి. వారిని ఏ విధంగా పరిష్కారం చేస్తారు అని గౌరవసభ్యులు అడిగారు. ఇక్కడ మండల స్టాక్ పాయింటు నుండి ఫెయిర్ ప్రైస్ డిపోకు తరలించేటప్పుడు అనేక కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకున్నాము. ఎందుకంటే మండల స్టాక్ పాయింటు నుండి పోయినప్పుడు, ఆయొక్క విలేజు లోని ఫెయిర్ ప్రైస్ షాపుకు చేరిన తరువాత ఆ సరుకు చేరింది, లేనిది అక్కడున్న గ్రామ సర్పంచ్ కాని, లేక గ్రామ పెద్దలు కాని, లేదా విలేజు అసిస్టెంటు కాని, యింకా ఎవరయినా వుంటే వారి ద్వారా అక్కడ సరుకులు చేరినట్లు తెలుసుకోవడం జరుగుతున్నది. ఒకవేళ ఏదయినా కంప్లయింట్ వస్తే, అందుకు బాధ్యులైన వారి మీద చర్య తీసుకుంటాము. స్టాక్ పాయింట్‌లో జరిగిన అవకతవకలను గురించి దర్యాప్తు జరపడం జరిగింది. జరిగిన తరువాత, తేలిన తరువాత అక్కడ వున్న అధి కారుల పైన చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సేగౌడ్ (మడకసిర):—అధ్యక్షా, అనంతపురంలోనే కాకుండా మడకసిర, గుంతకల్‌లో కూడా డెప్యూటీ తహసీల్దారు, సివిల్ సప్లయిస్, అవకతవకలకు పాల్పడినట్లు, ఎంక్వయిరీ పెట్టించగా ప్రూవ్ అయినట్లు తెలిసింది. అయినా ఆ అధికారుల మీద ఎటువంటి చర్యా యింతవరకు తీసుకోలేదు. వారిని ఎందుకు సస్పెండ్ చేయలేదు ? రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం అనేది ముఖ్య కార్యక్రమంగా తీసుకున్నప్పుడు, ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు బాధ్యులైన వారి మీద చర్య తీసుకో లేదు అని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— అధ్యక్షా, ఈ యొక్క అవకతవకల విషయములో, డెప్యూటీ తహసీల్దారు కానివ్వండి, ఏ అధికారులు కానివ్వండి బాధ్యులైన సంబంధిత అధికారులపైన, ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినప్పుడు, కలెక్టర్ గారి, మిగతా వారి నోటీసుకు వచ్చినప్పుడు బాధ్యులైన వారి మీద తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. స్పెసిఫిక్‌గా మార్క్‌ఫెడ్‌లో స్టాక్ పాయింట్ పెట్టి డిస్ట్రిబ్యూటు చేయడం జరుగుతోంది. మడకసిరి వ్యవహారం కూడా మా దృష్టికివస్తే వెంటనేచర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి):—అధ్యక్షా,ఈ మధ్య పల్లీ నూనె, పామోలిన్ [illegible] యించుమించు ఒకే విధంగా వున్నందువల్ల పామోలిన్ నూనెను వాడ

దానికి ప్రజలు యిష్టపడడం లేదు. వాడకంలో కూడా పామోలిన్ కంటే పల్లీ నూనె బాగుంటుంది. అందువల్ల పామోలిన్ ఆయిల్‌ను మా జిల్లాలో సరిగా తీసుకొని రావడమే లేదు. ప్రజలకు చేరవేసి, సరఫరా చేసే కార్యక్రమమే లేకుండా పోయింది. అందు వల్ల అది నిరుపయోగం అయిపోతున్నది. అందువల్ల పెరిగిన పామోలిన్ ఆయిల్ ధరను తగ్గించి ప్రజలకు అందుబాటులో వుండే విధంగా చేస్తే ఉపయోగంగా వుంటుంది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప:—అధ్యక్షా, పామోలిన్ ఆయిల్, వేరుశనగ నూనె మార్కెట్లలో సమానమైన రేట్లతో వున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం సప్లయి చేసే పామోలిన్ విడి నూనె కి.లో రూ. 16—50 పైసలు, టిన్స్ ద్వారా సరఫరా చేస్తే రెండు కిలోల టిన్ రూ 41 లు పాలిథిన్ కవర్స్‌లో అయితే రూ. 19.50 పైసలు ఈ విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం ధర నిర్ణయించిన దానిని సప్లయి చేస్తున్నామే తప్ప, ప్రత్యేకంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమి చేయడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. రఘురెడ్డి (నక్రేకల్) :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఆ ప్రశ్నకు జవాబు చెబుతూ అవునండీ అన్నారు. 1988 మే 20 వ తేదీన యిది జరిగింది. 9,700 కిలోల పామోలిన్ గల్లంతు అయినట్లు కనుగొనబడింది అని అన్నారు ఇప్పటి వరకు యాక్షన్ తీసుకుంటున్నాము అన్నారు. యేడాది దాకా యాక్షన్ ఏ విధంగా తీసుకుంటూ వున్నారు? ఎన్ని సంవత్సరాలు యాక్షన్ తీసుకుంటారు? మంత్రిగారు దయచేసి చెబుతారా? సంవత్సరం పొడవునా యాక్షన్ తీసుకోవడం ఏమిటండీ? బుజువు అయ్యాక వాస్తవం అని అంగీకరించిన తరువాత సంవత్సరం పొడవునా మీరు తీసుకుంటున్న యాక్షన్ ఏమిటి? అతనికి ఏవైనా ఆస్తిపాస్తులు వుంటే భద్రపరచుకోవడానికి వ్యవధి యిచ్చారన్న మాట.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— అధ్యక్షా ఆఫీసర్ల మీద ఏమి యాక్షన్ తీసుకున్నది మనవి చేస్తాను. విజిలెన్సు విభాగం వారు 16—5—1988 న అక్కడి గోడౌన్స్ పైన రెయిడ్ చేయడం జరిగింది. అక్కడ ఏరుసులు వున్నాయని తెలిసినప్పుడు, వెంటనే సివిల్ సప్లయిస్ విజిలెన్స్ వారు రెయిడ్ చేసి, అక్కడ తయిలులు వున్నాయని యిన్‌ఛార్జ్‌గా వున్న డెప్యూటీ తహశీలు దారు శ్రీ ఆకుల రామ కృష్ణయ్య పైన చర్య తీసుకున్నాము. ఆయన 5—12—1987 నుంచి అక్కడ వున్నారు అతన్ని 28—5—1988 తేదీన సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది. అంతే కాకుండా అనంతపురం రూరల్ పోలీస్ స్టేషనులో ప్రాసిక్యూట్ చేయడానికి క్రిమినల్ కేసు కూడా పెట్టడం జరిగింది. యస్ పి గారికి యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చి, అతని పైన చర్య తీసుకొని ప్రాసిక్యూట్ చేయ డానికి ఉత్తర్వులు పంపించాము. అంతే కాకుండా ఆనంతపురంలో, అతని ఆస్తులను జప్తు చేయడం జరిగింది. అది వేలం కూడా పెట్టాము. అలాగే ఈస్టు గోదావరి జిల్లాలోని రామచంద్రపురంకు సంబంధించిన వ్యక్తి. ఈస్టు గోదావరి కలెక్టరుకు కూడా అక్కడ వున్న అతని ఆస్తులను జప్తు చేయవలసిందిగా లేఖ కూడా వ్రాయడం జరిగింది. అక్కడి యం. ఆర్. వో. ఆ విషయంలో చర్య తీసుకుంటారని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ జిల్లా సప్లయి ఆఫీసరును ఎంక్వయిరీ ఆఫీసర్‌గా వేశాము. ఆయన

సమాధానం చెబుతూ 10–4–1989 వరకు తనకు టైమ్ యివ్వవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. ఆయన తనకు గుండె జబ్బు వున్నందున ఆ గడువు అడిగినట్లుగా రిప్లయ్ యిచ్చారు. 10–4–1989 లోపల సమాధానం వచ్చిన తరువాత మిగతా చర్యలను తీసుకుంటామని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

ఉ. 8–40 **Chief Minister (Sri N. T. Rama Rao):—This is a matter which cannot be postponed.** కడుపు నొప్పి హార్ట్ ఎటాక్ అంటే, ఇక్కడ అవినీతి ఆగదు. వెంటనే **I am appointing a Commission to enquire into the matter within a week's time.**

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మంత్రిగారూ, గవర్నమెంటు పటిష్టమైన చర్య తీసుకున్న తరువాత కూడా సమాధానం ఇవ్వరెందుకు? రాఘవ రెడ్డి గారు అడిగే వరకూ ఎందుకు చెప్పలేదు? చర్య తీసుకున్నా కూడా, ఆ సమాచారం అధికారులు ఇవ్వకపోతే ఎట్లా?

శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— సమాధానం ఉంది.........

Sri N. T. Rama Rao:—I am sorry. It is a lapse on the part of the Government. I accept it. I inform all the hon'ble Members that Government will take action immediately.

ప్రకాశం నెల్లూరు జిల్లాలలో ప్రయివేటు ఆపరేటర్ల వద్ద

పనిచేయుచున్న ఉద్యోగులకు ఆర్. టి. సి. లో ఉద్యోగాలు

232—

*10092— సర్వశ్రీ ఎం. కాశిరెడ్డి (కనిగిరి) ; వి. వెంకటరెడ్డి (కంభం) :— రవాణాశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ప్రకాశం, నెల్లూరు జిల్లాలలో యిటీవల ప్రయివేటు బస్సు రూట్లను జాతీయం చేసిన విషయము వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఐనచో, ప్రయివేటు ఆపరేటర్ల వద్ద పనిచేయు సిబ్బందికి ఉద్యోగాలను కల్పించారా;

(ఇ) జాతీయం చేసిన ఆ రూట్లన్నింటిలోను ఎ. పి. యస్. ఆర్. టి. సి. బస్సులను ప్రవేశ పెట్టారా?

రవాణాశాఖ మంత్రి (శ్రీ టి. సుబ్బారావు) :—

(అ) అవునండీ, 20–2–1987 తేదీ నుండి జాతీయం చేయడం జరిగింది.

(ఆ) ప్రకాశం జిల్లాలో 1,112 మంది, నెల్లూరు జిల్లాలో 1,594 మంది తొలగించిన పనివారిని వివిధ కేటగిరీలలో లీనం చేయడం కోసం సంస్థ ఎంపిక చేసింది. ప్రకాశం జిల్లాలో 1005 మందిని నెల్లూరు జిల్లాలో 1400 మందిని నియమించడం జరిగింది.

(ఇ) అవునండీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ 1987 [illegible] 20వ తేదీ నుండి ప్రకాశం నెల్లూరు జిల్లాలలో జాతీయం చేసిన అన్ని

శ్రీ ఎం. కాశిరెడ్డి :— ప్రకాశం, నెల్లూరు జిల్లాలలో బస్సు రూట్లను జాతీయం చేశారు. సంతోషం. కాని ఓవర్స్ ఇచ్చిన లిస్టులలో ఒక్కొక్కరి వద్ద రు. 10,000, రు. 15,000 తీసుకొని సెలెక్టు చేశారు. జెన్యుయిన్ వర్కర్స్ సెలెక్టు కాలేదు. డ్రయివర్లు, కండక్టర్లుగా పనిచేసిన వారికి ఏ పని లేక నిరుద్యోగులుగా ఉండవలసి వస్తున్నది. లేబర్ ఆఫీసర్ రికమెండ్‌చేసినా [illegible], లోకల్ ఫండ్, వేరే రిజిస్ట్రేషన్ చేయలేదని, [illegible] డైరెక్షన్ ఇచ్చినా అమలు చే[illegible] లేదు. దీనివల్ల చాలా అన్యాయం జరుగుతోంది. [illegible] చిత్తూరు జిల్లాలలో ఒక్కొక్క బస్సులో 7, 8 మందిని తీసుకున్నప్పటికి కూడా ప్రకాశం, నెల్లూరు జిల్లాలలో [illegible] కంటే ఎక్కువ తీసుకోలేదు. [illegible] గురిని తీసు[illegible]న్నామని చెప్పినా, ఇద్దరి[illegible] [illegible] కంటే తీసుకోని సందర్భాలున్నా మాట వాస్తవమా? జాతీయం చేసిన బస్సు రూట్లలో [illegible] బస్సులు ప్రవేశపెట్టని మాట వాస్తవమా? దాని వల్ల ప్రజలు [illegible] పడుతున్నారు. లేబర్‌కి న్యాయం చేస్తారా?

శ్రీ టి. సుబ్బారావు :— జాతీయం చేసిన నాటికి, ఒక సంవత్సరం [illegible]దర నుంచి [illegible] ఉంటే వారికి తప్పకుండా [illegible] కాశం ఇవ్వాలని ఉంది. ఒకవేళ [illegible] ంగా ఇవ్వకపోతే, తెలి[illegible]స్తే, తప్పకుండా చర్య తీసుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. కాని ఏ [illegible]లో నం[illegible] వారికి ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో, మానవతా దృక్పథంతో వారికి ఏదో [illegible] కల్పించాలని, ఆర్. టి. సి. కొన్ని నిబంధనలను కూడా తొలగించింది. వారికి ప్రత్యేకంగా కొన్ని సదుపాయాలు కల్పించారు, అట్లా కూడా ఫిట్ కానీ కాండిడేట్స్‌కి మాత్రమే అవకాశం రాలేదు. 1:5 తోనే నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో తీసుకుంటాము. కొన్ని డిపోలను హాండోవర్ చేసుకోవడం వల్ల, కొంతమంది అంతకుముందే ఉద్యోగాలలో ఉన్నందున 1:5 తీసుకున్నాము. కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో 1: 8 తీసుకోవడానికి కారణం, అక్కడ అంతకు [illegible]ందు జాతీయం చెయ్యని డిపోలున్నందున, క్రొత్తగా ప్రారంభించడం జరిగినందున, అవసరమయి తీసుకోవడం జరిగింది. ఎక్కడయినా తేడా ఉంటే, తెలియచేస్తే చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎం. కాశిరెడ్డి :—కృష్ణా జిల్లాలో బస్సుకి 7, 8 మందిని తీసుకుని, ప్రకాశం జిల్లాలో వెనుకబడిన ప్రాంతమయినా తీసుకోలేదు. వెనుకబడిన ప్రాంతంగా ఈ జిల్లాకు న్యాయం చెయ్యాలి. కండక్టర్లు, డ్రయివర్లుగా ప్రయివేటు బస్సులలో పనిచేసి... ఇప్పుడు ఉద్యోగము లేక, మట్టి పనో, టీ దుకాణమో చేయాలన్నా పూలమ్మిన చోట కట్టెలమ్మినట్లు ఉంటుంది. ప్రకాశం, నెల్లూరు జిల్లాలలోనే కాకుండా కరీంనగర్ జిల్లాలో కూడా 1: 8 అమలు చెయ్యలేదు. కనీసం ఒక బస్సుకి ఏడు గురిని అయినా తీసుకోవాలనే డైరెక్షన్స్ ఇస్తారా?

శ్రీ టి. సుబ్బారావు:— కండక్టరుగా ఉద్యోగం రావాలంటే 10 వ తరగతి క్వాలిఫికేషన్ ఉండాలన్నా, 7 వ తరగతి వారిని కూడా తీసుకున్నారు. ఏదో విధంగా భృతి కల్పించాలి, ఏదయినా ఉద్యోగం ఇవ్వాలి అనే ఉద్దేశంతో హైట్‌లో 5,4 అంగుళాలు ఉండవలసిన దానిని 5, 1 అంగుళానికే తగ్గించడం జరిగింది ఆరకంగా ఎక్కడయినా ఇవ్వకపోతే వారు తెలియచేస్తే పరిశీలించి తగిన చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. ఆదెన్న (సంతనూతలపాడు): ప్రకాశం జిల్లాలో ప్రయివేటు బస్సు రూట్లను జాతీయం చేసినందువల్ల లేబర్ ఆఫీసర్ చెప్పిన విధంగా ఉద్యోగాలు కోల్పోయిన వారి సంఖ్య ఎంత? ఎంత మందికి తిరిగి ఉద్యోగాలిచ్చారు? బస్, స్టాప్ రేషియో

ఎంత? జాతీయం చేసినప్పుడు, వేరే జిల్లాలలో బస్సుకి 7, 8 మంది [illegible] తీసుకుంటే, ప్రకాశం జిల్లాలో ఎగ్గురు లేదా నలుగురినే ఎందుకు [illegible] లేబర్ ఆఫీసరు ధృవపరచిన వారి సంఖ్య ఎక్కువగా ఉంది. వారు [illegible] తీసుకోవడం లేదు. ఉదాహరణకు అర అంగుళం హైట్ తక్కువగా ఉందని, 1 [illegible], 0 [illegible] సంవత్సరాలు ప్రయివేటు బస్సులలో పని చేసిన వారిని కూడా తీసుకోలేదు. [illegible], ఎంతో మంది భుక్తికి కూడా లేక ఎన్నో ఇబ్బందులు పడుతున్నారు.

శ్రీ టి. సుబ్బారావు :—వారు చెప్పింది యదార్థం కాదు. [illegible] కండక్టర్లుగా పని చేసిన వారికి తిరిగి ఉపాధి కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో [illegible] నిబంధనలు సడలించాము. 10వ తరగతి చదవాలన్నా, 7 వ తరగతి వారికి [illegible] ఇచ్చాం. 5.4 అంగుళాలు హైట్ ఉండాలన్నా 5.1 అంగుళంఉన్నవారికి కూడా [illegible] అంటూ ప్రత్యేకంగా లేదు. లేకున్నా కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. [illegible] ఇచ్చారంటే, ఆల్‌రెడీ అక్కడ ఉద్యోగాలలో ఉండడం వల్ల అట్లా [illegible] జరిగి [illegible] ఇప్పుడు 1:5 మాత్రమే చేస్తున్నాము.

శ్రీ కె. ఆదెన్న :—లేబర్ ఆఫీసర్ ధృవపరచిన వారి సంఖ్య ఎంత? ఎంతమందికి ఉద్యోగాలిచ్చారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :ఆదెన్న గారి ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పండి. —లేదా డిస్ట్రిక్ట్ వైజులిస్టు పెట్టండి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- ఈ సందర్భంగా [illegible] చేస్తాను. ఆర్. టి సి. నష్టం వస్తున్నదని, ఇది వరకు ఎప్పుడో [illegible] విధా[illegible] 1:5 కాదు, 1:6 వరకు పెంచా[illegible]. ఏదైనా సమస్య ఉన్నప్పుడు [illegible] పరిష్కరించడం ప్రభుత్వ ధ్యేయం. బజారున పెట్టడం కాదు. ఎక్కడయినా [illegible] జరిగితే [illegible] యన్స్ నుంచి ఫలానా బస్సులో ఇంత మంది ఉన్నారు అనే వివరం [illegible] చేయడానికి వీలుంటుంది. రు. 10, 15 వేలు డబ్బిచ్చి ఉద్యోగాలు [illegible] అని చెప్పడం విచారించవలసిన విషయం. ఏ బస్సులో ఎందరు అనేదిచెపితే, ఎదిచేసే వీలు ఉంటుంది.

శ్రీ వి. వెంకటరెడ్డి :-ఒక్క కృష్ణా జిల్లాలోనే కాదు ప్రకాశంలో కూడా రెండు మూడు రూట్లు జాతీయం చేయడం జరిగింది. హైట్ రిలాక్సేషన్‌లో [illegible]-6 అంగుళాలు ఉండాలన్న దాని మీద 5.1 1/2 ఉండడం జరిగింది. ఎం. ఓ గారికి కూడా రిప్రజెంట్ చేయడం జరిగింది. కాని ఇంతవరకూ దాని మీద పరిశీలన జరగలేదు. అతను చాలా పేదవాడు. గిరిజన కులస్థుడు. బస్‌కు నలుగురైదుగురిని తీసుకోవటంటున్నారు. ప్రయివేటు [illegible] మీద సూపర్‌వైజర్స్‌ని, 3 కండక్టర్లను, 3 డ్రైవర్లను ఉంచడం జరుగుతోంది ఆ [illegible]లో లేబర్ ఇన్‌స్పెక్టరు దగ్గర నుంచి పంపడం జరిగింది. [illegible] పి. వాళ్ళు కూడా ఎగ్జామిన్ చేసి ప్రపోజు చేసి ఆర్. టి. సి. కి పంపడం జరి[illegible] కూడా నల్గురికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు. తప్ప మిగిలిన వాళ్లకు [illegible] పెండింగ్‌లో పెట్టారు. వాటిని కూడా పరిశీలించి వెంటనే [illegible] వారు చెప్పినట్లు వాళ్లకు కూడా ఉద్యోగాలు ఇస్తే బాగుంటుంది.

రిక్రూట్‌మెంట్‌లో కూడా ఇతరులను తీసుకొనే బదులు, జాతీయం చేసిన బస్‌ల మీద ఉన్నవారిని తీసుకొంటే వాళ్లు సంతోషపడతారు. దానిని పరిశీలించాలని ముఖ్యమంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— కొద్దిగా డిఫరెన్సు ఉన్నంత మాత్రాన కండెమ్ చేయడం పొరపాటు. నేను కూడా అంగీకరిస్తున్నాను. ఏదయినా అటువంటిది కాస్తో కూస్తో కొద్దిగా—డిస్‌క్వాలిఫై ఉన్నట్లయితే—పాపం వారు సర్వీసు చేసారు కాబట్టి వారిని తొలగించడం ధర్మం కాదు. ఉత్తర్వులు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. కొద్దిగా హైట్ తగ్గినంత మాత్రాన పోయేది ఏమీ లేదు. ఇంకా ఏదయినా మీ నోటీసుకు వస్తే చెప్పండి. ఇదేమీ పోయే ఉద్యోగం కాదు. కండక్టరూ, డ్రైవర్సే కాబట్టి పరిశీలన చేస్తామని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ (గుంటూరు—1):-- ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ యూనియన్స్ ద్వారా వచ్చిన పేర్లను కన్సిడరేషన్‌లోకి తీసుకొంటామన్నారు. వాస్తవంగా యూనియన్ చెప్పిన పేర్లను గానీ, లేబర్ ఇన్‌స్పెక్టర్స్ చెప్పిన పేర్లను కానీ కన్సిడర్ చేయడం లేదు. బస్ ఓనర్స్ కార్మికుల వద్దనుంచీ డబ్బు వసూలు చేసుకొని ఆయన సూచించిన పేరు మాత్రమే కన్సిడర్ చేస్తున్నారు. ఇది ఒక్క ప్రకాశం జిల్లా అని కాదు గుంటూరు జిల్లాలో కూడా ఉంది. ఆరుగురిని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. వాటిని మించి ఇంతవరకూ ఎక్కడా జరగలేదు. అందుచేత ఈ ప్రైవేటు బస్సులు జాతీయం చేసేటప్పుడు, వాళ్లను రిక్రూట్ చేసేటప్పుడు ఒక నిర్దుష్టమయిన విధానం రూపొందిస్తే గైడ్‌లైన్స్‌గా ఉంటుంది. ప్రైవేటు రూట్లను మనం జాతీయం చేస్తున్నాము. ఆర్. టి. సి బస్సులను నడపడంలేదు. ఏ బస్ అయితే ఆ ప్రైవేటు రూట్లో నడుస్తున్నదో అదే బస్సును అక్కడ నడుపుతున్నారు. "హైర్ విత్ ఆర్. టి. సి" అని ఈ పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది? ఆర్. టి. సి బస్సులను నడపడానికి ప్రభుత్వం తీసుకొంటున్న చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. ఇప్పుడు యూనియన్ కావచ్చు. లేకపోతే ఎవరయినా పెద్ద మనుషులు, గౌరవనీయులు, ఎవరయినా సరే ఇందాకే మీకు తెలియజేసాను. మీకు తెలిసిన నాలెడ్జ్‌లో వివరాలు ఇస్తే ట్యాలీ చేయడానికి వీలుంటుంది. క్రాస్ ఎగ్జామిన్ చేయడానికి వీలుంటుంది. దాని విషయంలో కూడా నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరం కలుగుతుంది. అదే విషయంలో వారు ఇప్పుడు రెండవ పాయింట్ సజెస్ట్ చేసారు. దాని విషయంలో కూడా పూర్తిగా గమనించడం జరుగుతుంది. ఎందుకంటే ఈనాడు జాతీయం చేస్తారు—ఒక్కసారే కొన్ని వందల బస్సులు కొనడం, సకాలంలో వాటికి బాడీస్ కట్టించడం జరగనప్పుడు, ప్రయాణికులకు అసౌకర్యం కలిగించకుండా—అది కూడా వారి పెత్తనం లేకుండా—ప్రభుత్వం అద్దెకు తీసుకొని కొద్దికాలం నడిపించి—మళ్లీ బస్సులు వేసేంతవరకూ వాటిని వినియోగించుకోవడం జరుగుతుంది. అంతే కానీ వేరే విధానంగా అద్దెకు తీసుకొనే విధానం ప్రభుత్వానికి లేదని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—గత మూడు సంవత్సరాల నుంచీ అలాగే ఉన్నాయి కొద్ది రూట్లలో ....

Mr. Speaker : I have given sufficient time. If you are not satisfied with the answer, that is a different matter..

Sri Mohd. Jani :About the list, Sir

Mr Speaker : I have already directed to place the district wise list

(Interruption)

Sri K. Prabhakara Rao (Amalapuram) : Here is a displaced operator Mr. Divakara Reddy. Please allow him to speak, Sir.

(Interruptions)

Mr. Speaker : No. No time please.

(Interruption)

Mr. Speaker :Already the Chief Minister has stated that the entire list will be placed on the Table of the house.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు) :— [illegible] ప్రైవేటు బస్సులలో బస్సుకు కనీసం ముగ్గురు డ్రైవర్లు, ముగ్గురు కండక్టర్లు, [illegible] క్లీనర్, ఒక చెకింగ్ ఉండే సంప్రదాయం ఉంది. కాని ఇప్పుడు నలుగురిని [illegible] లేదు. ఆ మిగతా నలుగురిని ఈ రెండు జిల్లాలలో తీసుకొనే ఏర్పాటు చేస్తారా [illegible] బస్ ఓనర్సు [illegible] అని అన్నారు. 10 వేలు, 15 వేల రూపాయలు ఇచ్చి అప్పటికప్పుడు లిస్ట్‌లో జాయిన్ అయి అక్కడ లేబర్ కమీషనర్‌తో అడ్జస్టు అయ్యి చేస్తున్నారు చాలా కాలం నుంచి చేస్తున్న కండక్టర్సుని కాని, డ్రైవర్సుని కాని తీసుకోక నిరుద్యోగులయ్యారు. కేవలం 10, 15 వేలకు అమ్ముకొని కుమ్మక్కయినందువల్ల, స్పష్టంగా అనేకమంది నిరుద్యోగులయ్యారు. వెంటనే వారికి ఉపాధి కల్పిస్తారా. హైట్ విషయంలో చదువు విషయంలో కూడా కొంత మినహాయింపు ఇచ్చి— వారిని కనీసం కండక్టరు కాకపోయినా ఇంకేదయినా పనిలో వీలు కల్పించి చేయండి. 20 సంవత్సరాల నుంచి దానిలో పనిచేస్తున్న వారు ఉన్నారు. మానవతా దృక్పథంతో పరిశీలించి హైట్ విషయంలో చదువు విషయంలో రిలాక్స్ చేసి ఇచ్చినలిస్ట్ ప్రకారం 4 నుంచి 8 వరకూ తీసుకొనే పద్ధతి ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేస్తారు? 10, 15 వేలరూపాయలు ఇచ్చి అప్పటికప్పుడు చేరిన వారి మీద కఠినమయిన చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—గౌరవ సభ్యులకు ఇప్పుడే మనవి చేసాను. నిజంగా 20 సంవత్సరాల నుంచి ఉన్న వాళ్లను తీసి వేయడం మంచిది కాదన్నదే ప్రభుత్వదృష్టి కూడా. ఉద్యోగాల నుంచి తీసివేయడం ధర్మం కాదు. ఉద్యోగాల నుంచీ తీయడం జరగడం లేదు. ఆ వివరాలు వారు ఇచ్చినట్లయితే వారికి ప్రత్యేక భృతి కల్పించే ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. మరో విధంగా టాక్సి నడుపు కోవడానికి గానీ ఆటో నడుపుకోవడానికి గానీ సహాయం చేయాలనుకొంటే ప్రభుత్వం తప్పకుండా చేస్తుంది లేక [illegible] వారికి తగిన ప్రోత్సాహం ఇవ్వడానికి ఆలోచన చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

[illegible] ముఖ్యమంత్రి గారిని [illegible] చేసి అపార్థం చేసుకో [illegible] ప్రభుత్వాన్ని అన్‌పాప్యులర్ చేయాలని ఒకే ఓనరు సుమారు

25, 30 సంది ఇక్కడ ... చేస్తున్నట్లు ఇచ్చిన మాట వాస్తవమా? నేను ఆ యూనియన్‌కు సంబంధం ఉన్నవాడిని కనుక చెబుతున్నాను. నేషనలైజు చేసిన వెంటనే కండక్టర్ గానీ, డ్రైవర్ గానీ 10, 15 వేల రూపాయలకు క్రొత్తగా వచ్చిన వారికి ఉద్యోగాలిస్తున్న విషయాలు నాకు తెలుసు. అన్నిటికంటె ముఖ్యంగా మెడికల్ ఫిట్‌నెస్ విషయం. హెర్నియా ఉన్నా సరే, కొద్దిగా ఏదున్నా సరే ఇటువంటి వారిని పూర్తిగా బాయికాట్ చేసారు. విశాఖ జిల్లాలో యూనియన్‌కు సంబంధం ఉన్నవాడిని కనుక, ఎన్నోసార్లు ఎం. డి గారిని కలవడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారి నోటీసుకు కూడా తీసుకురాలేదు. 1:4 మాత్రమే కొన్ని దిక్కుల తీసారు. 1:8 అనిచెప్పారు కాని కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో కూడా 1:4 చేసారు. మనం ఆకులు తిని బంగారు పళ్లెంలో అన్నం పెడదామనుకొన్నాము. అయితే అది మనకు రివర్సు అయింది. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచించి పేదవారికి ఏదయినా మేలు చేసే ఆలోచన చేస్తే బాగుంటుంది. విశాఖజిల్లా అని కాదు అన్ని జిల్లాలను పరిశీలనలోకి తీసుకోండి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :- వారి దగ్గర వివరాలు చాలా ఉన్నట్లుగా ఉంది. దయచేసి అవి అందజేస్తే పరిశీలన చేస్తాము. అంతేకాని ప్రత్యేకంగా ఒక జిల్లా అని మాత్రమే కాకుండా అన్ని జిల్లాలు పరిశీలించడం జరుగుతుంది.

(శ్రీ కె. వెంకటరావు పేపర్లను ముఖ్యమంత్రికి అందజేశారు)

సెంట్రల్ బ్యాంకులకు బకాయిల చెల్లింపు

233—

*10906 — సర్వశ్రీ సి. విటల్‌రెడ్డి, (నర్సాపూర్) జి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట) యు. నారాయణరావు, (మునుగోడు):— సహకారశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) ఏకగవాక్ష పథకం క్రింద వ్యవసాయ అభివృద్ధి బ్యాంకులను కేంద్ర బ్యాంకులతో విలీనం చేసినందున 200 కోట్ల రూపాయలను కేంద్ర బ్యాంకులకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెల్లించవలసియున్న విషయం వాస్తవమేనా ;

(ఆ) వర్ధమాన సంవత్సరంలో 5 కోట్ల రూపాయలను మాత్రమే చెల్లించిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా ;

(ఇ) జిల్లా కేంద్రబ్యాంకులు సభ్యులకు అప్పునిచ్చు స్థితిలో లేని విషయం కూడా వాస్తవమేనా : ఐనచో, మిగతా మొత్తాన్ని బ్యాంకులకు చెల్లించుటకు తీసికొన్న చర్యలేవి ?

సహకార శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి.సూర్యారావు):—

(అ) లేదండి.

(ఆ) లేదండి.

(ఇ) లేదండి.

శ్రీ సిహెచ్. విటల్‌రెడ్డి :— నేను ప్రశ్న వేసినది వేరు. ఇందులో వారు వ్రాసింది వేరు. జవాబు వేరే విధంగా వుంది. 31 జూన్, 1987 తేదీ వరకు ఎవరయితే అసలు కడతారో, మిత్తి. అపరాధపు మిత్తి గవర్నమెంటు ఎగ్జంప్ట్ చేసిందా ? ఎగ్జంప్ట్ చేసిన డబ్బును రీఇంబర్స్ చేయవలసిన అవసరం రు. 200 కోట్ల మేరకు కేంద్ర బ్యాంకులకు ఉంది. ఇంతవరకూ రీ ఇంబర్స్ చేయలేదు. దాని పర్యవసానంగా రిజర్వు బ్యాంకుకు చెల్లించవలసినది కేంద్ర బ్యాంకులు చెల్లించడం లేదు. దాని పర్యవసానంగా మనం క్రొత్తగా మెంబర్లు అయ్యేవారికి, ఇతరులకు విరివిగా అప్పులు లభించడం లేదు. కాబట్టి మీరు కేంద్ర బ్యాంకులకు రీ ఇంబర్స్ చేయవలసిన డబ్బును ఎన్ని ఉన్నాయో వివరాలు చెప్పగలుగుతారా ?

శ్రీ జి. సూర్యారావు :—అధ్యక్షా, ఇందులో వారు తెలియజేసిన ప్రశ్న వేరు. ఇది వేరు. వారు చెబుతున్న విషయం వేరు. వారు అడిగింది కేంద్ర బ్యాంకు విలీనం చేసిన పి. డి. బి. లు....

శ్రీ సిహెచ్. విటల్‌రెడ్డి :— నా ప్రశ్న వేసిన ఉద్దేశ్యం వేరు. నేను వేసిన ప్రశ్న వేరు, వ్రాసింది వేరుగా ఉంది. నేను చెప్పిన 31 జూన్, 1987 వరకూ అసలు చెల్లించినట్లయితే ప్రభుత్వం మొత్తం వడ్డీ, అప్పులను ఎగ్జంప్ట్ చేస్తున్నామని స్పష్టంగా ప్రకటించడం జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు ఏమి వ్రాసారో అదే పదజాలం ఇక్కడ ఉపయోగించడం జరిగింది. మార్పు లేదు. మీరు ఒకసారి చూసుకోండి.

శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి :— వ్యవసాయాభివృద్ధి బ్యాంకులను కేంద్ర బ్యాంకులలో విలీనం చేసినందుకు 200 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వం ఆ బ్యాంకులకు అడ్జస్ట్ చేయనికారణంగా రైతులు నష్టపోతున్నారు. వ్యవసాయాభివృద్ధి బ్యాంకులలో అపరాధపు వడ్డీని ప్రభుత్వం మాఫీ చేసినందున అసలు కట్టారు. అది ప్రభుత్వం జమచేయని కారణంగా ఎప్పుడయినా రైతుల మీద వసూలు చేయకతప్పదని రైతులు వాపోతున్నారు. ఈ డబ్బును ఎప్పుడు జమ చేస్తారు ? అపరాధపు వడ్డీనుంచి రైతులను రుణ విముక్తులను చేస్తారా ? రైతులకు కలిగిన అనుమానాలను తొలగించాలని కోరుతున్నాను. కేంద్ర సహకార బ్యాంకులలో 15 సంవత్సరముల క్రితము సభ్యత్వం వున్న రైతులకు కనీసం వ్యవసాయ బావులకు పంపుసెట్లు కూడా దొరకడం లేదు. సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులకు ఈ పంపుసెట్లను అందించడానికి కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకుల ద్వారా ప్రభుత్వం ఏమయినా ఏర్పాటు చేస్తుందా? కో ఆపరేటివ్ సొసైటి బ్యాంకుల ద్వారా (సింగిల్ విండో బ్యాంకుల) ఇస్తున్న ఎరువులు ఆ సీజన్ దాటిన తరువాత ఇస్తున్నారు. మార్కెట్ రేటు కన్నా సింగిల్ విండో బ్యాంకుల ద్వారా సప్లయి చేసే ఎరువుల రేటు ఎక్కువగా వున్నది దీనికి కారణాలు ఏమిటో ప్రభుత్వం పరిశీలించి ఇవి రైతులకు సక్రమంగా వినియోగ పడేటట్లు చేస్తారా ?

శ్రీ జి. సూర్యారావు :— సింగిల్ విండో సిస్టమ్ వచ్చిన తరువాత రాష్ట్రంలో వున్న రైతులకు ఏ రకమైన జాప్యం లేకుండా రుణాలను ఇస్తున్నాము. సింగిల్ విండో వ్యవస్థలో 1986 వ సంవత్సరంలో స్వల్పకాలిక రుణాల క్రింద సుమారు 158 కోట్ల రూపాయలు 1987—88 వ సంవత్సరంలో 286 కోట్ల రూపాయలు అలా

1988-89 వ సంవత్సరంలో 311 కోట్ల రూపాయలు యివ్వడం జరిగింది. ఈ సిస్టమ్ వచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు చొరవ తీసికొని అనేక రకాలైన అభివృద్ధి పంధాలో రైతులకు సహాయం చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా ఎరువుల విషయంలో లోకల్ రేటుకు, కో ఆపరేటివ్ సిస్టమ్ ద్వారా ఇచ్చే రేటుకు కొంచెము వ్యత్యాసం వున్నదన్నారు. దీని విషయంలో లోగడ ప్రభుత్వ దృష్టికి రావడం దాని మీద అక్కడున్న డి. సి. ఎం. ఎస్ కు. కో ఆపరేటివ్ యంత్రాంగానికి ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ యివ్వడం జరిగింది. ఎక్కడయినా ఒకటి, రెండు రూపాయలు తేడా వున్నాయే తప్ప అంతకన్నా ఎక్కువగా రైతులకు ఇబ్బందితో కూడిన విషయంగా ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు. స్పెసిఫిక్‌గా వారు చెబితే తప్పకుండా సాధ్యమయినంత వరకు చర్యలు తీసుకొంటాము.

శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి:—సీజన్ దాటిన తరువాత ఎరువులు సప్లయి చేస్తున్నారు. నాట్లు పడిన తరువాత ఎరువులు సప్లయి చేస్తే రైతులు ఏమి చేసుకొంటారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:—సకాలంలో ఎరువులు అందేటట్లు చూడండి.

శ్రీ జి. సూర్యారావు:—తప్పకుండా చూస్తాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నరసంపేట):—రైతులకు వడ్డీ మాఫీ చేయడం మూలంగా మన డిస్ట్రిక్ట్ సెంట్రల్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకులకు ఈ రోజు వరకు యిచ్చుకోవలసిన డబ్బు ఎంత? అందులో నుంచి ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో ఎంత ప్రొవైడ్ చేశారు? రెండవది సెంట్రల్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకుల వారు బాకీని యివ్వకుంటే నాబార్డ్ వారు లోనులు యివ్వరనే విషయం తెలుసు గదా? దానికి ఏమి చేశారు? మూడవది సింగిల్ విండో సిస్టమ్ క్రింద కొన్ని గ్రామాలను షెడ్యూల్డు బ్యాంకుల వారు దత్తతకు తీసుకొని వాటిని ఇందులో ఎమాల్‌గమేట్ చేశారు. ఎమాల్‌గమేట్ చేసిన తరువాత దత్తత తీసుకొని బ్యాంకుల వారు అప్పులు యివ్వడం మాని వేశారు. నాబార్డ్ వారు మాకు ప్రొవైడ్ చేయడం లేదు కాబట్టి మేము యివ్వమని డిస్ట్రిక్ట్ సెంట్రల్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకుల వారు అంటున్నారు. దీని వలన ఆ గ్రామాల వారు చాలా అవస్థలు పడుతున్నారు. వాటి గురించి ఏమి ఏర్పాటు చేశారు.

శ్రీ జి. సూర్యారావు:—పరపతి సంఘాలు వున్న గ్రామాలలో కొన్ని కమర్షియల్ బ్యాంకుల ద్వారా ఫైనాన్స్ ఎయిడ్ యివ్వడం జరుగుతుంది. జనరల్‌గా ఆ గ్రామాలలోని రైతులకు కావలసిన అవసరాలను అక్కడ కమర్షియల్ బ్యాంకుల వారు తీరుస్తున్నారనుకొంటాను. ఒక వేళ ఎక్కడయినా అలాంటి సదుపాయం లేనప్పుడు గౌరవ సభ్యులు నా దృష్టికి తీసుకవస్తే తప్పకుండా ఆ విషయంలో ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకొంటాము. బడ్జెట్‌లో ఈ సంవత్సరం ఎంత కేటాయించారని సభ్యులు అడిగారు. 27, 28 తారీఖులలో ఇదే హవుజులో బడ్జెట్ మీద మాట్లాడుతాను. ఆ రోజు తప్పకుండా అన్ని విషయాలు వారికి తెలియజేస్తాను.

శ్రీ.ఎం. ఓంకార్:—రైతులకు వడ్డీ మాఫీ చేయడం మూలంగా మనం ఎంత డబ్బు ఈ నాళ సెంట్రల్ కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకులకు కట్టవలసి వున్నది?

శ్రీ జి. సూర్యారావు:—సుమారు 70 కోట్ల రూపాయల నుంచి 90 కోట్ల రూపాయల వరకు ఎప్పటికప్పుడు రైతులకు రాయితీ ఇస్తున్నాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:—ఇపుడు వారి లెక్క ప్రకారం సుమారు 95 కోట్ల రూపాయలు మనం బ్యాంకులకు యివ్వవలసి వున్నది. ఈ బడ్జెట్‌లో సుమారు 5 కోట్ల రూపాయలకన్నా ఎక్కువ లేదన్నట్లుగా వింటున్నాను. ఎందుకంటే బడ్జెట్‌లో యిచ్చిన జనరల్ లెక్కల ప్రకారం 95 కోట్ల రూపాయలు బకాయిలు వుండగా 5 కోట్ల రూపాయలు మాత్రం మనం ప్రొవైడ్ చేస్తే మిగిలిన [illegible] నుంచి తెచ్చుకొంటారు? నాబార్డు వారు వీళ్లకు ఎలా [illegible]? దానిని ఎలా పరిష్కారం చేస్తారు?

శ్రీ జి. సూర్యారావు:—ప్రజల దగ్గర నుంచి [illegible] రావలసిన పద్దీలు కానీ, అసలు కానీ సరైన సమయంలో వచ్చినా కానీ, [illegible] కానీ సెంట్రల్ బ్యాంక్ ద్వారా కానీ, ప్రభుత్వం ద్వారా కానీ నాబార్డ్ పెట్టిన సమయంలో చెల్లించక పోయినట్లయితే మరల తిరిగి రైతులకు లోను ఇచ్చే [illegible] లేదు. అందుచేత ఏదో రూపేణ ప్రభుత్వం ఆ భర్తీ నిపూర్తి చేసి తరువాత రైతుల దగ్గర నుంచి వసూలు చేస్తాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:—దీనికి పరిష్కారం ఏమిటి? బ్యాంకుల వాళ్లు ఎక్కడి నుంచి తీసుకవస్తారు? మేము స్వయంగా ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నాం. కమర్షియల్ బ్యాంకుల క్రింద దత్తత తీసుకొన్న గ్రామాలను సింగిల్ విండో సిస్టమ్‌లో పెట్టినందున వాళ్లకు యివ్వడం లేదు. ఇద్దరి పొత్తులో పడ్డారు. దత్తత తీసుకొన్న షెడ్యూల్డ్ బ్యాంకులలోని గ్రామాలు సింగిల్ విండోలో విలీనం చేయడం వలన వారు ఇవ్వడం లేదు, వీరు ఇవ్వడం లేదు. ఆ విషయం ఇంతకు ముందే ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాము.

శ్రీ జి. సూర్యారావు:—స్పెసిఫిక్‌గా ఏ గ్రామాలకు కమర్షియల్ బ్యాంక్ ద్వారా సదుపాయం అందలేదో తెలియజేస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీ సి.హెచ్. విటల్‌రెడ్డి:—మెదక్ సెంట్రల్ బ్యాంక్ రు. 20 కోట్లు రీఎంబర్స్ చేయవలసివుంటే కేవలం రు. 5 కోట్లు మాత్రమే చేశారు, మిగిలిన రు. 15 కోట్లు ఎప్పుడు రిఎంబర్స్ చేస్తారు? వెంటనే ఇప్పించటానికి చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ జి. సూర్యారావు:—ఆలోచిస్తాము.

డా. ఎమ్. వి. మైసూరారెడ్డి (కమలాపురం): ఇదివరకు సింగిల్ విండో విధానం రాకముందు ప్రాథమిక ఎగ్రికల్చరల్ డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంకు లాంగ్ టరమ్ లోన్స్ ఇస్తూవుండేవారు. ప్రతి యూనిట్‌కు ఇచ్చేవారు. ఈ నాడు యూనిట్స్ తగ్గించారు. రెస్ట్రిక్షన్స్ పెట్టారు. ఇలా కాకుండా పూర్వం మాదిరి ఆ లోన్స్ రైతులకు ఇప్పిస్తారా? సింగిల్ విండో సిస్టమ్ వచ్చిన తరువాత రైతులకు ఇచ్చిన లాంగ్ టరమ్ లోన్ ఎంత?

శ్రీ జి. సూర్యారావు:—సింగిల్ విండో సిస్టం రాకముందు ప్రాథమిక ఎగ్రికల్చరల్ [illegible] బ్యాంక్స్ ప్రజల అవసరాలు తీర్చలేని పరిస్థితులతో నడచిన మాట వాస్తవమే [illegible] సిస్టమ్ వచ్చిన తరువాత ట్రాక్టర్ కావాలన్నా లాంగ్ టరమ్ లోన్ [illegible] ఇవ్వడం లేదని మా దృష్టికి తీసుకువస్తే చర్యలు

శ్రీ ఎమ్. వి. మైసూరారెడ్డి:—మంత్రిగారు చెప్పేది సత్యదూరము. కేంద్ర గవర్నమెంట్ బ్యాంక్ ప్రెసిడెంట్ రికమెండ్ చేస్తే తప్ప ఎ. డి. ఓ. చేయడం లేదు.

శ్రీ యమ్. నారాయణరావు:—స్వల్ప, మధ్య, దీర్ఘకాలిక అప్పులు అని మూడు రకాలైన అప్పులు ఇస్తున్నారు. స్వల్ప కాలిక అప్పులు 400 రూపాయలు కంటే ఎక్కువ ఇవ్వడం లేదు. బావుల త్రవ్వకానికి మధ్యకాలిక ఋణాలు పది వేలకు మించి ఇవ్వడం లేదు. ఒక బావి త్రవ్వాలంటే కనీసం రు. 25, 30 వేలకు తక్కువ ఖర్చు కాదు. ఇప్పుడు ధరలు పెరిగిన దృష్ట్యా స్వల్పకాలిక ఋణాలు రు. 2 వేల వరకూ బావులు త్రవ్వకానికి మధ్య దీర్ఘ కాలిక ఋణాలు రు. 28, 30 వేల వరకూ ఇస్తారా?

శ్రీ పి. సూర్యారావు:—వైతాంగం, ప్రజల అవసరాలు తీర్చటానికి ఏమి చేయమంటే అది చేయటానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుంది.

కుటుంబ నియంత్రణకు శస్త్ర చికిత్సానంతర సౌకర్యాలు

234—

*1 834—సర్వశ్రీ బి. ఎన్. ఎస్. శివాజి (సోంపేట), కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం), కె. రామమోహనరావు (పిడుగురాళ్ల):—ఆరోగ్య, వైద్య శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) కుటుంబ నియంత్రణ శస్త్ర చికిత్స చేయించుకున్న స్త్రీలకు సరియైన శస్త్ర చికిత్సానంతర సౌకర్యాలను సమకూర్చుట లేదన్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఈ సౌకర్యాలు లేని కారణంగా కొంతమంది స్త్రీలు మరణించిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) శ్రీకాకుళం జిల్లా, కంచలి మండలం, ఆముదాలపుట్టుగ గ్రామానికి చెందిన శ్రీమతి జమున, సోంపేట ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో కుటుంబ నియంత్రణ శస్త్ర చికిత్స చేయించుకున్న వెంటనే మరణించిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఈ) ఐనచో, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసికొన్న చర్య ఏమి?

ఆరోగ్య వైద్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. సుబ్బయ్య):—

(అ) కాదండీ.

(ఆ) ట్యూబెక్టమీ ఆపరేషను జరిగిన తరువాత కొన్ని మరణాలు సంభవించినట్లు తెలియజేయడం జరిగిందే కాని ఆ మరణాలు వైద్య సదుపాయాల లోపం కారణంగా సంభవించినవి కావు.

7-5-1988 నుండి 12-5-1988 వరకు సందర్శించారు. 13-5-1988 తేదీన సోంపేట ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో ఆమె కుట్లను విప్పగా కుట్లు మీద ఒక చిన్న వ్రణము ఉన్నట్లు కనుగొన్నారు. దానిని శుభ్రం చేసి, మందు వేసి కట్టుకట్టడం జరిగింది. 23-5-1988 తేదీన ఆమెకు తల నొప్పితో పాటు, జ్వరం కూడా వచ్చింది. ఆమె వాంతులు చేసుకోవడం ప్రారంభించింది. ఉపదేశము చేసిన చోట ఒక చిన్న అల్సర్ ఇంకా అలాగే వున్నట్లు హెల్త్ ఇన్‌స్పెక్టరు గమనించారు. అందువల్ల ఆసుపత్రికి రావలసిందని ఆయన ఆమెకు సలహా ఇచ్చారు. అయినప్పటికీ అతడు ఆమె ఇంటివద్దనే చికిత్స చేశాడు. ఆమె సోంపేట ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి 26-5-1988 తేదీన వచ్చింది. ఆ నాటి నుంచే ఆమెకు చికిత్స చేస్తూ ఆమెను జాగ్రత్తగా అబ్జర్వేషనులో వుంచడం జరిగింది. కాని ఆమె పరిస్థితి క్షీణించడం వల్ల 31-5-1988 తేదీ వేకువ జామున 2.30 గంటలకు ఆమె మరణించింది.

(ఈ) శ్రీకాకుళం జిల్లా వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ అధికారి ఈ విషయంలో విచారణ జరిపి 'సెప్టికేమియా, 'మెనింజైటిస్, అనే వ్యాధుల వల్ల మరణించినట్లు అభిప్రాయ పడ్డారు. శస్త్ర చికిత్స చేసినప్పుడు, ఆ తరువాత చేసిన చికిత్సకు బాధ్యత వహించిన ఎవరయినా వ్యక్తి లేదా వ్యక్తుల వల్ల ఏదైనా ఉపేక్ష జరిగిందా లేదా విషయాన్ని నిర్ణయించడానికి తదుపరి విచారణ జరుపవలసినదిగా ఆదేశించడమైనది. నివేదిక అందిన తరువాత తగు చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీమతి రజని రమణి (విశాఖపట్నం-2):—కుటుంబ నియంత్రణ చికిత్స ద్వారా చనిపోవడం జరగలేదని మంత్రిగారు చెప్పారు. కుటుంబ నియంత్రణ అనేది దేశంలో చాలా అవసరం అయినప్పటికి ప్రతి జిల్లాకు ఒక టార్గెట్ ఫిక్స్ చేసి ఇన్ని చేయాలని చెప్పడం వల్ల ప్రభుత్వ మెప్పును, ఎవార్డ్‌ను పొందటానికి జిల్లా అధికారులు మాస్‌గా కుటుంబ నియంత్రణ శస్త్రచికిత్సలు చేస్తున్నారు. హైజినిక్ కండిషన్స్, స్టెరిలైజేషన్ ఎక్విప్‌మెంట్, ఆపరేషన్స్ చేయటానికి సరైన పరికరాలు లేకపోయినా టార్గెట్ రీచ్ కావడానికి ఆపరేషన్స్ చేస్తున్నారు. దానివల్ల వేలాదిమంది స్త్రీలు బాధలు పడుతున్నారు. ఇకముందు ఇలాంటి బాధలు పడకుండా ప్రభుత్వం ఏలాంటి చర్యలు తీసుకుంటుంది?

డా. పి. సుబ్బయ్య:—స్టెరిలైజేషన్ మొదలైన విషయాల్లో తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. 1987-88 లో 4 లక్షల 5[illegible] వేల 49 ఆపరేషన్స్ చేస్తే అందులో 43 మంది చనిపోవడం జరిగింది. అంటే 0.9[illegible] పర్ టెన్ థౌజెండ్ పాపులేషన్. 1988-89 లో 4 లక్షల 41 వేల 373 ఆపరేషన్స్ అయితే 28 మంది మరణించారు. అంటే 0.72 పర్ టెన్ థౌజెండ్ పాపులేషన్. పేషంట్స్ ఇంటికి వెళ్ళిన తరువాత శ్రద్ధ తీసుకోకపోవడం వల్ల ల్యాక్ ఆఫ్ హెల్త్ నాలెడ్జ్ వల్ల జరుగుతూవుండవచ్చు. ప్రివెన్టివ్ మెజర్స్ తీసుకోటానికి స్టేట్ లెవెల్‌లో, జిల్లా లెవెల్‌లో కమిటీలు వున్నాయి.

To suggest the measures and to take steps to prevent these deaths.

3. Superintendent of Government Maternity Hospital.

4. Professor of Surgery of O. G. H.

5. One member from Indian Medical Association, State Branch.

District Level:— In the Teaching Hospitals.

1. Concerned Superintendent of the Hospital.

2. District Medical and Health Officer

3. Professor of Surgery.

4. One Member from Indian Medical Association.

In the Non-Teaching Hospitals.

1. D. M. & H. O.

2 Head Quarters Superintendent,

3. Gynocology and Civil Surgeon.

The object of these committees is to prevent any such type of accidents

క్లాసిఫికేషను నర్. 74 అనేది పది వేల స్టెరిలైజేషన్సుకు శ్రీమతి రజనీ రమణి. 74 ఉ. 9–20
పది వేల స్టెరిలైజేషన్సుకు అని చెబుతున్నాను, అంతవరకు ఆపరేషన్సు ఫెయిల్ అవుతున్నాయని నిర్ధారణగా మంత్రిగారు చెప్పారు. పోస్టు ఆపరేషన్సుకు సంబంధించి సరైన మెజర్సు తీసుకోవడం లేదు, వారికి హెల్తు ఎడ్యుకేషను వుండడం లేదు. **Most of them are illiterate people and living in slums.** వారికి సంబంధించి పోస్టు ఆరేషన్సు గురించి మెజర్సు తీసుకోవలసిన అవసరము వుంది చెక్ చేయవలసిన అవసరం, బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది.

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య :—పోస్టు ఆపరేషన్సుకు సంబంధించి ఫ్రీక్వెంట్ ఫాలో–అప్ యాక్షను హెల్తు ఇన్‌స్పెక్టర్సు, హెల్తు స్టాఫ్ చేయడం జరుగుతోంది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఎడ్యుకేషనును యింకా ముమ్మరం చేయడానికి చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహా రెడ్డి (గద్వాల్):— ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ ఆపరేషనుకు సంబంధించి లెప్రోస్కోపిక్ ఆపరేషన్సు విషయములో రాష్ట్రములో చాలా కంప్లైంట్సు వస్తున్నవి. అవి ఫేయిల్ అయిన మాట వాస్తవమా? వేసిన రింగ్సు సబ్ స్టాండర్డుగా వుండడం వల్ల వాటర్ మిలాన్ లాగా బర్స్టు అయిపోతున్నవి. ఎక్కడైతే ఓల్ వుంటుందో అక్కడి నుండి బయటకు వస్తున్న మాట వాస్తవమా? పోస్టు ఆపరేషను కాంప్లికేషన్సు వల్ల చని పోయిన పేషంట్సుకు కాంపన్సేషను యివ్వడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఏదైనా జి. ఓ. వుందా? దానిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానం ఏమిటి? ఈ మధ్యన ఎర్రమంజిల్ కాలనీలో శంకర్ అనే డ్రైవర్ భార్య నాగమణి, ముగ్గురు పిల్లల తల్లి. పోస్టు ఆపరేషను కాంప్లికేషన్సు వల్ల, డాక్టర్సు చేసిన పొరపాటు వల్ల సీరియస్ కావడముతో గాంధీ హాస్పిటల్‌కు రెఫర్ చేయడం ఆ తరువాత ఆమె చనిపోవడం జరిగింది. ఇది 12–12–1988 నాడు జరిగింది, ఆ రోజు ఆమె చనిపోయింది. 9–12–88 నాడు ఆపరేషను అయింది. ఆమెకు ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ ఆపరేషను రికగ్నైజ్డ్ యినిస్టిట్యూట్‌లో—ప్రభుత్వ కంట్రోలులో వున్న చోట—జరిగింది.

కాని ఈ రోజు ... ప్రభుత్వం వారికి ... ... కాంపెన్సేషను ... లేదు, దాని గురించి ఏమి చర్య తీసుకుంటారు, ... అని చెబుతున్నారు.

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య:- లెప్రోస్కోపిక్ ఆపరేషన్స్ ... చేసే స్టెరిలైజేషన్సులో పది పర్సెంటు మాత్రమే. సభ్యులు చెప్పినట్లుగా కాంపెన్సేషన్సు యివ్వటమెుదట రావడం జరిగింది. కాని యీ మధ్య కాలంలో ... లేదు. ఏదైనా స్పెసిఫిక్‌గా వుంటే ప్రివెంట్ చేయడానికి స్టెప్స్ తీసుకుంటాము. ... కాంపన్సేషను విషయం చెప్పారు. అలాంటి మరణాలు సంభవించినప్పుడు పది వేల రూపాయల ఎక్స్ గ్రేషియా చెల్లించడం జరుగుతుంది. సభ్యులు చెప్పిన స్పెసిఫిక్ కేసు విషయంలో అట్లా జరిగితే విచారించి వెంటనే చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహా రెడ్డి:- ... నాగమణికి ఫ్యామిలీ ప్లానింగు ఎసోసియేషను ఆఫ్ యిండియా ... లకిడికా పూల్‌లోని తరాణ బిల్డింగులో వున్న ఇన్స్టిట్యూట్‌లో ఆపరేషను జరిగింది. **She is Nagamani, Wife of Shanker and a mother of three children. Her husband is a poor driver. This has been referred to Gandhi Hospital where she was passed away on 12th December, 1988. Not a single pie has been paid to her so far. What is the action are going to take?**

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య:- వెంటనే ఆమెకు రావలసిన 10 వేల రూపాయిల ఎక్స్ గ్రేషియా యిప్పించడానికి చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహా రెడ్డి: ఇట్లా చనిపోయిన సందర్భంలో డాక్టర్ల పొరపాటు వల్ల అయితే ఏమి యాక్షను తీసుకుంటారు?

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య:-సభ్యులు యిప్పుడే దృష్టికి తీసుకు వచ్చారు. దాని గురించి విచారణ జరిపించి ఎవరైనా బాధ్యులు వుంటే, వారి మీద చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

డాక్టర్ కె. వీరయ్య (వేమూరు):- కొంత పర్సెంటేజు డెత్స్ వున్నవని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ పర్సెంటేజు మాత్రము ఎందుకు వుండాలి? టార్గెట్ రీచ్ కావాలని, లార్జ్ స్కేల్‌లో పెట్టి చాలా లిమిటెడ్ టైములో చేయాలని, రెండు మూడు రోజుల్లో స్టెరిలైజేషన్సు చేయడం వల్ల యీ ఉపద్రవకలు జరుగుతున్నాయి. లెప్రోస్కోపిక్ ఆపరేషన్సు ఫెయిల్ కావడానికి ప్రధాన కారణం రింగ్స్ సబ్‌స్టాండర్డుగా వుండడమే డిపార్టుమెంటువారు డబ్బుకు కక్కుర్తి పడి సబ్ స్టాండర్డు రింగ్స్ తెప్పించడం వల్ల అవి బ్రేక్ అయిపోయి ఆపరేషన్స్ ఫెయిల్ అవుతున్నాయి. వారికి వచ్చే పేమెంట్సు కూడ సరిగా రావడం లేదు.

డాక్టర్ పి. సుబ్బయ్య:- ట్యుబెక్టమీ ఆపరేషన్సు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో గాని ఆథరైజ్డు ప్రైవేటు ఆసుపత్రులలో గాని చేసుకున్న వారికి యివ్వవలసిన ఇన్సెంటివ్స్ యివ్వడం జరుగుతోంది. సభ్యులు చెప్పింది, ఏదైనా స్పెసిఫిక్ కేసు వుంటే వెంటనే చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

... (... -1):- కుటుంబ నియంత్రణ శస్త్ర ... యిస్తామని జిల్లా కలెక్టర్లు ప్రకటించిన

మాట వాస్తవమా? ఆ యిన్సెంటీవ్స్‌కు ఆధారపడి భార్య, భర్త ఆపరేషను చేయించుకుంటున్న మాట వాస్తవమా? అటువంటి కేసుల్లో ఆ పేదలకు యిన్సెంటీవ్స్ యివ్వని మాట వాస్తవమా?

డాక్టరు పి. సుబ్బయ్య:— గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఫిక్స్ చేసిన టార్గెట్స్‌ను రీచ్ కావడానికి—వాలంటరీగా కొంత మంది వస్తున్నారు—వాలంటరీగా రాని చోట—ఆపరేషను చేయించుకున్న వారికి యిన్సెంటీవ్స్ యివ్వడం జరుగుతుంది. ఇండ్ల పట్టాలు యిచ్చే విషయములో, లోన్స్ యిచ్చే విషయంలో వారికి ప్రయారిటీ యిచ్చి కార్యక్రమాలు జరిపించవలసిందని జిల్లా కలెక్టర్లను ఆదేశించడం జరిగింది. ఆ కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నారు.

శ్రీమతి ఎ. భానుమతి:— మా విశాఖపట్టణం జిల్లాలో లోన్స్ యిస్తాము, పట్టాలు యిస్తామని చెప్పారు. పట్టాలు ఎలాట్ చేయడం జరిగింది. కాని అవి ఎక్కడ వున్నాయనేది చూపించడం లేదు. పట్టా యిస్తే లోన్ యివ్వడం లేదు, లోన్ యిస్తే పట్టా యివ్వడం లేదు. ప్రజలు ఆశించినట్లుగా జరగడం లేదు. దాని గురించి ఏమి చర్య తీసుకుంటారు?

డాక్టరు పి. సుబ్బయ్య:— సభ్యురాలు విశాఖపట్టణం గురించి చెప్పారు. ఆ జిల్లా కలక్టరుతో సంప్రదించి వారు చెప్పిన విషయాలపైన తక్షణమే చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీమతి యం. ఇందిర (షాదనగర్):— కుటుంబ నియంత్రణ విషయములో ప్రతి జిల్లాకు టార్గెటును నిర్ణయించారు. ఆ టార్గెటు ఎచీవ్ చేయడం జరుగుతోంది. కాబట్టి, ఏ ఏ జిల్లాలో ఎన్ని కేసులు చేశారు? ఆ వివరాలు మంత్రిగారు చెప్పాలి. రెండవది, ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్సులో ఆపరేషను థియేటర్సు లేనందువల్ల, చాలా యిన్‌కన్వీనియెంట్‌గా వుండడం వల్ల చాలా మంది కుటుంబ నియంత్రణ ఆపరేషన్సు చేసుకోవడం లేదు. ఎన్ని పి. హెచ్. సి. లలో కుటుంబ నియంత్రణ ఆపరేషను థియేటర్సు లేవు, ఎన్నింటిలో వున్నాయినేది కూడా మంత్రిగారు చెప్పాలి.

డాక్టరు పి. సుబ్బయ్య:— సభ్యురాలు జిల్లావారీగా కావాలన్నారు. కావాలంటే మీా టేబులు మీాద పెడుతాను అధ్యక్షా.

మిస్టరు స్పీకరు:— టేబులు మీాద పెట్టించండి.

డాక్టరు ఎస్. చంద్రమౌళి (చీరాల):— అధ్యక్షా, లెప్రోస్కోపిక్ ఆపరేషన్సు; కొన్ని కేసుల్లో ఫేయిల్ అయిన మాట వాస్తవం. కారణాలు అన్వేషించినప్పుడు—సౌథ్ ఇండియన్ సర్జికల్ కంపెనీ, స్ప్యూరియస్, యిన్‌ఫీరియర్ క్వాలిటీ ఆఫ్ ఇన్‌స్ట్రుమెంట్స్ సప్లయి చేసినందువల్ల జరిగినట్లు తెలిసింది. దాని మీాద ఎంక్వయిరీ కమిటీ వేయబడింది. ఆ ఎంక్వయిరీ కమిటి రిపోర్టు వస్తే ఎవరి మీాద అయినా చర్య తీసుకున్నారా? రెండవది, ఫెయిల్ అయిన కేసుల్లో కూడ—ప్రభుత్వం చనిపోయినవారికి ఏ విధంగా అయితే కొంత డబ్బు యిస్తున్నారో, అదే విధంగా—కాంపన్సేషను యిస్తారా?

డాక్టరు పి. సుబ్బయ్య:— సర్జికల్ ఎక్విప్‌మెంటు విషయములో పరిశీలించి......

Mr. Speaker:—There is a Commission appointed already. Whether you have received a report from the Commission or not, is the question. అంతవరకు

తెలుసుకొని చెప్పండి.

గోదావరిఖని సమీపాన గోదావరిపై వంతెన

235—

*10081—(క్యూ)—సర్వశ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్), పి. జనార్ధనరెడ్డి (ఖైరతాబాద్), డి. శ్రీపాదరావు (మంథని) డి. కె. సమరసింహారెడ్డి జి. రాజేశంగౌడ్ (జగిత్యాల), యం. మల్లేశ్ (పైడిపాలెం) యం. రామకిషన్‌రావు (ఖమ్మం), కె. రాంచంద్రారెడ్డి (పెద్దపల్లి), యస్. విశ్వనాథ్ (బుగ్గారం):—రోడ్లు, భవనముల శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) కరీంనగర్, గోదావరిఖని సమీపాన గోదావరిపై వంతెనను ఎనిమిది సంవత్సరాల క్రితం ప్రారంభించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయిన చో, ఆ వంతెన నిర్మాణపు పని ప్రస్తుతమేదశలో నున్నది?

రోడ్లు, భవనాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. బసున రాయణ రెడ్డి):—

(అ) అవునండీ.

(ఆ) మంచిర్యాల వైపు ఉన్న ఒడ్డున గోడ మినహా పునాదులు, స్తంభాలు, జెట్ బ్లాకులు వేయడం పెట్టడాలు పూర్తి అయ్యాయి. మొత్తం 30 దూలాల్లోను, 20 దూలాలను పోతపోసి ఇంతవరకు 12 దూలాలను అమర్చడం జరిగింది. పని చురుకుగా సాగుతున్నది. 1989 డిసెంబరు నెలాఖరినాటికి పూర్తి కాగలదని ఆశించడమయింది.

ఇప్పుడున్నటువంటి పరిస్థితి కూడా ఈ సమాధానంలో చెబుతాను. ఇప్పుడు 20 దూలాలు పోతపోయడం జరిగిందని నేను చెప్పడం జరిగింది. ఈ నాటికి 30 దూలాలు పూర్తిచేయడం జరిగింది. 12 దూలాలను అమర్చడం జరిగిందని నేను సమాధానంలో చెప్పడం జరిగింది. 18దూలాలను ఇప్పటికి అమర్చడం జరిగిందని గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి:— అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమైన బ్రిడ్జి. ఇటు కరీంనగర్, ఇటు ఆదిలాబాద్‌ను కలపడానికి—ఈ రెండు జిల్లాలలో ఇండస్ట్రియల్ బెల్ట్స్ ఏవైతే ఉన్నాయో వాటిని కలపడానికి ఇది ఉపయోగపడుతుంది. ఇప్పుడు నేషనల్ హైవే కొత్తగా ఏదైతే శాంక్షను అయిందో దానికి కూడా ఇది బేస్ అవుతుంది. దాని మొత్తం ఎస్టిమేటు కాస్ట్ ఎంత? ఇంతవరకు ఎంత ఖర్చు చేసారు? ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో దీనికోసం ఎంత కేటాయించారు? 1989 డిశంబరు నాటికి పూర్తి అవుతుందని మంత్రిగారు చెప్పారు. కాని ఇంకా దూలాలు పోయడం జరుగుతున్నది. ఈ స్పీడులో పోతే 1989 డిశంబరు నాటికి పూర్తి అయ్యేట్లు కనిపించడం లేదు. కనుక దీనికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించి ఈ సంవత్సరం పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం

శ్రీ ఎ. రామనారాయణ రెడ్డి:— ఇది మొట్టమొదట శాంక్షను అయినప్పుడు దీని ఎస్టిమేటు రు 220.50 లక్షలు. ఇది ఆలస్యం కావడంవల్ల ఇప్పటివరకు ఖర్చు పెట్టింది రు 310.53 లక్షలు. ఇది చాలా ప్రధానమైన బ్రిడ్జి. రెండు జిల్లాల మధ్య చాలా ప్రధానమైన రహదారుయి—ఇండస్ట్రియల్ బెల్టు, కోల్ బెల్టుకు సంబంధించినటువంటి బ్రిడ్జిగా దీనిని గుర్తించడం జరిగింది. అందువల్ల దీనికి ప్రత్యేకమైన ప్రాధాన్యత ఇచ్చి ఈపని పూర్తి చేయడానికి అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. బ్రిడ్జియొక్క సబ్‌స్ట్రక్చరు—వెల్ ఫౌండేషన్సు అవన్నీ పూర్తి చేయడం జరిగింది. దానిపైన 18 బీమ్సు అమర్చడం జరిగింది. ఇంకొక 1, 2 బీమ్సు పెడితే సగం బ్రిడ్జి పూర్తి అయినట్లు అవుతుంది. అందువల్ల రెండవ వైపునుంచి కూడా పని ప్రారంభించి దూలాలను అమర్చే విషయంలో 2, 3 రోజుల క్రితం ఇంజనీరింగు సిబ్బందితో చర్చించడం జరిగింది. ఆ కాంట్రాక్టర్లను కూడా పిలిచి రెవ్యూ చేయడం జరిగింది. రెండవ వైపునుంచి కూడా దానికి కావలసిన అన్ని చర్యలు తీసుకోవాలని చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి:— అధ్యక్షా, నేను అడిగిన రెండవ పోర్షనుకు జవాబు రాలేదు. ఈ సంవత్సరం ఎంత ఖర్చు పెట్టబోతున్నారు? రివైజ్డు ఎస్టిమేటు ఎంత?

శ్రీ ఎ. రామనారాయణ రెడ్డి ;- డిశంబరు 1939 కి పూర్తి చేయాలనే లక్ష్యంతో పని చేయించడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :— దానికి బడ్జెటు కేటాయించాలి కదా. దానిని పూర్తి చేయడానికి ఎంత డబ్బు కావాలి? ఈ సంవత్సరం దీనికి ఎంత కేటాయించారు?

శ్రీ ఎ. రామనారాయణ రెడ్డి:— దీని రివైజ్డు ఎస్టిమేటు రు 582 లక్షలు. ఇప్పటికి రు. 310 లక్షలు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ఈ నెలాఖరుకు 70 లక్షలు రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతుంది. 1939—90వ సంవత్సరంలో బ్రిడ్జి పూర్తి చేయడానికి అవసరమైన డబ్బు అంతా ఖర్చు చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి: ఈ బ్రిడ్జిని 8 సంవత్సరాల క్రితం ప్రారంభించారు. రెండు సంవత్సరాలు పని చేసి మరల 6 సంవత్సరాలవరకు పని చేయలేదు. ఇది చాలా ముఖ్యమైన బ్రిడ్జి. ఇది పూర్తి అయితే మంచిర్యాల, గోదావరి ఖని రావడానికి 200 కిలోమీటర్ల దూరం తగ్గుతుంది. [illegible] ఆదిలాబాద్ జిల్లా వెనుకబడిన ప్రాంతం. [illegible] చేసారు, అని పూర్తి అయినాయి. ఇది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం [illegible] ప్రారంభించబడింది. అటువంటి దానిని పూర్తి చేయడానికి [illegible] ఆలస్యం చేస్తున్నారు. ఆలస్యం కావడానికి కారణం ఏమిటి? ఈ సంవత్సరం [illegible] పూర్తి [illegible] మంత్రిగారు అంటున్నారు. పూర్తి అవుతుంది [illegible] ఈ బడ్జెటులో దానికి ఎంత డబ్బు కేటాయించారు? దీనికి రు. [illegible] అవుతుంది, ఇంతవరకు రు. 3 కోట్లు ఖర్చు చేసారని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు.

మిస్టరు స్పీకరు:— ఈ నెలలో రు. 70 లక్షలు ఖర్చు పెట్టబోతున్నారు మిగిలిన అమౌంటు ఈ 9 మాసాలలో ఖర్చుచేసి పూర్తి చేస్తామని మంత్రిగారు అంటున్నారు.

శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి: దానికి బడ్జెటులో ప్రసక్తి లేదు.

శ్రీ ఎ. రామనారాయణ రెడ్డి: నేను ముందే చెప్పినట్లు జరిగింది. 1980లో అగ్రిమెంటు పూర్తిచేసి పని అప్పగించడం జరిగింది. ... నాటికి ఇది పూర్తి చేయాలనేటటువంటి లక్ష్యం ఆనాడు ఉండి. మొదట ... కాంట్రాక్టరు పయనీర్ ఇంజనీరింగు సిండికేట్ వారికి ఇచ్చినటువంటి ... ప్రకారం ఈ ... నిర్మాణ కార్యక్రమం చేబట్టలేదు. వారికి అన్ని ... ఇవ్వడం జరిగింది. వారికి ఇవ్వవలసిన రిమైండర్సు అన్ని ఇవ్వడం జరిగింది. ... సంవత్సరాల కాల వ్యవధి ఉన్నప్పటికీ 69 లక్షల వరకే పని చేయడం జరిగింది. ... 7 ... పని జరగవలసి ఉంటే 69 లక్షల పని చేయడం జరిగింది. వారు ... ఇది పూర్తి చేయలేరనే ఉద్దేశంతో వారిని టెర్మినేట్ చేసి కొత్త ... కొత్త ఏజన్సీ హిందూస్తాన్ ఇంజనీరింగు సిండికేట్ అనేవారికి ... అప్పగించడం జరిగింది. కొరవ అమౌంటు ఏదైతే ఈ ప్రాజక్టు ఖర్చు ... అది ఖర్చుచేసి 1989 డిశంబరు లోపల దీనిని పూర్తి చేయాలని ... లక్ష్యం నిర్ణయించడం జరిగింది.

శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి:— మొట్టమొదటి కాం... ఎందుకు వదిలివేసారు? కొత్త కాంట్రాక్టరుకు ఎందుకు ఇవ్వవలసి వచ్చింది. ... ర సంవత్సరాలు పడుతుందా? దానికి మా ప్రభుత్వ హయాంలో ... చేసారు. మా గవర్నమెంటు పోయిన తరువాత మీరు ఆలస్యం చేసారు.

(జవాబు లేదు)

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు:— ఇది కోల్ బెల్టు రోడ్డు. ...రి, శ్రీరామపురంలలో కోల్ గనులు ఉన్నవి. ఆదిలాబాద్ జిల్లానుంచి ... దగ్గర ఉన్న కొత్తగూడెం వరకు ఈ రోడ్డు ఫార్మేషనుకోసం ఈ బ్రిడ్జిని తీసుకోవడం జరిగింది. అది మంత్రిగారికి తెలుసు. కోల్‌బెల్టు రోడ్డును గోదావరి ఖని వయా మంథన, మహదేవపూర్ ఎస్. టి. గ్రామాలనుంచి కొత్తగూడెం కలపడానికి తీసుకున్నారు. దానికి 220 లక్షల రూపాయలు అప్పుడు శాంక్షను చేయబడింది. అది వాస్తవమా? ... ప్లాన్ ప్రకారం రు. 556 లక్షలు రివైజు ఎస్టిమేట్లు చేసిన మాట వాస్తవమా? ఆరోడ్డు ఉన్నట్లేనా? బడ్జెటు టోటల్ ఎలోకేషన్ ఎంత?

శ్రీ ఎ. రామనారాయణరెడ్డి :— మొట్టమొదట రు. 220 లక్షలకు ఎస్టిమేటు
ఉ. 9–40 మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల ప్రకారం రివైజ్ చేసినప్పుడు రు. 582 లక్షలకు పెంచడం జరిగింది. 1989 డిసెంబరు నాటికి దీనిని పూర్తి చేయాలనే లక్ష్యంతో పనిచేయడం జరుగుతున్నది. ఇప్పటికి రు. 310 లక్షలు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. మిగతా బ్యాలెన్సు ఈ తొమ్మిది నెలలలో ఖర్చుపెడతాము.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు :— రు. 220 లక్షలు ఎస్టిమేటు చేసినప్పుడు రోడ్డు కూడా ఉంది — కొత్తగూడెం వరకు రోడ్డు వేయడం ఉంది — ఆ రోడ్డు ఇప్పుడు కూడా ఉందా?

రోడ్డు ఆవిధంగా మహాదేవపురం ఇతర గ్రామాలు కలుపుతూ పోతుంది — కోల్ బెల్ట్ రోడ్డు అది ఇప్పుడు ఉందా లేదా?

శ్రీ ఎ. రామనారాయణరెడ్డి :— బ్రిడ్జి గురించి సమాధానం చెప్పడం జరిగింది. ఎస్టిమేటులో కోల్ బెల్ట్ రోడ్డు లేదు. దాని ప్రకారం ఈ పని చేయడం జరుగుతున్నది. కోల్ బెల్ట్ రోడ్డు ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించింది కాదు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— దీనిని వెంగళరావుగారు శంఖుస్థాపన చేశారు - 1983లో తుఫానులో కొట్టుకుపోయిన తరువాత హిందుస్థాన్ కన్‌స్ట్రక్షను కంపెన్యాయి రు.177 లక్షలతో నిర్మించడానికి ఒప్పుకొన్నప్పుడు, ఆ కాంట్రాక్టు మధ్యలో రద్దు చేసి, వేరే వారు తీసుకుని, కొన్ని లక్షల రూపాయలు నష్టం వచ్చినట్లుగా, టూసులో లేనటువంటి నష్టం కూడా పూడ్చడానికి చెప్పిన లెక్కలు మీ దగ్గర ఉన్నాయా? ఇప్పుడు ఉన్న పయనీర్ కంట్రాక్టరు 1985 నుంచి తీసుకున్న వారు — వారు మహారాష్ట్రలో ఇలాంటిది ఒక బ్రిడ్జి, కర్ణాటకలో ఒక బ్రిడ్జి, మూడు బ్రిడ్జీలు తీసుకుని, వాటి మీద ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు గాని దీని మీద శ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదని మీకు తెలుసా? ఇది నా నియోజకవర్గంలో ఉంది — నేను పదిహేను, ఇరవై సార్లు అక్కడికి వెళ్ళాను. బ్రిడ్జి నిర్మాణం ఇన్ని సంవత్సరాల నుంచి పెండింగ్‌లో ఉండడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎ. రామనారాయణరెడ్డి :— ఇప్పుడు చేస్తున్నది పయనీర్ ఇంజనీరింగ్ సిండికేట్ వారు—మొట్టమొదట చేసింది వారు—వారు నిర్ణీత సమయంలో ఈ నిర్మాణం పూర్తి చేయలేదని, అయిదారు సార్లు రిమైండ్ చేయడం, ప్రతిసారి రు. 9 వేలు పెనాల్టీ చార్జి చేయడం జరిగింది. వారు పూర్తిచేయలేరని నిర్ణయించి, ఎగ్రిమెంట్ క్లాజు — 6 క్రింద వారిని టెర్మినేట్ చేసి, కొత్త వారికి ఇవ్వాలని, హిందుస్థాన్ సిండికేట్ వారికి ఇవ్వడం జరిగింది. మహారాష్ట్ర, కర్ణాటకలో ఉందంటే — అది మన ప్రభుత్వానికి ఉన్న సమాచారం కాదు.

శ్రీ ఎమ్. మల్లేష్ :— ఈ బ్రిడ్జి చాలా ముఖ్యమైన బ్రిడ్జి — నిర్మాణం జరగడం ఆలస్యం అవుతున్నది. ఇది లింకేజి స్కీము క్రింద ఉంది. రామగుండం కరీంనగర్ లింకేజి క్రింద తణుగుల బ్రిడ్జి విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించి ఉన్నారు. దానికి ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో ప్రతిపాదన పెట్టి చర్యలు తీసుకున్నారా?

శ్రీ ఎ. రామనారాయణరెడ్డి :— ప్రధానమైన ప్రశ్న బెల్లంపల్లి రామగుండం మధ్య ఉన్న బ్రిడ్జి విషయం. తణుగుల విషయం సమాచారం తెప్పించుకుని ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ జి. రాజేశంగౌడ్ :— దీనిని కోల్ సెస్ నుంచి చేసే అవకాశం ఉంది — దానిని పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. నేషనల్ డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంకు ద్వారా 70 కోట్ల రూపాయలు రోడ్డుకు కూడా మంజూరు అయింది. గత ప్రభుత్వం ఈ బ్రిడ్జిని అశ్రద్ధ చేసింది. ఈ ప్రభుత్వం 1989 డిసెంబరు వరకు పూర్తిచేస్తామన్న మాట నెలబెట్టుకుని పూర్తి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. నిజామాబాదు నుంచి జబల్‌పూర్ వరకు రోడ్డు సర్వే జరిగింది. ఆ రోడ్డు ఏ దశలో ఉంది? జబల్‌పూర్ వరకు రోడ్డు వేయడానికి నేషనల్ హైవే క్రింద సర్వే జరిగింది. అది

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్) :— ... ఎంతెన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలో ప్రారంభించారు — వారు నెగ్లెక్ట్ చేశారు. తెలుగు దేశం వచ్చికూడా నెగ్లెక్ట్ చేశారు. ఇదే ఆంధ్రలో అయితే ... పూర్తి ... మాకు పార్షియాలిటీ లేదు బ్యాక్‌వర్డ్ ఏరియాస్ అన్నీ డెవలప్ చేస్తామని అంటారు. వర్షాకాలంలో బోట్స్ మీద ప్రయాణం చేయాలి — 200 కిలోమీటర్లు దూరం ప్రయాణం చేయాలి. ఈ బ్రిడ్జికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చి వెంటనే పూర్తి చేయాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— 1989 డిసెంబర్ ఎండ్ వరకు పూర్తి చేస్తామని చెప్పారు.

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి :— వారు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎ. రామనారాయణరెడ్డి :— గత ప్రభుత్వాలు నిర్లక్ష్యం చేయడం జరిగింది అన్నారు. ఈ ప్రభుత్వంలో మాత్రం ఎటువంటి పరిస్థితుల్లోను వంతెన నిర్మాణాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయడం జరగలేదు. యుద్ధప్రాతిపదిక మీద పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది డిసెంబరు 1989 వరకు ఈ వంతెన నిర్మాణం పూర్తి చేసే లక్ష్యంతో ఈ ప్రభుత్వం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

వినోదపు పన్నులో గ్రామ పంచాయితీల ... తగ్గింపు

236—

*10940 — సర్వశ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు (...పల్లి), ... బాల్‌రెడ్డి (కారవాన్), శ్రీ ఎ. నరేంద్ర (హిమాయత్‌నగర్) :— ... వాణిజ్య ... శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) వినోదపుపన్నులో గ్రామ పంచాయితీల వాటాను 90 శాతం నుండి 60 శాతంకు తగ్గించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, యథాపూర్వస్థితిని పాటించుటకు ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉన్నదా?

పంచాయతీ రాజ శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్) :—

(అ) అవునండి. ఈ ప్రతిపాదన పరిశీలనలో ఉంది.

(ఆ) లేదండీ.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్‌రావు :— వినోదపు పన్ను గ్రామ పంచాయితీలకు 90 శాతం నుంచి 60 శాతానికి తగ్గించడానికి ప్రతిపాదన ఉందా అంటే పరిశీలనలో ఉంది అంటున్నారు—పరిశీలన ఏమిటి? వినోదపు పన్ను ద్వారా గ్రామ పంచాయితీలకు ఎంత వస్తుంది? 30 శాతం తగ్గించడంవల్ల గ్రామ పంచాయితీలు ఎంత నష్ట పోతున్నాయి?

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ :— నిర్ణయం ప్రభుత్వాలంగా ... జరిగింది. ... నుంచి అమలు చేయాలనేది పరిశీలనలో ఉంది. 90 శాతం వినోదపు పన్ను ... థియేటర్ ఉంటే వారికి వస్తుంది.

... విద్యాసాగర్‌రావు :— గ్రామాలను, మండలాలను స్వావలంబన ... గ్రామ పంచాయితీలో నీరు వినోదపు పన్ను ముక్క చేస్తున్నారు

90 శాతం ఎంత గ్రామాలకు ఎంత డబ్బు వచ్చేది? 30 శాతము వలన ఎంత కోల్పోయింది? ఉ 9-50

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ — పూర్వపు పరిస్థితి కొనసాగిస్తారా అంటే పరిశీలనలో లేదు అని సమాధానం చెప్పాను. గ్రామాలలో ఉన్న థియేటర్ల మీద 60 శాతం మిగతా 40 శాతము చుట్టుప్రక్కల ఉన్న గ్రామాలలో అంటే ఆ మండల పరిధిలో ఉన్న గ్రామాలలో ఖర్చు పెట్టాలని నిర్ణయము తీసుకోవడం జరిగింది. గ్రామ పంచాయతీల డబ్బు వేరే ఎక్కడ ఖర్చు పెట్టడానికి లేదు. ఆ ఎమౌంట్ కమ్మర్షియల్ టాక్సెస్ వారు కలెక్టు చేస్తున్నారు. ఆ డబ్బు కమ్మర్షియల్ టాక్సు వారి దగ్గర ఉంటుంది.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:—Sir, I asked the question but not got the answer. Let him answer please. Sir, if you are satisfied with that question I will sit down.

Mr. Speaker:—That applies to everybody. In so many respects I may be satisfied or I may not be satisfied. Lot of time was given to you. I am not allowing any further supplementaries.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :— నేను ఫర్దర్ సప్లిమెంటరీలు అడగడం లేదు. ఒక్కటే సప్లిమెంటరీ అడిగాను. That is only my first question. Sir postpone it.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ :— గ్రామ పంచాయతీలు, మునిసిపాలిటీలు అంతా కలిపి కలెక్టు చేస్తున్నది 44 కోట్ల రూపాయలు .. ..

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :— 90 శాతము వలన ఎంతవస్తున్నది? 30 శాతము వలన ఎంత కోల్పోతున్నది?

Mr. Speaker:—You give the information and place it on the Table of the House.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ :— పెడతాను.

మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో సమాజాభివృద్ధి బావులు

237—

*9660 — శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మఖ్తల్) :— ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో గత మూడు సంవత్సరాలలో ఎన్ని సమాజాభివృద్ధి బావులు మంజూరు చేయబడినవి ;

(ఆ) వాటిలో ఎన్ని పూర్తి చేయబడినవి; వాటికయిన ఖర్చెంత;

(ఇ) ఈ బావుల క్రింద సాగయ్యే భూమి విస్తీర్ణం ఎంత?

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ :—

(అ) గత మూడు సంవత్సరాలలో మంజూరయిన బావుల సంఖ్య — 1456

(ఆ) 1114 బావులు పూర్తయ్యాయి, వాటిపై రూ. 291-99 లక్షలు వ్యయం అయింది.

(ఇ) ఈ బావుల క్రింద 7,775 ఎకరాల విస్తీర్ణం సాగు అవుతున్నది.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— ఒక్కటే సప్లిమెంటరీ ప్రశ్న. దానికి సమాధానం చెప్పమనండి.

Mr. Speaker:—For every question it applies.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— తమరు అడగవద్దు అంటే కూర్చుంటాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అది మీ యిష్టం నేను ఏమి చెప్పలేను. .... తమరు అడగండి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— మహబూబునగర్ జిల్లాలో కమ్యూనిటి వెల్స్ శాంక్షను అయినవి మొత్తం 1456 బావులు. అందులో 1114 బావులు పూర్తి అయినవని మంత్రిగారు చెప్పారు. మిగతా 342 బావులు ఏ దశలో ఉన్నాయి? శాంక్షను అయిన మొత్తములో ఏ ఏ స్కీముకు ఎంతెంత ఖర్చు పెట్టినారు? ఎందుకంటే— దాదాపు ప్రతి బావి క్రింద 7 ఎకరాలు భూమి శిస్తు క్రింద వచ్చినదని లెక్క చూపించి నారు. ఆ లెక్క తప్పు అని అది సరియైనది కాదని అంటే సాగు జరుగడం లేదు నేను నిరూపించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. హౌసు కమిటీని ఏర్పాటు చెయ్యాలి.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ :— డ్రాట్ రిలీఫ్ వర్కుల్సు క్రింద, ఆర్ ఇ పి. ఆర్ యల్ ఇ జి పి. డి ఆర్ డి ఎ. ప్రోగ్రాం పథకాల క్రింద బావులు వివరాలు నా దగ్గర రెడీగా లేవు. బావులు అన్నీ పూర్తి అయినవి కనుక కొన్ని బావులలో నీరు ఉన్నా కొన్నింటిలో నీరు లేక పోయినా మొత్తం అంతా సాగులోనికి వచ్చినట్లే లెక్క.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— ఆ స్కీముల్సు గురించి అన్ని వివరాలు వారి దగ్గర లేక పోతే తరువాత ఆ ఇన్ఫర్మేషను పెట్టమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— డీటెయిల్డు ఇన్ఫర్మేషను సప్లయి చేయండి.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ :— ఇన్ఫర్మేషను వారికి సప్లయి చేస్తాను.

డా. యం. వి. మైసూరారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ప్రశ్న నెం 238—యిది చాలా మంది విద్యార్థులకు సంబంధించినటువంటిది. చాలా యిబ్బందికరంగా తయారు అయినది. దయచేసి పోస్టుపోను చేయండి.

శ్రీ సి. ఆనందరావు :— నర్సిరెడ్డి గారు దీని మీద కాలింగ్ ఎటెన్షను నోటీసు యిచ్చారు. అది 27 వ తేది న వస్తున్నదని అనుకుంటాను.

Mr. Speaker:—All right. G. No. 238 (*9364) I will post it for tomorrow.

(శ్రీ సి. ఆనందరావు :— న్యాయ, వాణిజ్య, శాఖామాత్యులు తమ స్థానము నుంచి లేచి ఆఫీసర్సు బాక్సులోని అధికారులతో సంప్రతించుచుండగా,)

Dr. M. V. Mysoora Reddy:—Sir, it is not the order. Daily he is doing this.

Mr. Speaker:—Whenever occassion arises I am telling. Again I will be telling.

Dr. M. V. Mysoora Reddy:—Sir, he cannot get such type of assistance. He cannot discuss the matters like this. He can get a chit.

తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టులో కర్నూలు, కడప జిల్లాలకు మంచినీటి సరఫరా

239—

*9948—సర్వశ్రీ పి. వి. కృష్ణారావు (కొవ్వూరు), ఎం. కాశిరెడ్డి :— ముఖ్య మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) కర్నూలు, కడప జిల్లాల మంచి నీటి పథకాలు తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టులో చేర్చబడిన విషయం వాస్తవమేనా ;

(ఆ) ఐనచో, నెల్లూరు జిల్లాను కూడా చేర్చుటకు ఏదేని ప్రతిపాదన ఉన్నదా?

ముఖ్యమంత్రిగారి తరపున చిన్నతరహా సాగు నీటి పారుదల శాఖామాత్యులు (శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి):—

(అ), (ఆ) తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టు నివేదికలో మంచినీటి పథకాల కోసం ఎట్టి అవకాశం కల్పించలేదు. అయితే, లభ్యమయ్యే నీటిలో మంచి నీటి పథకాలకు మొదటి ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం జరుగుతుంది. మంచినీటి అవసరాలు తీర్చటం కోసం పంచాయతీరాజ్, ప్రజారోగ్య శాఖలు రూపొందించే పథకాలకు నీటి కేటాయింపు విషయంలో అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వటం జరుగుతుంది.

శ్రీ యం. కాశిరెడ్డి :— తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టు క్రింద అమలులో కర్నూలు, కడప, నెల్లూరు జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి మంచినీటి ఎద్దడి ప్రాంతాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని చర్యలు తీసుకుంటారు. అట్లాగే 1985 సంవత్సరంలో ప్రకాశం జిల్లాలో కంబంలో ఇన్వెస్టిగేషన్ డివిజను ఏర్పాటు చేశారు. , తెలుగుగంగ ఇన్వెస్టిగేషన్ ప్రాథమిక రిపోర్టులో మార్కాపురం, కంబం, గిద్దలూరు, కనిగిరి తాలూకాలకు నీరు అందించే అవకాశం ఉందా? ఆ ఏర్పాటు చేస్తారా?

Mr. Speaker:—The question here is about the drinking water schemes.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :- ఈ ప్రశ్నకు వారు అడిగిన ప్రశ్నకు సంబంధం లేదు. కంబం నుంచి రిపోర్టు రాలేదు. ఆ రిపోర్టు రాగానే ఆలోచిస్తాము.

ఆకుపచ్చ కార్డు ఉన్న వారి పిల్లలకు పుస్తకాల సరఫరా

240—

* 10765—సర్వశ్రీ సి.హెచ్. జయరాంబాబు (గుంటూరు—2), ఎన్. కృష్ణమూర్తి (మాచెర్ల) :— విద్యాశాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) ఆకుపచ్చ కార్డులున్న వారి పిల్లలకు పుస్తకాలను, బట్టలను ప్రభుత్వం ఉచితంగా సరఫరా చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా ;

(ఆ) ఐనచో, ఇందుకు ఎంత ఖర్చు చేశారు;

(ఇ) 1988–89 లో సదరు పథకాన్ని నిలిపివేసిన విషయం వాస్తవమేనా ?

విద్యాశాఖామంత్రి (శ్రీమతి వై. సీతాదేవి):—

(అ), (ఆ), (ఇ) ఒకటి, రెండు తరగతుల కోసం దుస్తులను, పుస్తకాలను సరఫరా చేసే పధకం 1985–86లో ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. 1987–88లో దానిని 3 వ తరగతి విద్యార్థులకు విస్తరింపచేయడం జరిగింది. 1988–89లో రూ. 1.23 కోట్లు ఖర్చు అయ్యింది. ఉచితంగా యూనిఫారాలను సరఫరా చేసే పధకాన్ని 1988–89లో ప్రభుత్వం నిలిపివేసింది. ఆ విధరగా ఆదా అయిన మొత్తాన్ని ప్రాధమిక పాఠశాలల్లో దృశ్య, శ్రవణ బోధనా పద్ధతులను ప్రవేశపెట్టడానికి ఉపయోగించడమయింది.

శ్రీ సి.హెచ్. జయరాంబాబు :— తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారములోనికి వచ్చిన తరువాత మిడ్ డే మీల్స్ రద్దుచేయ్యడం జరిగింది. పప్పు చొక్కాలు, పచ్చజాకెట్లు, పచ్చలంగాలు యిచ్చే పరిస్థితి వచ్చి మూడు ఏండ్లు అయినది. అది కూడా రద్దు చేసి ఆడియో విజువల్ టి. వి లు యిస్తున్నారు. పధకానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము నుంచే కాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వము నుంచి కూడా నిధులు వస్తాయి. అటువంటప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము బట్టలు యిచ్చే పథకము ఎందుకు రద్దు చేయవలసి వచ్చిందో దయచేసి మంత్రిగారు వివరిస్తారా?

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి :— బట్టలు యిచ్చే పధకము రద్దు చేయ్యలేదు. [illegible] 10.72 లక్షలు పెట్టడం జరిగింది. లాస్ట్ ఇయర్ డైవర్ట్ చేసిన మొత్తాలను [illegible] విధంగా చేయడం జరిగింది.

28–2–89 వ తేదీ నుండి వాయిదాపడిన ప్రశ్న

జీవిత భీమా సంస్థ ప్రీమియములను వసూలు చేయడంలో మోసము

59—

*9856–సర్వశ్రీ యం. రామకిషన్ రావు, బి. హనుమంతు (పాలేరు), బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర), ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) సింగరేణి బొగ్గు గనులలోని కార్మికుల నుండి జీవిత భీమా సంస్థ ప్రీమియములను వసూలు చేయుడములో ఎక్కువ మోసము జరుగుచున్న విషయము వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, సదరు మోసానికి బాధ్యులైన వ్యక్తులపై తీసుకొన్న చర్యలేమిటి?

ముఖ్యమంత్రి తరపున ఆర్థిక శాఖా మంత్రి (శ్రీ ఎం. రాజయ్య):—

(అ) కంపెనీ ఉద్యోగుల్లో కొందరు తమ స్వంతపేర్ల మీద, మరి కొందరు వారి [illegible]/బంధువుల పేర్ల మీద జీవిత భీమా సంస్థ వ్యాపారం చేస్తున్నట్లు

విచారణలో తేలింది. ఎల్.ఐ.సి. నియమావళి ప్రకారం ఇది దుష్ప్రవర్తన. వారిలో కొంతమంది ప్రీమియంలను వసూలు చేయడంలో వారి హోదాను దుర్వినియోగ పరుస్తున్నట్లు కూడా వెల్లడయింది.

(ఆ) తమ సొంత పేర్ల మీద ఎల్. ఐ. సి. వ్యాపారం చేస్తున్నట్టి సింగరేణి కాలరీస్ కంపెనీకి చెందిన 58 మంది ఉద్యోగులకు ఛార్జి మెమోలు ఇవ్వడం జరిగింది. కంపెనీ ఈ కేసులన్నింటిలోను విచారణాధికార్లను నియమించింది. విచారణలు జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ యం. రామకృష్ణారావు:—మేము ఈ ప్రశ్న వేసింది అధికార దుర్వినియోగం గురించి కాదు. అక్కడ ఫ్రాడ్ జరుగుచున్నదని సంబంధిత అధికారులపై ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నారని గతములో ఈ ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు, అప్పుడు కూడా అధికార దుర్వినియోగం అని చెప్పి సమాధానము రావడంతో సరియైన సమాధానము కొరకు ఆ రోజు పోస్టుపోన్ అయింది. ఈ రోజు కూడా మంత్రిగారు అదే సమాధానము చెబుతున్నారు. క్యాజువల్ కార్మికులను చేర్చుకొన్నప్పుడు, వారి దగ్గర నుండి ఎల్. ఐ. సి. ప్రీమియం పట్టుకొని దాన్ని లెక్కల్లోకి రానివ్వకుండా, డబ్బులు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారని చెప్పాము. అధికార దుర్వినియోగం జరుగుచున్నదని మేము ప్రశ్న వేయలేదు. దాని వల్లనే క్రిందటి సారి ఈ ప్రశ్న పోస్టుపోన్ అయింది. కట్టిన డబ్బులు దుర్వినియోగం ఎట్లా జరిగింది? అంటే దానికి అప్పుడు సమాధానం రాలేదు. అక్కడ ఫ్రాడ్ ఎట్లా జరుగుచున్నది? దానిని గురించి విచారణ ఏమి చేశారు?

శ్రీ ఎం. రాజయ్య:—ఎల్. ఐ. సి. ప్రీమియంను వసూలు చేసి, మిస్‌యూజ్ చేస్తున్నట్లు పత్రికలల్లో రాగానే—సెప్టెంబరు 1987 లో రాగానే, దానిని అనుసరించి, ఓపెన్‌గా ఎంక్వయిరీ చేయడం జరిగింది. చీఫ్ ఎంక్వయిరీ ఆఫీసరు దాన్ని ఎంక్వయిరీ చేసి, సాక్షులను ఎగ్జామిన్ చేశారు. ఎంక్వయిరీలో 58 మంది ఉద్యోగస్థులు తమ పేర్లతో ఏజెన్సీని రిజిష్టరు చేసుకొని ఎల్. ఐ. సి ఎమౌంటును వసూలు చేస్తున్నట్లు తేలింది. యింకొక 25 మంది భార్యల పేర్లతో ఏజెన్సీని రిజిష్టరు చేయించి నడిపిస్తున్నట్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చింది. ఇది రెండు రకాలుగా వుంది. ఒకటి శాలరీ సేవింగ్ వుంది. ప్రతి నెలా శాలరీ నుండి డిడక్ట్ చేసి అదే ఎమౌంట్‌ను రెండవ రోజు ఎల్. ఐ. సి. కి పంపాలి. రెండవది ఔట్‌సైడ్ శాలరీ సేవింగ్ మరొకటి వుంది. దానిమీద ఎల్. ఐ. సి. కి ఈ సంస్థ మంత్రి వ్రాయడం జరిగింది. ఇలాంటివి పత్రికలల్లో వస్తున్నాయని చెప్పి 1987 లోనే వ్రాయడం జరిగింది. దానికి వాళ్ళు ఒక్క జవాబు ఇచ్చారు:—"We have now to state that we had not received any complaint or representations that any of our agents have collected and not remitted the premia to L.I.C. from the workers of Singareni Collieries. The Question of our instituting an enquiry therefore does not arise" ఎల్. ఐ. సి. వారిచ్చిన జవాబు ఉంది. వర్కర్సు నుండి వసూలు చేసిన ప్రీమియం మిస్‌యూజ్ చేసినట్లు ఎల్. ఐ. సి. వారు తెలియజేయలేదు.

Mr. Speaker:—See, there are two aspects. Some of the fradulent agents are collecting amounts and they are not depositing the money in the Insurance Company. Whatever the premia is received, the Insurance Company will account for it But what about the agents who are collecting the amounts

శ్రీ ఎం. రాజయ్య:—దానిని గురించి చెప్తాను. ... వసూలు చేసింది మీ దగ్గర డిపాజిట్ చేశారా, లేదా అని ఎల్. ఐ. సి ... అడిగితే, వారిచ్చిన జవాబు నేనిప్పుడు మనవిచేశాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—కంపెనీ నియమాలకు విరుద్ధంగా వసూలు చేస్తున్నారని మంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. ఇర్రెగ్యులర్‌గా వసూలు చేసిన వారిని ఏమి చేశారు? చార్జి మెమో ఇచ్చామని అన్నారు. ఎపుడు ఇచ్చారు? మీ దృష్టికి ఎప్పుడు వచ్చింది? వారిపై ఇంతవరకు ఎందుకు చర్యలు తీసుకోలేదు? ... వారిని సస్పెండ్ వేయాలి కదా? రుజువు అయిన తరువాత కూడా ఎందుకు సస్పెండు చేయలేదు? అధికారంలో వున్న వారి భార్య, లేదా భర్తల పేర్లతో ఎల్. ఐ. సి. ఏజెన్సీ తీసుకున్నట్లు తేలిందని అన్నారు. వారిపై ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నారు? పెద్ద వాళ్లపై చర్యలు తీసుకున్నట్లయితే క్రింద స్థాయిలో వున్న వర్కర్సుపై కక్షసాధింపు చర్యలు తీసుకొనేటందుకు ఆస్కారం వుంది. చివరకు వాళ్లకు పనికూడా లేకుండా చేసే అవకాశం ఉంది. అటువంటిది కలుగనీయకుండా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మానేజిమెంటు వారు ఏమి చెప్పారు? ఇప్పటికయినా ఎపుడు చర్య తీసుకొంటారు? ఏమి చర్య తీసుకోబోతున్నారు?

శ్రీ ఎం. రాజయ్య:—ఎంక్వయిరీకి ఒక ప్రొసీజరుంది. మొత్తం 58 మంది ఉద్యోగస్థులలో, 25 మంది భార్యల పేర్ల మీద ఎల్. ఐ. సి ఏజెన్సీని తీసుకొన్నట్లు, దానిలో ఎంక్వయిరీలో 13 మంది అవకతవకలు చేసినట్లు ఎంక్వయిరీలో తేలిపోయింది. వారి మీద తప్పకుండా.......

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—ఈ 50 మంది ఏమిటి? 25 మంది ఏమిటి? నేను అడిగింది ఏమిటంటే ఏ తేదీన షోకాజు నోటీసు ఇచ్చారు? మీ దృష్టికి ఎపుడు వచ్చింది?

శ్రీ ఎం. రాజయ్య:—ఎంక్వయిరీ రిపోర్టు ఏప్రిల్ 1988 లో సబ్‌మిట్ చేయడం జరిగింది. నోటీసు ఇచ్చాము. ఎందుకు సర్వీసు నుండి తీయకూడదని షోకాజు నోటీసు ఇచ్చాము. దానికి జవాబులు వస్తూనే వున్నాయి. ప్రభుత్వము వాళ్ళూనే...

మిస్టర్ స్పీకర్:—రిపోర్టు వచ్చి సంవత్సరమయింది. you are not responsible [f]or that. Somebody else is responsible. The Government is not responsible for that.

శ్రీ ఎం. రాజయ్య:—బాధ్యులైన వారందరూ ఆఫీసర్లే కాదు, ... వాడా ... ప్రొసీజరువల్ల డిలే అయింది తప్ప, తప్పకుండా స్పీడప్ చేసి, ... చర్యలు తీసుకొంటాము.

...—ఆఫీసర్లు ఎందుకు జాప్యం చేస్తున్నారు? ఎందుకు ... త్వరలో ... ఎవరు బాధ్యులు?

... కాజువల్ వైజర్స్, కార్మికులు కూడా వున్నారు. వారిపై ...

శ్రీ [illegible] రెడ్డి:—[illegible] వారు [illegible] అయినా గమనించాలి. [illegible] నోటీసు [illegible] ఈ [illegible] నోటీసుకి ఏవిధా [illegible] లేదు [illegible] కావాలని జాప్యం [illegible]తున్నది. 10–10

శ్రీ ఎం. రాజయ్య:—తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము అని [illegible].

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి (పర్చూరు):—ఈ జీవిత భీమా [illegible] సెంట్రల్ పరిధిలోనికి వస్తుందా? స్టేటు పరిధిలోనికి వస్తుందా? దీని మీద గవర్నమెంటుకి చర్య తీసుకొనే దానికి అధికారం ఉందా?

శ్రీ ఎం. రాజయ్య:—వారిపైన సెంట్రల్ గవర్నమెంటు చర్యలు తీసుకోవాలి. తప్పకుండా ఈ అవకతవకలు జరుగుతున్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చి అసలు మేము [illegible]కపోతే అది [illegible] అవుతుంది. కాని [illegible] ఏమి జరుగుతుందో ఒక వేళ అదికూడా ప్రభుత్వ దృష్టికి వస్తే తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి:—ఎవరిపైన చర్యలు తీసుకుంటారు ఈ మంత్రి వర్యులు?

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:—ప్రీమియంలు వసూలు చేయడం అనేది ఒక ఆథరైజుడు ఏజంటు మాత్రమే చేస్తారు కదా. ఎల్. ఐ. సి. వారు ఒక ఏజంటుని ఆథరైజు చేసేటప్పుడు వారు పాటించవలసిన నిబంధనలు ఈ సందర్భంలో పాటించారా? లేదా, వారు వసూలుచేసిన డబ్బును అక్కడ జమ చేశారా లేదా? అనే విషయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విచారించాలి. కోలు మైన్సులో ఉన్న వెల్ఫేరు ఆఫీసరు ద్వారా ఎవరెవరైతే ప్రీమియంలు చెల్లించారో ఆ డబ్బు డిపాజిట్ అయినదా లేదా అనే దానిని తెలుసుకొని విచారించి న్యాయం చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎం. రాజయ్య:—ఎప్పుడైతే పేపరులో వచ్చిందో అప్పటినుంచే ఏక్షను తీసుకోవడం జరిగింది. ఎల్. ఐ. సి. వారితో కరెస్పాండెన్సు చేయడం కూడా జరిగింది. మా ఏజంట్సు సరిగానే జమకడుతున్నారు అని వారు చెప్పడం జరిగింది. ఏదైనా స్పెసిఫిక్‌గా ఉంటే మాదృష్టికి తీసుకువస్తే చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ [illegible] నరసింహారెడ్డి:—ఇది రెండు సంవత్సరాలనుంచి పత్రికలలో వస్తున్నది. ఇందులో ఆఫీసర్లు అందరు కూడా కుమ్మక్కు అయి ఉన్నారు. దాని వల్లనే [illegible] ఆదేశాలను అక్కడ ఆఫీసర్లు పాటించడం లేదు. ఆఫీసర్లు కుంభకర్ణ [illegible] చేస్తున్నారు కాబట్టి వారి మీద చర్యలు తీసుకోవడంలేదు. ఈ సింగరేణి కాలరీ [illegible] గవర్నమెంటుగా నడుస్తూ ఉంది కాబట్టి దీనిమీద మంత్రిగారు వెంటనే ఆఫీసర్లను [illegible] స్పెండు చేసి తగిన చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎం. రాజయ్య:—పరిశీలిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. [illegible] ప్రాసీజరు ప్రకారం [illegible] దీంట్లో అధికారులే కాకుండా వర్కర్సు కూడా ఉన్నారు. అది ఎవరైనా కరెక్టుగా ప్రొసీజరు అనేది కాకుండా వాడిమీద ఏక్షను తీసుకోవడం [illegible]

స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్నకు - వ్రాతపూర్వక సమాధానములు

విశాఖపట్టణం జిల్లా, ముత్యాలమ్మ పాలెం, మత్స్యకారుల సహకార సంఘములో నిధుల దుర్వినియోగము.

240—ఎ.

స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్న నెం. 11082ఋ :—సర్వశ్రీ పి. అప్పలనాయుడు (పరవాడ), కె. ఆదెన్న, బి. సి. గోవిందప్ప (కళ్యాణదుర్గ్):— గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:—

(అ) విశాఖపట్నం జిల్లా, ఊడ—చీపురుపల్లి శివారు ముత్యాలమ్మపాలెం మత్స్యకారుల సహకార సంఘం ప్రెసిడెంటు నిధులను, అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేసినట్లు ఫిర్యాదులు అందాయా ?

(ఆ) అందితే, ఆ ప్రెసిడెంటుపై తీసుకున్న చర్య ఏమిటి ?

ముఖ్యమంత్రి తరపున అటవీశాఖామంత్రి (శ్రీ కె. సురేందర్ రెడ్డి): అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణం జిల్లా ఊడ చీపురుపల్లి శివారు ముత్యాలమ్మపాలెం మత్స్యకారుల సహకార సంఘం ప్రెసిడెంటు నిధులను, అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేసినట్లు వ్రాతపూర్వకమైన ఫిర్యాదులు ఏవీ అందలేదు. ఆ సంఘానికి సంబంధించిన పడవ 7–8–1984న మునిగి పోయినప్పటికి ఈ సంఘం కర్తవ్యాలకు సంబంధించిన అంశాలను గురించి 1989 జనవరిలో అంటే ఐదు సంవత్సరాల తరువాత పర్వాడలో జరిగిన మండల ప్రజా పరిషత్తు సమావేశంలో చర్చించడం జరిగింది. ఈ సంఘం వ్యవహారాలు గురించి సవివరమైన విచారణ కావించడానికి 13–2–1989 న ఎంక్వయిరీ చేయడానికి మాడుగుల ఫిషరీస్ ఇన్స్పెక్టరుకి ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత దీనికి బాధ్యులైన వారిపై తగిన చర్యలు తీసుకోబడును.

శ్రీ పి. అప్పలనాయుడు :— మంత్రిగారి జవాబులో వాస్తవం లేదు 1983 వ సంవత్సరంలో శాసన సభ్యుడుగా ఫిర్యాదు చేయడం జరిగిందని, ఈ సంస్థ తాలూకు అధ్యక్షులకు రొయ్య బోటు క్రింద 1,75,300 రూపాయలు [illegible] ఎ.పి. ఫిషరీస్ కార్పొరేషన్ బోటు శాంక్షన్ చేసే [illegible] వాస్తవమేనా [illegible] ఇన్సూరెన్సుతో కవరు చేయబడిన విషయం వాస్తవమేనా? తరువాత ఆ బోటు గురించి 1980 నుంచి 84 వరకు నడిపించిన విషయమై లెక్కలు, సంబంధించిన రికార్డులు సక్రమంగా నిర్వహించబడిన విషయం వాస్తవమేనా? ఆ బోటు ప్రమాదవశాత్తు పోయిందని కాకుండా ఆ బోటు తాలూకు ఇంజనును తీసివేసి ఐదు సొసైటీ అధ్యక్షులు తన తాలూకు స్వంత [illegible] సంఘం [illegible] పడవను తీసుకువెళ్ళి సముద్రములో ముంచినట్లు [illegible] అందచేయబడిన [illegible] వాస్తవమేనా? 1980 లో శాంక్షన్ అయిన

పడవ 1984 లో ప్రమాదవశాత్తు పోయిందని రిపోర్టు చేస్తే 1989 వరకు ఫిర్యాదులు అందజేస్తే ఈ రోజు నిన్న గాక మొన్న ఎంక్వయిరీ చేసినటువంటి విషయంలో ఉన్నటువంటి అంతరార్థం ఏమిటో మంత్రి వర్యులు తెలియజేస్తారా ? అంత డబ్బు 2 లక్షల 76 వేల రూపాయలు ఈనాటికీ బాకీ ఉండడం వల్ల అక్కడ ఉన్నటువంటి మూడు గ్రామాలు, భీమ్యలంపాడు, జాలారుపేట, చిక్కా వారిపాలెం గ్రామాలకు సంబంధించిన మత్స్య కార్మికులకు ఇక్కడ కమర్షియల్ బ్యాంకులు ఉన్నాయి. సహకార సంఘంలో మెంబరు అయినందువల్ల, ఈ బాకీ ఉన్నందువల్ల లోన్సు రాకపోవడం అనే మాట వాస్తవమేనా?

శ్రీ కె. సురేందర్ రెడ్డి :--- అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణమునకు సంబంధించిన ఎ. పి. ఎఫ్ ఎస్. వారు 1,75,300 రూపాయలు లోను ఇవ్వడం జరిగింది. అందులో 90,631 రూపాయల లోను 84,644 రూపాయలు సబ్సిడీ ఇవ్వడం జరిగింది. 1980 లో పడవను కొనడం జరిగింది. 1984 వరకు దానికి ఇన్సూరెన్సు చేశారు. 1984 తరువాత దానికి ఇన్సూరెన్సు చేయలేదు. దానికి అల్లరు రిపేరు వచ్చినప్పుడు కాకినాడకు తీసుకు పోతున్నప్పుడు అటువంటి పరిస్థితిలో దారిలో తుఫాను రావడం వల్ల అది మునిగి పోవడం జరిగింది. అక్కడి ఇన్స్పెక్టరుగారు దీని విషయం ఎంక్వయిరీకి అపాయింటు చేయడం జరిగింది. వారు చూసి డైరెక్టరు గారికి ఇన్ఫర్మేషన్ ఇచ్చారు. ఆ సమస్య తరువాత మొన్న 1989 లో ఇక్కడ జరిగినటువంటి మండల పరిధిలో డిస్కషన్సుకిరావడం జరిగింది. అందుతో తక్షణమే ఒక ఇన్స్పెక్టరును వేయడం జరిగింది. నివేదిక రాగానే దాని మీద చర్యను తీసుకుంటాము.

శ్రీ పి. అప్పలనాయుడు:— మొన్న మండల సమావేశములో అధికారులమీద ఫిర్యాదు చేయడం జరిగిందని మంత్రిగారు చెప్పారు. అంతకు పూర్వం జిల్లా ప్లానింగు బోర్డుతోనూ, జిల్లా ప్రజాపరిషత్ సమావేశములలో 1983 సంవత్సరమునుంచి మేము చేసిన ఫిర్యాదుల రికార్డులు చూపిస్తాము. దానికి సంబంధించిన తప్పుడు భోగట్టా యిచ్చిన అధికారులమీద మంత్రిగారు ఏమి యాక్షన్ తీసుకుంటారు. ఇప్పుడు 7–7–1984 వ తేదీన పడవ ప్రమాదం జరిగిందని మంత్రిగారు చెప్పారు దానిమీద పోలీసు రిపోర్టు యిచ్చారా ? దానికి ఇన్సూరెన్సు ఎందుకు ఆప్షన్ చేయలేదు. అట్లాగ ఇన్స్యూర్ చేయకపోవడంలో గల ఆంతర్యం ఏమిటి ? మొత్తం ఆసొసైటిలో సభ్యులు అందరికి సంబంధించిన సమస్య అయినప్పుడు దానిమీద చర్య 1989 వ సంవత్సరం తరువాత ఎందుకు తీసుకున్నారు ?

శ్రీ కె. సురేందర్ రెడ్డి :— మండల్ సమావేశములో దీనిని టేకప్ చేసారని [illegible] ప్రభుత్వానికి అటువంటి ఇన్ఫర్మేషన్ లేదు. ఏమైనా [illegible]

శ్రీ పి. అప్పలనాయుడు:—1983 సంవత్సరమునుంచి జిల్లాపరిషత్, జిల్లా ప్లానింగు బోర్డు సమావేశములో అధికారుల దృష్టికి యీ విషయాన్ని తీసుకురావడం జరిగింది. ఇందులో కుంభకోణం ఉంది. అక్కడ సొసైటి అధ్యక్షులు, అధికారులు కలిసి విషయాలు బయటకు రానీయకుండా ఆ పడవలోని ఇంజనును తీసివేసి ఆ పడవను ముంచివేసి కుంభకోణం చేసినట్లు యిదివరకే ఫిర్యాదు చేసాము. దానిమీద ఏమీ చర్యలు తీసుకోలేదు.

శ్రీ కె. సురేందర్‌రెడ్డి:—దీనిమీద సమగ్రిచ్చిన ఎంక్వయిరీ ... బాధ్యులైన వారిపైన చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ పి. అప్పలనాయుడు:—సొసైటీలోని మెంబర్స్‌కు బ్యాంకర్స్ రుణాలు యివ్వడంలేదు. మత్స్యకార్మికులకు అక్కడ సొసైటీలో ఏ విధమైన సదుపాయాలు దొరకడంలేదు. 1934 సంవత్సరంనుంచి యిట జరుగుతున్నది కాబట్టి మత్స్యకార్మికులు తిరుగుబాటు చేసే పరిస్థితిలో ఉన్నారు, కాబట్టి దీనికి సంబంధించిన సొసైటీ అధ్యక్షుల మీద సివిల్, క్రిమినల్ యాక్షన్ తీసుకుంటారా ?

శ్రీ కె. సురేందర్‌రెడ్డి :— ఎవరైనా తప్పుచేసినట్లు రుజువు అయితే వారి మీద తప్పకుండా చర్యతీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు (ఎర్రన్నపేట):— ఆ ఏరియాకు సంబంధించిన ఎం. ఎల్. ఏ గారు చెప్పడం జరిగింది. మత్స్యకార్మికులకు, బడుగు వర్గాలకు యిచ్చిన రుణాలు దుర్వినియోగం చేసారు. ఇందులో అధికారుల ప్రమేయం ఉంది. ఆ విధముగా 1989 సంవత్సరంలో ఫిర్యాదు వచ్చిందంటున్నారు. కాని గతంలో అనేకసార్లు ఫిర్యాదుచేసినట్లు సభ్యులు చెబుతున్నారు. కాబట్టి యిప్పటికైనా ఆ సొసైటీకి సంబంధించిన అధ్యక్షుడి మీద తగు చర్యలు తీసుకుంటారా? దీనికి ఒక టైమ్ బౌండ్ పెట్టి ఒక నెలలోపల చర్య తీసుకునేటట్లు మంత్రిగారు స్పష్టంగా చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. సురేందర్‌రెడ్డి:—మాడుగుల మత్స్యశాఖ ఇన్‌స్పెక్టర్ 3-1-1989 తేదీన ప్రాథమిక నివేదిక విశాఖపట్నం అసిస్టెంటు డైరెక్టరుకు పంపడం జరిగింది. దాని మీద చట్ట రీత్యా తనిఖీ చేయవలసిందిగా అసిస్టెంట్ డైరెక్టరు 1984 ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘాల చట్టం సెక్షను 52 క్రింద ఎంక్వయిరీకి 13-2-1989 న మాడుగుల మత్స్యశాఖ ఇన్‌స్పెక్టరును నియమించారు వారి నివేదిక అందాలి. అందిన వెంటనే చర్య తీసుకుంటాము.

మిస్టర్ స్పీకర్, —స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్న—నాగ్రూప సమాధానములు ముగిసినవి.

ప్రకటన

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు శాసనసభ సభ్యత్వానికి రాజీనామా

Mr. Speaker:—I am to announce to the House that Sri Vasantha Nageswar Rao, Member elected from Nandigama Assembly Constituency has resigned from the Assembly with effect from today, the 23rd March, 1989. Accepted his resignation.

సభాకార్యక్రమము.

ruling the matter pertaining to individuals cannot form part of the adjournment motion. The adjournment motion should relate to a matter of grave and urgent matter of recent occurrence.

Sri Nallapureddi Srinivasul Reddy (Kovoor):—He is the Cabinet Minister and part of the Government. He is having ....

Mr. Speaker:—Already I have said ....

Sri Nallapureddy Srinivasul Reddy:—It is serious matter.

Mr. Speaker:—It is not important. I have already said so. It is not in order and I have rejected it. There is no further discussion.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— ఇది చాలా ఇంపార్టెంటు అయిన యిష్యూ మంత్రిగారి పేరు వివేకానంద***

Sri J. C. Divakar Reddy.—He is giving the name of the Minister.

Mr. Speaker:—I have already said. I have understood it.

(Interruption)

Mr. Speaker:—Already I have given a decision. What do you want me to do? ఎవరిమీద ఎలిగేషన్ చేస్తారో దానికి మీరు నోటీసు యివ్వండి. సభ్యుల విషయంలో అయినా మాజీ మంత్రుల విషయంలో అయినా ముందు నోటీసు యివ్వాలి.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఇది చాలా ఇంపార్టెంటు యిష్యూ***

Mr. Speaker:—It is not a matter for adjournment motion. You have not followed what I have said. You have to follow the rules and regulations.

Sri Nallapureddi Srinivasul Reddy:—It relates to the very existence of hhe Government.*** It is a very seriobs matter. *** It is a very serious matter What is the solution.***

శ్రీ ... విద్యాధరరావు (చింతలపూడి) :— గౌరవసభ్యులు మంత్రివర్యుల మీద ఆరోపణ చేశారు. ఆయన నోటీసు యివ్వలేదు. అది ఎక్స్‌పంజి చేయాలి.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ పి. నర్సారెడ్డి :—ఐ యామ్ నాట్ నెంబర్ వన్. వారు నెంబర్‌వన్ అయితే నాకు అభ్యంతరంలేదు. నాకు మీరు అవకాశం ఇచ్చారు. ఇక లోకాయుక్త నియామకంలో చాలా ఆలస్యం జరిగిపోతున్నది. ...సమస్యలన్నీ ఎక్కడివక్కడే ఉండిపోతున్నాయి. ... గవర్నరుగారు తేక ప్రభుత్వంవల్లా అవేవీ ప్రజానీకానికి తేటపడడంలేదు. ఈ విషయాన్ని గురించి ప్రభుత్వం ఒక స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చి కారణం ఏమిటో సభకు తెలియజేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. మనం నెల రోజులనుంచి మీట్ అవుతున్నాం, ఇంతవరకూ ప్రభుత్వం ఏమీ తెలుపలేదు. ఇది మనకు సంబంధించిన విషయం, ఎవరికీ సంబంధించింది కాదు, కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వాలి.

*** Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ సి. ఆనందరావు :— హవుస్ ఎడ్జర్న్ కావడానికి ముందే స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వబడుతుంది.

సమాచారం నిమిత్తం కోరిన అంశం

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు శాసనసభ సభ్యత్వానికి రాజీనామా గురించి.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :— అధ్యక్షా, వసంత నాగేశ్వరరావు రాజీనామా ఇచ్చారని తమరు ఎనౌన్స్ చేశారు. రిసిగ్నేషన్ లెటర్స్ తమకు పర్సనల్‌గా అందజేశారు, అందులోని కంటెంట్స్ ఏమిటో తమరు వెరిఫై చేశారా ? కంటెంట్స్ వెరిఫై చేశాకే తమరు రిసిగ్నేషన్‌ను యాక్సెప్ట్ చేశారా? ఎందుకంటే జయలలిత రిజిగ్నేషన్ ఇచ్చిందని, ఇవ్వలేదని మద్రాసులో ఏమి జరుగుతోందో తెలుసు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఎండార్స్‌మెంట్ చేశాను.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :— తమకు వారు పర్సనల్‌గా రిజిగ్నేషన్ లెటర్ ఇచ్చారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ — నేను చదువుతాను, వినండి.

I received resignation letter at 8-00 A.M. on 23rd March, 1989. The resignation letter is submitted to me in person. After verifying about the free will and genuineness of the intentions I have accepted the resignation of Sri Vasantha Nageswara Rao from his Assembly Membership The Secretary, Legislature will take necessary steps to intimate to the Election Commission about the vacancy.

Sri M. Baga Reddy·—What are the contents of the resignation?

Mr. Speaker:—I will also read it out. One line only. "Due to personal reasons I would like to relinquish my Membership in the Andhra Pradesh Legislative Assembly Therefore, I request you Sir, to kindly accept my resignation from the Membership in the Andhra Pradesh Legislative Assembly with effect from today." I am satisfied that it is voluntary.

Sri P. Ramachandra Reddy (Sangareddy):—Are you satisfied with the contents of the resignation letter? ఎందుకంటే అసెంబ్లీ బిల్డింగ్‌దాకా పోలీసులు వెంబడి వుండి తమరి రూమ్‌కు తేలేదు కదా ?

Mr. Speaker:—He came to my residence and submitted the resignation in person. I questioned whether it is voluntary or not. After that he said everything is voluntary and I have done it.

శ్రీ జె. సి. దివాకర్‌రెడ్డి (తాడిపత్రి) :— కృష్ణారావుగారి రిపోర్టును 23వ తారీఖున సభలో పెడతామన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (శ్రీ వడ్డి రంగారావుగారిని ఉద్దేశించి) :—రిపోర్టును టేబుల్‌పై పెట్టించండి.

సభా సమక్షంలో ఉంచిన నివేదిక

హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషను ఎన్నికలపై శ్రీ ఎం. కృష్ణారావు విచారణ సంఘం నివేదిక.

పురపాలక శాఖా మంత్రి (శ్రీ వడ్డి రంగారావు) :— అధ్యక్షా, 1986, హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్‌కు జరిగిన ఎన్నికలలో పెద్ద ఎత్తున రిగ్గింగ్ జరిగిందని ఆరోపణలపై 1952, విచారణా సంఘాల చట్టంలోని 3 (4) వ విభాగం ప్రకారం నియమించిన శ్రీ ఎం. కృష్ణారావు విచారణా సంఘం నివేదికను, సదరు నివేదికపై తీసుకొన్న చర్యల వివరాలను గౌరవనీయులైన సభాధ్యక్షుల ఆదేశం మేరకు సభా సమక్షంలో ఉంచడమైనది.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి (మలక్‌పేట) :— విద్యార్థుల పరీక్షల గురించి అపోజిషన్ లీడర్స్‌ను, స్టూడెంట్స్‌ను పిలిచి ఒక సమావేశం ఏర్పాటుచేసి పరిష్కార మార్గం వచ్చేట్టు చూడండి. దీనిగురించి డిస్కస్ చేస్తామన్నారు.

Mr. Speaker:—Immediately I will find out and direct them to take necessary steps. I will direct them today.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఎగ్రికల్చర్ విద్యార్థులగురించి తాము ఇచ్చిన ఆదేశం ఏమైంది?

మిస్టర్ స్పీకర్:— స్టేట్‌మెంట్ కూడా రెడీగా ఉంది, సర్క్యులేట్ చేస్తారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అది ఇచ్చాక చర్చించడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— రిపోర్టు తీసుకొన్నాక మిమ్మల్ని కన్సల్ట్ చేసి డేట్ ఫిక్స్ చేస్తాను

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, నిన్నకాక మొన్న చిత్తూరులోని కట్టమంచి ప్రాంతంలో హరిజనులపై పోలీసుల దుర్వ్యవహారం గురించి రూల్ 309 క్రింద నోటీసు ఇచ్చాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీరు ఈరోజు మార్నింగ్ ఇచ్చారు.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— ఉదయం ఏడున్నరకు ఇచ్చాను, మీరు తరువాత పోస్టు చేయండి కాని అక్కడ సిట్యుయేషన్ ఎంత టెన్షన్‌గా వుందంటే చిత్తూరులో నిన్న 'బంద్' కూడా పాటించారు.

Mr. Speaker:—It is posted to 25th.

Sri D. K. Samarasimha Reddy:—In the meanwhile, let the Home Minister be instructed to see that the Harijans are not harassed.

Mr. Speaker:—The Home Minister will take notice of this and see that the Harijans are not put to harassment.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు :— అధ్యక్షా, [illegible] ఒక మెమోరాండం ఇచ్చాము. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా ఎస్. పి. మా [illegible] సించడమే కాకుండా ఎవరైనా 'ఓం' సింబల్ పెట్టుకొనో లేక [illegible] స్తే వారిని విమర్శించడమేకాకుండా నానా దుర్భాషలాడడం జరుగుతి [illegible] రాష్ట్ర వ్యాపితంగా ఎజిటేషన్ కూడా చెపట్టాం. హోం మంత్రి [illegible] ఎస్. పి. మీద చర్య తీసుకొంటామన్నారు, కాని ఏ చర్యా [illegible] మా మాతృ సంస్థగా భావించే ఆర్. ఎస్. ఎస్. [illegible] లు దేశవ్యాపితంగా, రాష్ట్రంలోనూ జరుపు [illegible] ఆయన ఎవరని వ్యంగ్యగా మాట్లాడే [illegible] దెబ్బ తినేవిధంగా మాకు బాధ [illegible] డాము. He was fully aware of who was Hegdewar, what is the purpose of visit and who are the people visiting him. ఒక [illegible] పై విచారణ జరిపించాలని కోరడానికి పోలీసు స్టేషను [illegible] మై రాష్ట్ర వ్యాపితంగా ఆందోళన చెందుతున్నారు. [illegible] గారిని ఆదేశించి ఆయనపై చర్య తీసుకొనేట్టు చూడాలని [illegible] న్నాను.

Mr. Speaker:—Immediately he would enquire into the matter, if it is a serious matter because he cannot hurt somebody's religious sentiments. No Officer or nobody has a right to insult or injure somebody's religious faith or anything. Now, these Officers misuse their Office. Sitting there and hurling all sorts of abuses — it is very reprehensible. He has no business to insult somebody's religion. He can take a criminal into custody and he can punish a criminal; but not a respectable citizen going to Police Station or Office. Everyday, it is happening. Unless this is arrested, there will be a lot of discontentment. You can punish an Officer who has misuses or abuses his powers and Government has every right to punish such people. Why did not you do it immediately? On 25th a report has to be submitted to this House.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి (రాజమండ్రి) :— అధ్యక్షా, నేను [illegible] సభలో ప్రవేశపెట్టబడిన హౌసు కమిటీ రిపోర్టు గురించి చెప్పాను. హౌసు కమిటి రిపోర్టు ఇక్కడ సమర్పించబోయారని చెప్పాను. పెట్టబడలేదని గౌరవనీయులైన [illegible] రసింహారెడ్డి గారు అబద్ధం చెప్పానంటూ పత్రికా ప్రకటన ఇచ్చారు. దానిమీద ప్రివిలేజి మోషన్ ఇచ్చాను. వన్ ఇయర్ అవుతున్నది. ఈ రోజు వరకు కూడా కనీసం దాని ఇంటిమేషన్ రాలేదు.

Mr. Speaker:—Today itself, within one hour you will know about what happened to it.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు (దుగ్గిరాల):— రూలింగు పార్టీ వారు రాష్ట్ర స్థాయిలో తమ సభ్యులతో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది. వారి సిఫార్సుల మేరకు జిల్లా కలెక్టర్లను, సీనియర్ అధికారులను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడానికి ఒక నిర్ణయం తీసు [illegible] గా వచ్చింది. తమ పార్టీకి అనుకూలంగా చేయకపోతే, గుంటూరు జిల్లా [illegible] ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు. 6 సంవత్సరాలలో 8 మంది కలెక్టర్లను మార్చారు. [illegible] చేయడం తప్పా? .... నేను నోటీసు ఇచ్చాను.......

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఈ ఉదయమే ఇచ్చారు. ఆందోళన అవసరం లేదు

శ్రీ పి. జనార్ధన్‌రెడ్డి :— సంజీవరెడ్డి నగర్ పోలీసు స్టేషన్‌లో జరిగిన లాకప్ డెత్ గురించి.....

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఈ రోజే తెలుసుకుని చెప్పుతాను. **I will see that it is posted.**

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— ఎంక్వయిరీ ఆర్డర్స్ వేశారు. 3 నుంచి 6 నెలలు అయింది. రెండు నోటీసులు ఇచ్చాను.

Mr. Speaker:—I cannot answer anything. When Members cannot co-operate with me I will not conduct the House.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి:—అధ్యక్షా, నిన్న పాతబస్తీలో చత్రినాక దగ్గర, కందికల్ గేటు బోయిగూడ ప్రాంతంలో హోలీ పండుగ సందర్భంగా పోలీసులు అమానుషంగా ఆడవారిని, పిల్లలను కొట్టడం జరిగింది. అందులు అక్కడున్న పోలీసు అధికారి, సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టరు, ఎ సి పి పై చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. నేను 304 ఇవ్వడం జరిగింది. దానిని అనుమతించాలని కోరుతున్నాను. హోం మంత్రిగారు స్టేటుమెంటు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ సి అప్పలనాయుడు:—నా మీద హత్యా ప్రయత్నం గురించి నోటీసు ఇవ్వడం జరిగింది. పోలీసు వారు ఇవాళ, దాన్ని మిస్‌మేనేజిమెంటు చేసి నిందితులను అరెస్టు చేయకుండా ఉన్నారు. గౌరవ సభ్యుని మీద 19–3–1989 న హత్యా ప్రయత్నం జరిగితే ఈ పోలీసులు చర్యతీసుకోకపోవడానికి గల కారణం ఏమిటి ? వీరు కొంచెం దయచేసి చూడవలసిందిగా హోం మినిష్టరుగారికి చెప్పాలి. దీని గురించి...

(ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:— 3 రోజుల క్రితమే టెలిగ్రాం వచ్చింది. అధికారులతో మాట్లాడడం జరిగింది. అధికారులకు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ పి. అప్పలనాయుడు:—19 వ తారీఖున హత్యా ప్రయత్నం జరిగితే, ఆ తరువాత మరుసటి రోజు అసెంబ్లీకి వచ్చిన తరువాత పోలీసులు ముద్దాయిలు కుమ్మక్కు అయి అక్కడ ఉన్నటువంటి వాస్తవాలను తారుమారు చేసి; పోలీసులు, అక్కడి ముద్దాయిలు కలిసి విందులు, వినోదాలు చేసుకుంటున్న విషయం నాకు టెలిఫోన్ మెస్సేజీ రావడం జరిగింది. ఈ విషయాన్ని సభాదృష్టికి తెస్తున్నాను. రూలు 304 క్రింద నోటీసు కూడ ఇవ్వడం జరిగింది. దాని మీద డిస్కషన్‌కు అనుమతించాలి. ఒక గౌరవ సభ్యునిపై జరిగిన హత్యా ప్రయత్నం మీద చర్చించడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. పొలిటికల్‌గా చెప్పడం లేదు. పోలీసు నిర్లక్ష్య వైఖరిని మేము చెప్పడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని నేను తమను కోరుకుంటున్నాను. ఈ 304 ను ఎలవ్ చేయాలని వాస్తవాలు తారుమారు కాకుండా హోం మంత్రిగారు ఎస్. ఐ. ని బదిలీ చేయాలని, దాని గురించి మంత్రిగారు విచారణ చేయాలని కోరుతున్నాను.

ప్రజాప్రాముఖ్యము గల విషయము: విశాఖపట్నణం జిల్లా, రావికమతం మండలం, టి. అజాపుర్క సర్పంచ్ శ్రీ రజన నాయుడును కొత్తకోట సబ్ ఇన్స్పెక్టరు అరెస్టు చేయుట గురించి.

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు వచ్చిన అత్యవసర ప్రజాప్రాముఖ్యము గల విషయము.విశాఖపట్నణం జిల్లా, రావి కమతం మండలం టి. అజ్జాపురంసర్పంచ్ శ్రీ రజననాయుడును కొత్తకోట సబ్ ఇన్స్పెక్టరు అరెస్టు చేయుట గురించి

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:– 4–1–1988 న విశాఖపట్నణం జిల్లాలోని రావికమతం మండలం టి. అజ్జాపురం గ్రామమునకు చెందిన శ్రీరమణగారి కుమార్తె కుపూరిగని శెట్టి లక్ష్మి వయస్సు 7 సంవత్సరాలు ప్రమాదవశాత్తు నూతిలో పడి మరణించింది. 7–1–1989 తేదీన 11 గంటలకు సదరు గ్రామ సర్పంచు శ్రీ రాజన్న నాయుడు గారు చనిపోయిన లక్ష్మి మృతదేహాన్ని పోలీస్ రిపోర్టు యివ్వకుండా దహనం చేసినట్లు పోలీసు రిపోర్టు యిచ్చారు. ఈ రిపోర్టు ఆధారముగా క్రైం నెం. 5/89, 174 సి. ఆర్. పి. సి. భారత శిక్షాస్మృతి 201 క్రింద కొత్తకోట పోలీస్ స్టేషన్లో కేసు నమోదు చేయడం జరిగింది. చనిపోయిన అమ్మాయి తండ్రి శ్రీ రమణ సదరు సర్పంచ్ ప్రోద్బలంతో మృత దేహాన్ని దహనం చేయించడం జరిగిందని ఆ తర్వాత అదే సర్పంచ్ శ్రీ రమణ నుండి 1,000/– రూపాయలు కోరి అతను యివ్వనందున యీ శవదహన విషయముపై కొత్తకోట పోలీసు వారికి 7–1–1989 తేదిన రిపోర్టు యిచ్చారని దర్యాప్తులో బయటపడినది.

శ్రీ రాజన్న నాయుడు :– యీ కేసులో సాక్ష్యాలను మరుగు చేశాడనుటకు బలమైన సాక్ష్యాలు వున్నందు వల్ల కొత్తకోట యస్. ఐ. గారు శ్రీ రాజన్నను మరియు గనిసెట్టి రమణ కళింగ రామనాయుడు రాజన్న కొండడు రాజన్న రాంనాయుడు అను మరి నలుగురిని న్యాయస్థానములో విచారింపబడుటకు చోడవరపు అధనపు జ్యుడిషియల్ ఫస్టు క్లాసు మెజిస్ట్రేటు వారి వద్ద అనుమతి కోరారు. ఈ మెజిస్ట్రేట్ గారి అనుమతిపై కొత్తకోట యస్. ఐ. గారు సదరు సర్పంచ్ను మిగతా నలుగురిలో ముగ్గురిని 1–3–1989 తేదిన 4 గంటల ప్రాంతంలో అరెస్టు చేశారు. ఆ నలుగురిలో శ్రీ రాజన్న రాంనాయుడు అనునతను కన్పించకుండా పోయినాడు. 2–3–1989 తేదిన అరెస్టు అయిన నిందితులను చోడవరపు అదనపు జ్యుడిషియల్ ఫస్ట్ క్లాస్ మేజిస్ట్రేటు వారి ముందు హాజరుపరుచుట, కోర్టువారు బెయిలు పై విడుదల చేయుట జరిగింది. సర్పంచ్ రాజన్న నాయుడు గారిని పోలీసులు చిత్రహింసకు గురి చేశారనే ఆరోపణ నిజము కాదు.

శ్రీ జి. ఎర్రునాయుడు(చోడవరం) :– అధ్యక్షా, చాలా బాధాకరంగా ఉన్నది మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానము. ఇదివరకు నేను ఏదో కొంత ఎంది వేసిన ప్రశ్నలకు ఏదో తప్పుడు సమాచారం ఇస్తారని అనడం విన్నాను. కాని అధికార పార్టీలో వుంటూ చాలా బాధాకరంగా చెప్పుతున్నాను. అధ్యక్షా మీరు కొంత టైమ్ ఇస్తే పూర్తి

చదువుకున్నాడు. అతను ఎక్స్ యం. ఎల్. ఏ గారు ఉన్న అర్జాపురం ఊరులో ఉన్నాడు. అక్కడ పి. సి. యస్. ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నికై, చుట్టు ప్రక్కల గ్రామాల్లో కూడా విపరీతమైన పేద ప్రజల అండదండలు గల వ్యక్తి. ఈయనను ఏ విధంగా నైనా మోసం చేయాలని చెప్పి రెండుసార్లు ఎట్టాక్ చేశారు. అప్పుడు స్థానిక ఎస్ పికి, ఎం ఆర్ ఓ గారికి తెలియపరచడం కూడా జరిగింది. దానిపై ఏమాత్రం ఏక్షన్ తీసుకోలేదు ఇప్పటి వరకు కూడా నాకు ప్రాణభిక్ష పెట్టాలని ఎస్ పి గారికి రిపోర్టు ఇచ్చి ఉన్నాడు. పిజంగా 4–1–1988 న చనిపోవడం అనేది కరెక్టు రెండవది ఏదైనా ఉంటే ఎటువంటి పరిస్థితుల్లో కూడా ఒప్పుకునేది లేదని మనస్ఫూర్తిగా మంత్రి గారికి తెలియచేస్తున్నాను. కాలింగ్ ఎటెన్షన్ కాబట్టి. రెండు మూడు ప్రశ్నలు వేయడానికి నాకు సమయం ఇచ్చి సమాధానాలు చెప్పితే చాలు. ఈ ఎస్. ఐ. గతంలో ఎస్ కోటలో సత్యనారాయణ అనునతనిని లాకప్‌డెత్‌లో చంపాడా ? లేదా ? దీనిపై ప్రభుత్వం న్యాయ విచారణకు ఆదేశం ఇచ్చిందా ? దాన్ని ఆనాడు మొత్తం ముఖ్యంగా కాంగ్రెసు పార్టీ క్యాష్ చేసుకుంది. సి. ఐ., పోలీసు కూడా చనిపోయాడా లేదా ? మొత్తం పేపర్లు నా దగ్గర ఉన్నాయి. లాటి చార్జిలో అన్యాయంగా ఫైరింగులో బీరుసాహెబ్ చనిపోయాడు.

ఉ 10–50

ఈయనను మీరు ఎప్పుడు సస్పెండ్ చేశారు? ప్రభుత్వం ఏమయినా ఆదేశం యిచ్చిందా? ఎప్పుడు జాయిన్ చేసుకున్నారు? జాయిన్ చేసుకున్నట్లయితే ఒక విధంగా జరిగిన న్యాయ విచారణ జరగక పోగా, మీరే ప్రభుత్వ పరంగా ఆదేశాలు యిచ్చి, తిరిగి జాయిన్ చేసుకుంటే ఎలా? ప్రభుత్వాన్ని తప్పు దోవ పట్టించడానికి ఎవరో లోపాయకారిగా ఖని చేస్తున్న మాట వాస్తవమని తెలియజేస్తున్నాను. అర్జా పురం గ్రామంలో రాజన్న నాయుడు గారిని గురించి చెప్పాను. 4–1–1989 నాడు అమ్మాయి చనిపోయింది. నేను స్వయంగా ఆ గ్రామానికి వెళ్ళి నిన్ననే తిరిగి వచ్చాను. 4–1–1989 రాత్రి 9 గంటలకు ఈ పాపను మనమే కాల్చామని చెప్పి రాజన్న నాయుడు పైన పిటిషన్ పెట్టడానికి రూ 1000 అడిగినట్లు చుట్టుప్రక్కల గ్రామాల్లో పుకారు వున్నది. ఇది న్యాయమైన న్యాయబద్ధమైన వేదిక. ఇక్కడ వాస్తవాలను అవాస్తవాలుగా చెప్పకూడదు. ఇంత దారుణంగా వుంటుందని నేను కలలో కూడా ఊహించలేదు. 19–2–1989 నాడు కాలేజీ యునివర్సరీ జరిగింది. ఫిబ్రవరి 19నాడు ఈయనమీద ప్లాన్ తయారు చేశారు. దాని పర్యవసానంగా 1–3–1989 నాడు గ్రామ సర్పంచ్‌ను ఉదయమే చీకట్లో రమ్మని పోలీసు యస్. ఐ ఆయన్ని సాయంత్రం దాకా వుంచి రాత్రి విన్ను అరెస్టు చేస్తున్నాము అంటే, ఇది చాలా దారుణం. అదే మండలానికి చెందిన ప్రెసిడెంటు అంబిరెడ్డి సన్యాసిరావు, ఇంకా పది మంది సర్పంచులు వెళ్ళి బెయిల్ అడిగితే మిమ్మల్ని కూడా బొక్కలోకి త్రోసి వేస్తాము అని చెప్పి వితండ వాదనతో వీరిని ఆ యస్. ఐ. బెదరగొట్టాడు. కావాలంటే

విశాఖపట్టణం జిల్లా, రావి కమతం మండలం, టి. అర్జాపురం సర్పంచ్ శ్రీ రజన నాయుడును కొత్తకోట సబ్ ఇన్స్పెక్టరు అరెస్టు చేయుట గురించి.

దీని పైన పూర్తి విచారణ జరిపించండి. అంతే కాదు, రెండున్నర గంటలకు ఆయన లాకప్‌లో కూర్చొని ఏడ్చుకుంటూ వుంటే, ప్రజాప్రతినిధిగా ఎన్నికైన ఆయన దగ్గరకు పోయి, కొన్ని కాగితాల పైన సంతకం చేయవలసిందిగా అడిగాడు. నిజంగా చాలా విచారకరమైన విషయం. ఉదయం సంతకం పెడతానంటే, నా నా తిట్లు తిట్టి చితక బాదడం జరిగింది. ఆ చనిపోయిన పాప తండ్రి పేరు లేదు. ఈయన ఒక్కరిని అరెస్టు చేయడంలో ఆంతర్యం ఏమిటి? నాకు స్పెసిఫిక్‌గా సమాధానం కావాలి. మా కార్యకర్తలు మొత్తంగా కోర్టుకు వెళ్లారు. కేసు ఏది లేదు, వెళ్లమనండి అని చెప్పినట్లు తెలిసింది. నేను సోమవారమే యిక్కడికి రావడం వల్ల తెలుసుకోలేక పోయాను. ఇదివరలో ప్రభుత్వాన్ని మొత్తాన్ని గడగడలాడించిన యస్. ఐ. కి లోపాయ కారీగా అండదండలు వున్నాయి. ఈ యొక్క అండదండలను మీరు అర్థం చేసుకొన వలసిందిగా కోరుతున్నాను. వీరిని రీయిన్‌స్టేట్ చేశారు. మొదట సస్పెండ్ చేసిన తరువాత, న్యాయ విచారణ కాకుండా, అంతవరకు సస్పెన్షన్‌లో వుంచుతారా? లేక అదే విధంగా కొనసాగిస్తారా? మీరు యిష్టం వచ్చిన ఎంక్వయిరీ వేయండి. ఫలానా ఎంక్వయిరీ కావాలని నేను అడగను. ఈయన నిర్దోషి. నేను కోరేదల్లా ఈ యస్.ఐ ని సస్పెన్షన్‌లో వుంచమని. ప్రభుత్వం యిచ్చిన హామీని నిలబెట్టుకోవలసిన నైతిక బాధ్యత వున్నది. ప్రజల నుండి ఎన్నిక అయిన నాయకుడిని కనీసం మానవత్వం కూడా లేకుండా, నిజాయితీని చంపుకొని దెబ్బకొట్టడం ధర్మం కాదు. మీకు తప్పుడు సమాచారం అందిస్తున్నారు. ప్రభుత్వాన్ని తప్పుడు త్రోవ పట్టిస్తున్నారనేది నగ్న సత్యం. సరియగు సమాధానం చెప్పండి. యస్. ఐ. ని సస్పెండ్ చేస్తేనే న్యాయం జరిగినట్లు అవుతుంది. లేని ఎడల మహా అన్యాయం చేసినట్లు అవుతుందని సవి నయంగా మనవిచేస్తున్నాను. మీ యిష్టం వచ్చిన ఎంక్వయిరీ వేయండి. కాని నిర్దోషిని రక్షించండి. వీరిని అరెస్టు చేసినప్పుడు తతిమ్మా నలుగురిని ఎందుకు అరెస్టు చేయలేదు. వీరిని ఒక్కరినే ఎందుకు అరెస్టు చేశారు? దీనికి సరియగు సమాధానం యివ్వవలసిందిగా హోంమినిస్టర్ గారిని కోరుతున్నాను. ఇందుకు సంబంధించిన వ్యక్తుల పైన, ముఖ్యంగా యస్. ఐ. పైన తగు చర్యలు తీసుకోవాలని, యస్. ఐ. ని వెంటనే అక్కడ వుంచకుండా సస్పెండ్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :— అధ్యక్షా, 4–1–1989 నాడు లక్ష్మి ప్రమాద వశాత్తు నూతిలో పడి మరణించిన సందర్భంలో 7–1–1989 వ తేదీన 11 గంటలకు సర్పంచ్ రిపోర్టు చేయడం జరిగింది. సర్పంచ్ గారు ఈ కేసులో సాక్ష్యాలను మరుగు చేస్తున్నాడు అనే అనుమానంతో, బలమైన సాక్ష్యాలు వున్న సందర్భంలో చోడవరం ఫస్ట్ క్లాస్ మెజిస్ట్రేటు దగ్గర పర్మిషన్ తీసుకోవడం జరిగింది. వారికి 19–1–1989 నాడు పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. అయినప్పటికి 1–3–1989 నాడు అరెస్టు చేశారు. ఈ విషయంలో వారు అన్నట్లు యస్. ఐ. నిర్లక్ష్యంగా

వున్నట్లుగా వున్నది. అంతేకాకుండా వారు మిగతా విషయాలను గురించి కూడ అడిగారు. అక్కడ సంబంధిత ఎస్. ఐ. పొరబాట్లు ఏవయినా వుంటే, ఈ విషయం ... ఎంక్వయిరీ పై ... విచారణ జరిపించి తగు చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అంతేకాకుండా ... లాకప్ డెత్ విషయం కూడా అడిగారు. ఈ యొక్క ఎస్. ఐ. ఎస్. కోట ... గా పనిచేస్తున్న సందర్భంలో అక్కడ లాకప్ డెత్ ... ఆ సందర్భంగా ...-1988 నాడు లాకప్ డెత్ జరుగుతే 7-10-1988 నాడు సస్పెండు కూడా చేయడం జరిగింది. తదుపరి 10-11-1988 నాడు తిరిగి రీఇన్‌స్టేటు చెయ్యి, యిక్కడ పోస్టు చేయడం జరిగింది. మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను. లాకప్ డెత్ విషయంలో జుడిషియల్ జడ్జిని ... చేసి ఎంక్వయిరీ ... చేయడం ... మన గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు ఈ విషయంలో పై ... విచారణ జరిపించి, యస్. ఐ. పొరబాట్లు ఏవయినా వుంటే తగు చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుందని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. ఎర్రనాయుడు :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారి సమాధానం చాలా దారుణంగా వుంది. 7-10-1988 నాడే వీరు సస్పెండ్ చేసి 10-11-1988 నాడు జాయిన్ చేసుకున్నారు. మొత్తం ప్రజా జీవితాన్ని స్తంభింపచేసి, ఆ యేరియాలో 144 సెక్షన్ విధించడం, కాల్పులకు కూడా దారి తీసిన సంఘటన విషయంలో, ఆయనపై ఎంక్వయిరీ కూడా వుండగా ఒక మంత్ లోనే తిరిగి రీయిన్‌స్టేట్ చేయడానికి ఆర్డర్స్ ఎవరు యిచ్చారు? ఎంక్వయిరీ పూర్తి అయ్యేవరకు ఆయనను సస్పెన్షన్‌లో వుంచుతారా? 4 జనవరి నాడు చనిపోతే 19 వ తేది నాడు మీరు మెజిస్ట్రేటుతో పర్మిషన్ తీసుకున్నామని అంటున్నారు. తప్పు మీ దగ్గర వుంది చూపించలేకపోతే నేను ఎం. ఎల్. ఏ.గా రిజైన్ చేస్తాను. 19 వ తారీకునాడు కోర్టులో కూడా చెప్పలేదు 19 వ వున్నదని మీరు చెప్పారు. సమాధానాన్ని స్పీకర్ గారి ముందు పెట్టించండి. యస్. ఐ. ని సస్పెన్షన్‌లో వుంచుతారా? నా నియోజకవర్గంలో విషయం కాక పోయినా ఎస్. కోటలో జరిగిన సంఘటనపైన ఎంక్వయిరీ జరుగుతున్నది. అది తేలేవరకైనా సస్పెన్షన్‌లో వుంచుతారా? లేని పక్షంలో ప్రజలు తీవ్రాతి తీవ్రంగా స్పందిస్తారు వారు స్త్రీయికులు, ధర్నాలు చేస్తామంటే, వద్దని, ప్రభుత్వం మనది అని నచ్చచెప్పడం తప్పయితే మీ యిష్టం వచ్చినట్లు చేయండి, దీనికి సంబంధించిన కాగితాలు మీ ముందు పెడతాను. లేని పక్షంలో అక్కడ లా అండ్ ఆర్డర్ ప్రాబ్లెం వచ్చి తీరుతుంది అంతేకాదు, గుడివాడ గ్రామంలో చాలా అన్యాయంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. దయచేసి ఆయనను సస్పెండ్ చేయండి. అన్యాయాన్ని ఈ ప్రభుత్వం నెత్తిన వేసుకోవద్దు. తప్పు చేసినట్లుగా, నెత్తిన వేసుకోవద్దు. అధికారులు పెద్దవారు. కానీ లో లెవెల్‌లో అన్యాయం జరుగుతుంది. తిరిగి చాలా దీనంగా మనవి చేస్తున్నాను

అభ్యర్థిస్తున్నాను. ఒక నెలలోపునే ఎట్లా పోస్ట్ చేశారు? ఎస్. కోటలో అయినా దానికయినా సస్పెన్‌లో ఉంచుతారా?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ముందు అడిగిన ప్రశ్నకు తెలియజేస్తున్నాను. 19-1-1989 నాడు ఫస్ట్‌క్లాస్ మేజిస్ట్రేటు పర్మిషన్ ఇచ్చారు. 1-3-1989 నాడు అరెస్టు చేయడం జరిగిందని చెప్పడం జరిగింది. అందులో ఆలస్యం అయిందని ఒప్పుకున్నాను. ఎస్. కోటలో జరిగిన లాకప్ డెత్ విషయంలో, అక్కడ సస్పెండ్ చేసిన కొద్ది రోజులలోనే రీఇన్‌స్టేట్ చేశారు. అక్కడ జ్యుడిషియల్ జడ్జిని అపాయింట్ చేసి ఎంక్వయిరీ చేస్తున్న సందర్భములో ఎట్లా రీ ఇన్‌స్టేట్ చేశారని అడిగారు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు, జ్యుడిషియల్ జడ్జి ఎంక్వయిరీ రిపోర్టు వచ్చే వరకూ ఎస్. ఐ. ని సస్పెన్షన్‌లో ఉంచడం జరుగుతుంది.

(చప్పట్లు)

రాపికమఠం మండలంలో జరిగిన విషయాలపై అధికారులతో విచారణ చేయించడం జరుగుతుంది.

Mr. Deputy Speaker.—The remaining calling attention matters are postponed today after tomorrow.

సభాసమక్షంలో ఉంచిన పత్రములు

Mr. Deputy Speaker.—All the papers are deemed to have been laid on the Table.

EIGHTH ANNUAL REPORT OF ANDHRA PRADESH FISHERIES CORPORATION LIMITED. (1981-82).

"A copy of the 8th Annual Report (1981-82) of the Andhra Pradesh Fisheries Corporation Limited together with the Audit Report thereon in compliance with Section 619-A of Indian Companies Act, 1956."

G.O. Ms. No. 101, Revenue, dated 2nd February, 1989.

"A copy of the Amendments to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957 issued in G.O. Ms. No. 101, Revenue, dated 2nd February, 1989, as required under sub-section (4) of section 39 of the General Sales Tax Act, 1957."

Mr. Deputy Speaker:—The House is adjourned for tea.

(The House then adjourned at 11-01 a.m.)

సభ తిరిగి ఉదయం 11-22 గం. లకు సమావేశమైనది.

(ఉప సభాపతి అధ్యక్షస్థానములో వున్నారు)

ప్రభుత్వ బిల్లులు:

(1) 1989, ఆంధ్రప్రదేశ గ్రామపంచాయితుల (సవరణ) బిల్లు

(ప్రవేశపెట్టబడినది.)

రెవిన్యూ శాఖ మంత్రి (శ్రీ డి. వీరస్వ చౌదరి:)— అధ్యక్షా, 1989, ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రామపంచాయతుల (సవరణ) బిల్లును పంచాయితి రాజ్యశాఖమంత్రి గారి తరపున ప్రవేశపెట్టుటకు అనుమతి కోసం ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:—Motion moved.

The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Gram Panchayats (Amendment) Bill, 1989."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

(2) 1989, భారత స్టాంపు (ఆంధ్రప్రదేశ సవరణ) బిల్లు:

(ప్రవేశపెట్టబడినది.)

శ్రీ డి. వీరస్వ చౌదరి: అధ్యక్షా, 1989, భారత స్టాంపు (ఆంధ్రప్రదేశ సవరణ) బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు అనుమతి కోసం ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:—Motion moved.

The question is:

"That leave be granted to introduce the Indian Stamp (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1989".

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

1989-90 సంవత్సరమునకు బడ్జెటు:

గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన:

అభ్యర్థన నెం. X[illegible]—పరిశ్రమలు

అభ్యర్థన నెం. XLII—గనులు మరియు ఖనిజములు.

అభ్యర్థన నెం. [illegible]—గ్రామీణ మరియు లఘుపరిశ్రమలు

అభ్యర్థన నెం. [illegible]—కార్మిక మరియు ఉపాధికల్పన

Sri P. Ramachandra Reddy:—Mr Speaker, Sir, in continuation of my speech yesterday, I will conclude with the Major Industries and Medium Industries If you see the statement of Demands for Industries this year, it is evident that the Government of India is very liberal, very generous and

very kind on Andhra Pradesh giving licences as asked for. Over and above this, they are giving on their own also. Your page 3 chapter itself shows this and I need not take much time on this because very little time is left over to me. Therefore any allegation that is made that Central Government is giving step-motherly treatment will become baseless. The financial institutions are also giving liberally the money to you—I.D.B.A., I C.I.C or Rural Capital Institutions or reconstruction institutions. The State of Andhra Pradesh has jumped from serial No. 24 to 4 in the country and if you behave well, you may stand first in getting assistance from all the institutions. There were no offices because of lack work With the expansion, they have opened their offices in Andhra Pradesh. I.D B A has opened its office, I.C I.C. has opened its office and so also the Reserve Bank of India. State Bank of India has opened the commercial division in the State You must utilise them.

Yesterday, I have stated that mere writing letters will not serve the purpose. There should be exchange of views and doubts should be cleared to see that money flows in the State and industrialisation grows rapidly.

Then, Sir, you created the Andhra Pradesh Assistance Centre for Entrepreneurs (APACE). APACE may be a single window system In Karnataka it is successful. On the same lines, I think it is constituted here and this requires publicity. Yesterday, I have been showing The Hindu to the Hon. Speaker and the Members Instead of giving the photos of Sri N. T. Rama Rao, the Hon. Chief Minister you could have given what are the facilities available to the young entrepreneurs in Andhra Pradesh under the heading APACE Sir, Mr. Rama Rao is the luckiest man in the world. If you take the photos totally, the maximum number of photos taken would be of Mr. Rama Rao both in films and outside. There should not be any anxiety to have the photos of the Chief Minister everywhere Recently we were called to a meeting of the M.L As. about 50 photos that I have seen there except that of the Chief Minister I did not find even the photos of the Ministers there I did not find any scheme or project photos neither of Nagarjunasagar nor Pochampad. This craze for photos should be reduced he had sufficient of it. I would advise the Chief Minister to publicise his industrial policy, the concessions available the subsidies that are available and the help you are giving—tax-wise power-wise and expert-wise There is need.

In Andhra Pradesh stagnation has come during your tenure Figures we can show. You started when the entire industrial atmosphere is created and infrastructure was created and your speed must be more than the earlier speeds. It took lot of time to create that atmosphere. During the Debate on the two hours discussion on Sick units yesterday, the Hon. Chief Minister almost said in a plain language that creating industries would create pollution problem and so let us get rid of the industries. That is the intention he expressed in this House. There need not be that policy. There is scope for

solve the economic problems and financial problems. The biggest problem is to create employment potential for the educated. Therefore, APACE must be given more public.

Then about the State incentives, Growth Centres etc. Originally, the growth centres were Medak, Srikakulam and Anantapur. In 1985, I think you changed it. Instead of Medak you substituted Adilabad. I am very happy that you substituted Adilabad. But there is no Law and Order there, there are no communications facilities. Keeping all these in view, the previous governments and the Central Government selected Anantapur. Medak and Srikakulam. All right. You shifted some two years back; not a single industry has come there. How can it be when Naxalites are there? There is no safety even for a poor man. The idea behind this is, in Adilabad there is law and order disturbance and no body will go there. There are no transport communications.

Medak is there. You can go to Bombay from one side, Madras from one side and Nagpur from other side. It is centrally located. You have shifted because no industries have come. You shifted to a place where no industries have come up. There are no law and order problems in Anantapur and Srikakulam. Did you start any industries under that scheme? Your booklet will not show anything like that. When I asked the hon'ble Members from that area, they said no new industry has come up. What for you have created? What for you have created the growth centres? What is the infrastructure you have created? If you ask the Government of India, the financial institutions, they would gladly help you. It is because of backwardness. Central and State subsidy is there. There are cases where in the original scheme certain blocks were selected for Central subsidy. The remaining, we said State assistance is 10%. That was 15% subject to a ceiling of Rs. 15 lakhs and 10% subject to a ceiling of Rs. 10 lakhs. Whenever the project commences its production, even in the initial stage the Central Government cleared their subsidy. There is no case before you where industries started, eligible for central subsidy, and no arrears are left over. But State subsidy, though started three years back, all arrears are there. Very few are paid. You check up and reply. This is a breach of promise. You promised the entrepreneur to give the assistance. He will schedule the programme. Rs. 10 lakhs is not a meagre amount for the entrepreneur. You [illegible] them. You clear those dues so that new entrepreneurs may come. Similarly, the S.C., S.T. entrepreneur schemes are [illegible]. It is an eye wash. Small shed is allotted to somebody. He is not interested in it. [illegible] for a job. There are lot of vacancies for S.Cs. and S.Ts. in various departments. You have some small type of industry where in you employ workers belonging to them. You are constructing a shed and entrusting it to him but there is no proper climate for him. All are failures. The intention may be good. The results are not achieved. What for it is aimed at? Instead of single type of cottage (TINI), you start some medium scale industries, small scale industries under the supervision of a capable 11-00

officer and see that the young boys train themselves here, ... the industry and spread like anything. There, no proper infrastructure is created. You are simply allotting sheds but they are all closed. It is waste of money. As submitted earlier, the Government of India is ... the central assistance. Now the pattern is changed. There are three types of categories —A, B, and C. We will not come under 'A' category. 'A' means no industries district. 'B' —means, eligible for 15%. 'C' means 10%, remaining area. Under that scheme there is maximum utilisation in Andhra Pradesh utilisation wherein we have come to the rescue of the entrepreneur. If any term loan ... ...ted th... ...e any number of term loans given by APIDC, SFC and ... ...like APIIC etc. They also came forward to give guarantee to ... Electr... Board when they wanted voluntary loan under compulsion. ... this ... very wonderful word is used. APSEB collects voluntary lo... under compulsion. I want to start an industry with a crore of rupees. For that I have to deposit Rs. 10 lakhs as a deposit. You call it voluntary. It is voluntary loan under compulsion. It is a punishment right from 19.., when the ...ne subsidy is given. Till 1982 there is maximum to the new entrepreneur. Still, that Central subsidy helped in a way and the Corporations have come forward and stood ... ...d money.

Hon'ble Members are aware that the Government of India had changed its pattern to avoid pollution and casualities. Now they said, select some growth centres. Andhra Pradesh is allotted four growth centres. You have nominated three in each region and asked the Government of India to select four out of six. They are Vizianagaram, Rajahmundry, Guntur, Kodad, Zahirabad, Nizamabad, Anantapur and Tirupathi. Growth centres mean, select a place where there is no industry now. Select a place where in the environment surrounding inhabitations are not there. You select a jungle. Pollution should not affect the people. Around cities we are having pollution problems. People are conscious of Bhopal tragedy. People are not allowing that. Tomorrow Kakinada people may protest by saying that Nagarjuna fertilisers should not come there. For what sake it is changed? It is changed because the surrounding cities will be affected. Growth Centres must be selected very carefully, preferably in districts far off from Hyderabad. In the surroundings there should not be a village, there should not be pollution. On what basis you have selected Vizianagaram? I have not seen that district intensively but I approved it. Places like Rajahmundry Guntur where the people will protest. They will not allow industry to come. Are there not other places in Andhra? Lot of forest area is there in East Godavari. When I was the Chairman, we started a paper industry in a tribal area of East Godavari. There is plenty of scope. Several paper mills were started. We started Delta paper mills. Totally ten papers mills were started ... in East Godavari. Did you ask the Collector as to where ... Did you ask the Legislators about the suitable place? ... ... you have selected. These will not

fulfil the conditions that the Government of India fixed But you shout back at the Government of India. Whether anybody give permission to lay an industry in Abids shop, in Sagar Talkies? No. It is because of the environment problem. People have become environment conscious. The duty of the Government is to select places in Andhra districts where nobody is affected. Similarly, the worst is Telangana—Kodad, Nizamabad, Zahirabad. I agree in the case of Nizamabad. There is forest area between Kamareddy and Yellareddy and all those things, but there is no reason in selecting Kodad. On account of Nagarjunasagar waters, plenty of paddy crop is grown. One Solvent Extraction Factory had already ruined. On what basis you have selected? Is it a jungle area? Today it is the prosperous area in Telangana, because of Nagarjunasagar water. All this is being done on some whims and fancies. Just some names were required and you wrote some names. It is not correct. These will not fulfil the conditions. Worst is Tirupathi. You want a pilgrim centre to be stopped. You want that people of Tirupathi should be affected on account of pollution. It will not fulfil several things. I was Chairman to 6 or 7 industries. The Mopad unit was started. It was the first Mopad unit in the country. It is a sick unit It is closed There are several other industries. Why have you selected Tirupathi? Is there no other place in Chittoor forest area? Pollution will affect the people. It is a very serious matter. These are selected in a haphazard manner. This must be changed. Select a place which fulfils the changed conditions. Why they changed? You ask your officers to go and discuss. Keep it in a place where environment is not affected. Therefore, all of them are disapproved and they are not accepted. Then there is Unidele. Government of India co-operated with you always whenever there is an international organisation. This is an international organisation. Money flows from Andhra Pradesh through those organisations.

I would like to tell you regarding the Industrial Development Corporation. I had the privilege to be the Chairman of this organisation. As a lay man, first, I learnt from the officers, and later from entrepreneurs, then from my own reading of the books. I was a raw hand of the village. I know only rural development and nothing else. I say here is a place where you can create a potential for growth of industries etc. To our luck right from 1974 to 1978, if you take statistics, all the licenses issued are implemented except one unit of Vizianagaram i.e. Refractories. We could not get a collaborator. There is huge investment. We wanted to start as subsidy unit in Government sector. Steel plant is going to come there. Crores of rupees of financial assistance required to turn steel along with [illegible] we wanted to start. Somehow we had no money. Then it was given to a private party. I don't think even today it has come into production Refractories. Did you concentrate on it? Tomorrow brick is required for Andhra Pradesh Steel Unit at Vizag. No. I don't see any reports of the Government factories, annual reports, or financial statement. It did not figure at all. The Industrial Development

Corporation during 1983 handed over to you with sound economic, sound administrative position, very creditable in the market. If you advertise for ten times, nobody used to come. Now people are coming. It is good. I am happy you made a non-official as a Chairman, but in the Board there is a tradition. During my time both CPI and CPM Members were there. You nominate some MLAs from opposition also. My right will come first, because I am from the Opposition. Put there two non-officials, one from Opposition, two from your party, two engineer members—consisting of a Board of 15. It will function well. I am telling by my experience. One good thing you have done. I am asking you to do three more good things. The term of the Board should be for three years. Today I.D.C. is in the eyes of financial institutions. It has got credibility. In your notes you have stated that you are going to survey the industrial potential. It is already there. Implement it. For each district you create an industrial base centre so that the boys of that district will get jobs. APIDC district-wise books are there. Mr. Venugopal Reddy who is now M.D. of APIDC was in the Planning Commission under the leadership of Sri B. P. R. Vittal, Rayalaseema, Andhra and Telangana prospective plans are prepared on the basis of material collected by them. Kindly read those books. That is sufficient. Survey is done. Don't waste time on that. Scheme is given for hundred years.

I would like to tell about Industrial Infrastructure Corporation. We went to Punjab. The present Central Industries Minister was the Industries Minister there for a short while. There, if anybody wants to start industry Governnment's help will be available. Mr. Kairon visualised in those days heavy machinery unit at Batala, Woolen industry in Ludhiana. Like that it has developed. Here also we want the —Infrastructure Corporation to develop. Here, we went on changing the officers frequently. Today it has become a litigent corporation between entrepreneur and the Corporation and there are litigations in the court. Even for a small thing they are going. They are quarreling with their own lawyers for their fees dispute. It should not be a litigant Corporation. Sit there, solve it, talk to them and avoid litigation. They purchase lands. In my own area it is Rs. 10,000 They are charging very high rate of Rs. 1,45,000 per acre to an entrepreneur. Instead of paying money, you refuse to execute the sale deed. He will not pass on the title deed. Today the roads are in bad condition. Nobody is looking after that. There is no infrastructure. In unnecessary places, wherever there is no subsidy nobody comes. You could have said that in each district one centre should be there. Even now it is not late. I am happy that Mr. Vidyadhara Rao is the Chairman of Industrial Infrastructure Corporation. He is an engineer. Take help from him. Bring good name [illegible] are having [illegible]

As far as sugar factories are concerned, I will leave it to my leader. Chief Minister has mentioned about Godavari Fertilisers. What is the raw material that is lacking? Yesterday he read out a letter written to the Government of India. Due to lack of raw material the factory is closed. He did not mention about raw material for fertilisers except petro chemicals. You make out a case and definitely you can place an order for it. Those details we want. You have selected Nagarjuna group of companies. I may tell you till this day water is not supplied. They supply water from Kakinada through pipelines. Land acquisition is not done. Pipes are not laid. How are you going to start this industry? Prepare to import that urea and sell it so that by that time you come into production market will be available to you. You attend to it. Acquire land immediately. Appoint a Special Officer. Let him be of the rank of the Chief Secretary or Additional Chief Secretary.

Let me tell you about the Minority Finance Corporation. I am an old Hyderabadi. Minorities means, Muslims and Christians. Nizam was the ruler for seven decades. For long period most of them were in Government service. They were content with that. We call him a clerk, a Jamedara, a constable Chaprasi, an attender. We have put them in a very pitiable condition. I always request the rulers of the State, whether Congress or non-Congress to understand their problems. See their problems are solved. They are economic in nature. At present you have taken up two schemes. One is anti-poverty scheme and the other is self-employment programme. That is alright. To start industries, you give more money. Put these boys in that. They are good artisans. Similarly S.Cs. and S.Ts. are there, start industries for them. As far as Christian minorities are concerned, they concentrate on educational institutions. They are getting jobs. This is a corporation you have started. Having started what is the fun of stagnation? Go on improving. Boys are coming and taking loans. Start some industries. Go in a big way and invest money. That is the real problem where youngsters will benefit.

Public Sector Undertakings:—Andhra Pradesh Scooters is a sick unit. ఉ. 11-50
Mr. Rajiv Gandhi or the Central Government is coming in your way. Lambretta has changed into another name with Italian collaboration. Italian technology is very popular in the world. You have nominated your man to be the Chairman of that Unit. He is doing nothing. While selecting a person to the post of the Chairman, you must see that he is a man with taste, anxiety and zeal to work and he should be an aggresive type. Now what happened? Andhra Pradesh Scooters is closed. Andhra Pradesh Nissan is closed. Allwyns is surviving because of manufacturing of bus-bodies for the A.P.S.R.T.C. You are responsible for becoming all the units sick. You are making them to be sick. Yesterday, the Chief Minister blamed the Central Government that it was not given risk capital that is why, they have become sick units. With his wonderful vocabulary,

he said that Government of India, B.I.P.R. and I.R.D.A. did not extend their help to these sick units. On what grounds, you are blaming the Central Government? How many applications are pending with Government of India? Did you ever go there and had a talk with them? Did you send any Officer to talk with them? Whether any questionnaire is given to you? Did you comply those questions? Unfortunately, it has become a speech making. All these sick units — D.B.R. Mills, Sirsilk Mills — these are all autonomous financial institutions like I.D.B.A. and I.C.C.A. IDBA and ICCA are very liberal in giving loans. They have brought down the figure from 24 to 20. Did your Officers go to the APSSIDC or APSFC? They are getting things done. You entrust this work to any of the Corporations; they will definitely go to Government of India and get the things done. Government of India is very liberal. I was the Chairman of a company. I went to Delhi, met the Officials and got the things done within two hours. There were some questions to be answered. That is why, we have attended there answered their questions and got the things done immediately. Don't blame the Central Government and don't create any trouble.

Small Scale Industries:—In West Godavari, when Mr. Narayanaswamy was the Minister (now he is Chairman, Zilla Praja Parishad, West Godavari District) then the number of sick units was 4,200. It is multiplied now. Central Government will not come in your way and it will not come into the picture at all. Why are you blaming the Central Government? Banks are not giving working capital. Inspite of the G.O. you are not encouraging the small-scale industries. You have to encourage them by purchasing the items they manufacture You have to purchase pins, tags, door curtains, mats, blankets and other required stationary. But you are purchasing them from big manufacturers because they look nice and may be for other extraneous reasons For small scale industries, you have not created the market. You must create market for these small-scale industries.

There are number of anciliary industries around B.E.E.L., I.D.L., H.M.T. Steel Plant, Visakhapatnam. You would haye opened 200 anciliary industries around these big Units. Did you ever make any correspondence with the Central Government? Did they refuse it? No. Sleeping and making sweeping remarks on the Central Government. Attend to it, we will also see who will prevent it, because this is the question of allocation of funds. Even Congress Government of Andhra Pradesh, we fought with the Central Government for funds. Everybody will fight for money. You have to make out a case for getting money. Don't waste time and money.

Gramodaya Schemes:—It is a Government of India scheme. It is not much fruitful. Tyre Industry, Co-operative Spinning Mills have all become sick. Mr. Rajiv Gandhi or the Central Government is not responsible for becoming all these industries sick

Handloom Industries:—Panipat is the most important place in Punjab for manufacturing handloom items. When they found that the handloom cloth is not beneficial, they have converted all the cloth into carpets, bed-sheets etc. Foreigners come there. They give some design. They attend to it and supply them as ordered. Similarly, in Andhra Pradesh also, you select one or two items. Train the people. Utilise the Foreign Affairs Ministry and findout what is their (foreigners) taste, manufacture those selected items and thus solve the problem Now what you are doing is a waste of time and energy Think for a minute how the people working on handlooms are surviving in other States. Let the Hon'ble Minister for Small Scale Industries go to Punjab and Uttar Pradesh study their market, their demand and supply.

Small Scale Development Corporation:—It is a sick Corporation now. You have not given sufficient amount to it. You make the Corporation active.

I am a khadiwala. It is reducing day by day. In Congress Government, we ask all the Departments to use khadi curtains, towels and dress for the peons. Now you have started with yellow colour shirts to your party people. I have no objection. I suggest to the Chief Minister to give a directive to your party people to use yellow khadi. Ask the people to produce yellow khadi. Yellow colour. you are using is a fake colour. It will go after two washes. I do not want that the colour should go after two washes. It should be a permanent one. It will be permanent, if it is khadi. It is very good from health point of view also. In the hospitals of U.S.A. and U.K. for a fever patient they ask him to wear khadi shirt and a khadi banian and it absorbs perspiration. It is good looking for your volunteers better than mill made yellow colour.

In East Godavari, there are some small scale industries like agarbatties, carpets, mats etc. You open a stall here in the name of that district; and make those items popular. They manufacture mats with tunga and grass. It is very famous there. If you open a big stall here and start selling them, they will be very popular.

Labour:—There are three factors involved here. Money is necessary and Electricity is also necessary. Recently, there was a competition among the Trade Union Leaders to get better wages for the labourers. Whether he is an Officer or a Peon, everybody should get good wages. Suppose, there is a dispute, the Labour Department should not sit idle and take rigid rules. It must see that there is, some conciliation, they must use their pressure on both sides and see that the industry is not closed and the dispute is settled. I leave this matter to the concerned Minister to note and act accordingly.

I want to correct the Chief Minister. Day before yesterday. there was

a discussion about the colour tubes (T.V Picture tubes) in the Assembly. The picture was so given that Government of India has not given the clearance. Please make note of it that vide Licence No. 414, Dated 16th June, 1983 clearance is given. The APEL has advertised for applications. 12 applications have come. Out of them, they have selected one application — Anargy Instruments Private Limited, represented by one Mr. Parashuramaiah. The Corporation asked him to start the work. He has backedout. —Another six people have also backedout. Then there are only 3 people in the field who applied in time and entrusted to start the industry. Then they called some more applications. Five applications have come. They have selected the fifth applicant — Phillips, a multi-national company, lot of M.R.T.P. covers. They have forwarded to Government of India for its approval. It is not our national policy to encourage multinational or people covered by M.R.T.P. That project should be given to next applicant waiting in the list but not to Phillips I can doubt your intentions. You have done with a malafide intention. I can charge you. Our boys are there to be encouraged. Even the Advisor to the President of India on electronics subjects, is a Telugu boy. Because you have selected Phillips, it has got the licence from the Government of India.

Pollution:—There is air pollution, water pollution etc. It is common at Patancheru, Moulali. Jeedimetla, Visakhapatnam and Kakinada. Government should come forward in a big way. Take this polluted water, process it and then if it is very useful for agriculture don't leave to entrepreneurs. While answering, the Chief Minister has said that he had asked the Collectors to close all the industries. By doing so, you are doing a crime. You provide facilities to process the water under covered system If they fail, then charge them and book a case against them In the same way, you can tackle the air-pollution also.

This is what I said with regard to industrial pollution and the steps to be taken to prevent it. But this pollution also came to this House. After coming of Telugu Desam Party Government, there is a political pollution in this House. A ruling party which believes in laissez-faire and capitalistic system, regional bias, headed by a believer in private property and man of requisition and acquisition of property and party ruled by one man, and whereas here is a party who believes in Marxism and Communism whose dictum is one according to his abilities, to one according to his needs and nonbeliever of private property and wants to bring the rule of the working class and another party who claims to be a democratic and believer in socialism with centrist views and here is another party who wants centre to be strong and in favour of unitary system of Government with more powers to centre, and wants to establish 'Akhanda Bharath'. This combination has created a political pollution in this State, for the sake of few seats in the Assembly. This is unholy combination. Therefore, this political pollution

also has to be eradicated in the interest of a Government of conviction and ideology. These parties who are supporting the present Government by throwing their conviction and ideology into the air is not a good thing for democratic functioning in the State.

This House is also polluted. Where is the ideology? Where is the political philosophy? That has been polluted. Unfortunately big parties depend on the past popularity but not on the present popularity.

If the Chief Minister has got 90 marks as an Artist, he did not get even 10% of pass marks as an Administrator. When you cannot administer the State, quit. Change of dress will not help you.

You industrialise the State. Come forward, save the State. Make good relationship with the Centre.

(Interruptions)

I request you friends. you must appreciate.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ఈ పొలిటికల్ పొల్యూజను గురించి చెబుతూ వారే పొల్యూజనులో దిగబడ్డారు. ఈ కంపారిజను వేరే సందర్భంలో చేస్తే బాగుండేది.

Sri P. Ramachandra Reddy:—My last sentence is about region-wise industries. There are 138 industries in Andhra Area till 1983. In Telangana Area there are 338 industries. In the interest of integrity of the State, please publish a white paper with region-wise industries so that the interests of the State will be safeguarded.

శ్రీ ఎమ్. రామకృష్ణా రావు :- అధ్యక్షా, ఈనాడు పెద్ద పరిశ్రమల, చిన్న పరిశ్రమల, లేబరు డిమాండులను చర్చించవలసి ఉంది. అయితే గత సంవత్సరం ఈ డిమాండ్లుమీద చర్చ జరగలేదు. ఇవి గిల్లిటన్ అయిపోయాయి. ఈ సంవత్సరం అయినా ఈ డిమాండ్లు చర్చకు వచ్చినందుకు సంతోషం. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో పెద్ద పరిశ్రమల అభివృద్ధి గురించి ఆలోచించేటప్పుడు—భారతదేశంలో పారిశ్రామికాభివృద్ధి ఎట్లాగ ఉందనే విషయం ఆలోచించకుండా మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఎట్లాగ ఉందని వేరుచేసి ఆలోచించడం సాధ్యం కాదు. ఎందుకంటే 500 కోట్ల రూపాయలకు పైబడ్డ పరిశ్రమలన్నింటికి సెంట్రల్ గవర్నమెంటునుంచి పర్మిషను రావాలి. భారతదేశంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం పారిశ్రామికాభివృద్ధికి తీసుకొంటున్నటువంటి విధానం ఏమిటి అని ఆలోచించకుండా ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో పారిశ్రామికాభివృద్ధి ఎట్లాగ జరిగింది. ఎంత జరిగింది. అని ఆలోచించడం సాధ్యం కాదు. ఈ విషయాన్ని ఆలోచించవలసి వచ్చినప్పుడు మొత్తం భారతదేశంలో పారిశ్రామికాభివృద్ధి కోసం ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తున్నది ఎంత, దేశాభివృద్ధి కోసం ఖర్చు చేస్తున్నది ఎంత అనేది అవసరం. దేశాభివృద్ధికోసం 7 శాతం మాత్రమే ఖర్చు చేస్తున్నది. మిగిలినది రక్షణ కోసం, అప్పులు

తీర్చడం కోసం ఖర్చు చేస్తున్నారు. మన రాష్ట్రం కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వ రాష్ట్రం కనుక ఇక్కడ పరిశ్రమల కోసం డబ్బు సరిగా ఇవ్వడం లేదు అని ... ఉన్నప్పటికి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు ఉన్న రాష్ట్రాలలో పారిశ్రామికాభివృద్ధి ఏ విధంగా జరుగుతున్నది. పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయడానికి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఎంత శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నది అని ఆలోచిస్తే మనకు ఈ విషయం అర్థం అవుతుంది. అయితే దేశంలో అసలు పారిశ్రామికాభివృద్ధి ఏమీ జరగడం లేదా, ఏమీ మార్పు లేదా అని అనవచ్చు. నిజాం నవాబు రోజులలో కూడా పరిశ్రమలు కొన్ని అభివృద్ధి అయినాయి. వరంగల్‌లో ఉన్నటువంటి అజంజాహి స్పిన్నింగు మిల్సు, నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ, సిర్పూర్ ఫ్యాక్టరీ లాంటివి నిజాం నవాబు కాలంలో వచ్చినవే. అయితే నిజాం నవాబు కాలంలోనే ఇవన్ని అభివృద్ధి అయినాయని అనుకుంటే తెలివితక్కువతనం అవుతుంది. కావలసినంత అయిందా అని ఆలోచించినప్పుడు ఈ 35 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పరిపాలనలో దేశం పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి కావలసినంత కాలేదని మనకు స్పష్టంగా అర్థం అవుతున్నది. అందువల్ల పారిశ్రామికాభివృద్ధి విషయం ఎంత దుస్థితిలో ఉంది అని చెప్పడానికి–మొత్తం భారత దేశంలో పరిశ్రమల అభివృద్ధి ఎట్లాగ ఉంది అని చెప్పడానికి నేను ఒక
10 విషయం ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తాను. ఇంగ్లండులో మాంచెస్టర్ టెక్స్‌టైల్స్‌లో ముఖ్యమైనది. మన దేశంలో అహమ్మదాబాద్ టెక్స్‌టైల్స్‌లో ముఖ్యమైనది. అహమ్మదాబాద్‌ను ఇండియన్ మాంచెస్టర్ అంటారు. ఆ అహమ్మదాబాద్ పరిస్థితి ఎట్లావున్నదో కాంగ్రెసుకు చెందిన ఐ. ఎన్. టి. యు. సి వారి పత్రిక ఒక వ్యాసం ప్రకటించింది. అందులో ఉన్న కొన్ని భాగాలు చదివి వినిపిస్తాను రెండు మూడు సంవత్సరాల క్రింద ప్రభుత్వం జౌళి విధానం ప్రకటించింది. ఆ ప్రకటనకు విరుద్ధంగా జరగడం ఎక్కువయింది. రోజు రోజుకు ఫ్యాక్టరీలు మూసివేస్తున్నారు. వేలాది మంది నిరుద్యోగులవుతున్నారు. వీరు నగర పేవ్‌మెంట్స్ ఆక్రమించుకొంటున్నారు. అహమ్మదాబాద్ తిరుగుబోతుల స్వర్గంగా తయారయింది. కార్మిక వర్గాలలో అశాంతి ఎక్కువవుతున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇదొక శాంతి భద్రతల సమస్యగా తయారయింది. అహమ్మదాబాద్ చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలు అన్నింటిలో నిరుద్యోగం తాండవిస్తున్నది. కొందరు వ్యభిచారవృత్తిని స్వీకరించినట్లు తెలుస్తున్నది. తమ కుటుంబ పోషణకు–రెడ్ లైట్ ఏరియాస్‌గా ఏర్పడ్డాయి. 18 మంది ఆత్మహత్యకు పాల్పడ్డారని అంటున్నా. 500 మంది సామూహిక ఆత్మహత్యకు పూనుకొన్నారు–ఇవి ఇండియన్ వర్కర్ పత్రికలో ఉన్న విషయాలు. భారతదేశంలో పారిశ్రామిక అభివృద్ధి ఏవిధంగా జరుగుతున్నది. ఎంత వెనుకబడి ఉన్నది తెలుసుకోడానికి ఈ విషయాలుచూస్తే అర్థం అవుతుంది. భారత ప్రభుత్వానికి దేశాన్ని పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చేయడానికి తీసుకోవలసిన సరైన విధానం లేదని తెలుస్తున్నది 1983 నుండి ఇక్కడ టి. డి. పి. ప్రభుత్వం వచ్చింది. ఈ టి. డి. పి. ప్రభుత్వం

రాకప్పుడు ఇక్కడ ఉన్న కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఇక్కడకొన్ని పరిశ్రమలు తీసుకువచ్చింది ఏవిధంగా బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య హయంలో ఉన్నప్పుడు కొన్ని పరిశ్రమలు వచ్చాయో కాంగ్రెసు వారు కూడా ఆవిధంగానే కొన్ని పరిశ్రమలు తీసుకువచ్చారు. ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఫెసిలిటీస్ కోసం స్టీలు, ఫెర్టిలైజర్, బి. హెచ్. ఇ. ఎల్. హిందుస్థాన్ కేబిల్స్. మొదలైనవి రావడం చూస్తున్నాము. ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఫెసిలిటీస్ కోసం వచ్చిన పరిశ్రమలే ఇవన్నీ. పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కావాలంటే ప్రధానమైనది-ప్రజల కొనుగోలు శక్తి పెరగకుండా పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కావాలంటే సాధ్యం కాదు. ప్రజల కొనుగోలు శక్తి పెరగడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న విధానాలు ఏమిటి ఆలోచిస్తే-ప్రజల కొనుగోలు శక్తి పెరగడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు ఏమీ లేవు. ఎలక్ట్రిసిటీ బాగా ఉంటే పరిశ్రమలు ఎలా అభివృద్ధి చెందుతాయి అని చెప్పడానికి తార్కాణం ఇదివరకు 30 పరిశ్రమలు ఉంటే ఇప్పుడు 54 కు పెరిగాయి. ఎలక్ట్రిసిటీ సరిగ్గా లేకుండా మన పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కావడం సాధ్యం కాదు. ఈ పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేయడానికి తెలుగు దేశం ప్రభుత్వానికి ఉన్న ఆలోచనా విధానం ఏమిటి అని చూసినప్పుడు వారికి సరైన ఆలోచనా విధానం లేదని మేము అనేకసార్లు చెప్పడం జరిగింది. నిన్న సిక్ పరిశ్రమలచర్చ విషయంలో ముఖ్యమంత్రి పాల్గొనినప్పుడు వారు చెప్పిన ఒక విషయాన్ని చూస్తే-అసలు రాష్ట్రాన్ని పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చేయడానికి తెలుగు దేశం ప్రభుత్వానికి కూడా నిజాయితీ అయిన అభిప్రాయం ఉందా అనిపిస్తుంది-అది ఏమిటంటే ప్రభుత్వం బిజినెస్ చేసేది కాదు ప్రభుత్వానిది బిజినెస్ విధానం కాదు. అందువల్ల ప్రయివేటు పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందాలి అనితప్ప ప్రభుత్వం పెద్ద పరిశ్రమలు స్థాపించాలనే ఉద్దేశం ఉన్నట్లు కనిపించదు. ఆర్. టి. సి. ప్రభుత్వం ఎందుకు నడుపుతున్నది? సివిల్ సప్లయిస్ కిరాణా వర్తకులు చేసేది ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. సారా బాట్లింగ్ ప్రభుత్వం నడుపుతున్నది. కానీ పెద్ద పరిశ్రమలు మూసివేయబడ్డాయి, వాటిని తెరిపించే విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి చెప్పేప్పుడు ఇది బిజినెస్ ప్రభుత్వం కాదని చెపుతున్నారు. నిజాయితీగా పరిశ్రమలు నడపడానికి ప్రభుత్వం తీసుకొంటున్న చర్యలు ఏమిటి ? ఏ. పి. కార్బయిడ్స్ విషయంలో వర్కర్సు తీసుకుంటే నడపడానికి సిద్ధం అన్నారు. 50 శాతం వర్కర్సుకు వ్రాసి ఇచ్చారు. మిగతా 50 శాతం ఎవరైనా మీకు, మాకు ఆమోదయోగ్యమైన వారు ఉంటే ఇస్తాం అంటున్నారు. అటువంటి దాని విషయంలో ఏమి చర్య తీసుకొంటున్నారు? కిరాణా మర్చంట్స్‌లాగా బియ్యం, నూనె అమ్మకొనేది ప్రభుత్వం నుంచి చేస్తారు. సారా ప్రభుత్వం నుంచి చేస్తారు. వర్కర్సు చేస్తామంటే కార్బయిడ్స్ ఎందుకు వారికి ఇవ్వరు ? ఏ. పి ఐ. డి. సి. చేసేది ఏమిటి? కొల్లేరు పేపరు మిల్స్ వారు మాకు పొల్యూషన్ నివారించడానికి అవసరమైన పెట్టుబడి పెడితే మేము నడుపుతాము అంటున్నారు. మీకు అసలు నిజాయితీ ఉందా ఏమైనా అని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వానికి నిజాయితీగా పెద్ద పరిశ్రమలు నడపాలని ఉంటే, ఈ

కొద్దిపాటి సౌకర్యాలు కల్పించి, పరిశ్రమలు రంగంలోకి వచ్చేట్లు ఎందుకు చేయరు. ఇంతవరకు మీరు చెపుతున్న మాటలు వాస్తవంగా నిజాయితీతో చెపుతున్నారా లేక పోతే దాటివేయడానికి చెపుతున్న మాటలా? ముఖ్యమంత్రిగారు హిందీ నేర్చుకున్నారు ఆలిండియా నాయకుడు కావాలని చూస్తున్నారు. అర్థ శాస్త్రం గురించి పాఠాలు వారు నేర్చుకుంటే ఇట్లా మాట్లాడరు. అర్థ శాస్త్రం గురించి ఏ మాత్రం తెలిసినా వారు ఇట్లా మాట్లాడరు క్యాపిటలిజంగానీ-ఫ్యూడలిజంగానీ-దేశంలో ఉన్న ఆర్థిక పరిస్థితులు ఏమిటి ? దేశాన్ని ఏవిధంగా నడపాలి ? అర్థ శాస్త్రం తెలుసుకోకుండా వారు ప్రభుత్వాన్ని ఎట్లా నడుపుతారు ? ఈ పరిశ్రమలు బాగా నడవాలంటే, పరిశ్రమలు సక్రమంగా నడవాలంటే ముఖ్యమంత్రి తెలుసుకోవలసిన విషయాల్లో శ్రద్ధ చూపించడంలేదు. అటువంటివి జరుగుతున్నప్పుడు వాటినన్నింటిని నడపడం సాధ్యం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. పరిశ్రమల యొక్క పరిస్థితి చూసినప్పుడు మూతపడిన పరిశ్రమలు తెరిపించడానికి యింకా దేశాన్ని పారిశ్రామికాభివృద్ధి పంచడానికి మీరు ఏవిధంగా ఈ విషయంలో ఆలోచనలు చేస్తున్నారు? చిన్న పరిశ్రమలు చూసినట్లయితే చిన్న పరిశ్రమలు ఎందుకు అభివృద్ధి కావడం లేదు. రామచంద్రారెడ్డి గారు ప్రతి జిల్లాలోను ప్రతి మండలంలోను, ప్రతి గ్రామంలోను చిన్న పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేయవచ్చునన్ని చెప్పారు. గ్రామోదయ పథకం స్కీము క్రింద చిన్న పరిశ్రమలు అభివృద్ధి పరచడాని మీరు తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి? అవి బాగుపడడానికి మీరు తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి? గ్రామోదయ పథకాలు ద్వారా చిన్న పరిశ్రమల గురించి జిల్లాలలో మీరు సహాయం అందిస్తున్నారు. మీరు అందిస్తున్నటువంటి సహాయం ద్వారా ఎన్ని పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందాయి? మీరు చేస్తున్న సహాయం వలన ఏ ఒక్క పరిశ్రమ అయినా మనగలుగుతున్నదా? మీరు పెట్టే పెట్టుబడితో మీరు యిచ్చే సహాయంతో నిరుద్యోగులకు సహాయం చేస్తున్నామని చెప్పే మీ పథకాల ద్వారా ఎన్ని పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందాయి? అవి అభివృద్ధి కాకపోవడానికి కారణాలు ఏమిటి? వాటికి రెండు ప్రధాన కారణాలు ఉన్నాయి. ఒకటి రా మెటీరియల్. రెండవది తయారయిన ప్రొడక్టుకు మార్కెట్ లేకపోవడం. వాటిని మార్కెట్ చేసే విషయంలో ఆ చిన్న పరిశ్రమలు తయారు చేసిన వస్తువులను కొనుగోలు చేయడానికి ప్రభుత్వము ముందుకు రావాలి. ఆ విధంగా ప్రభుత్వము ముందుకు రావడం లేదు. ఈ రోజున చిన్న పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కావాలంటే పెద్ద పరిశ్రమల పోటీకి తట్టుకుని నిలవాలంటే మార్కెట్ కావాలి. కాబట్టి ఆ చిన్న పరిశ్రమలు తయారు చేసినటువంటి సరుకును కొనడానికి ముందుకు రావాలి. అట్లాగు ముందుకు రాకుండా చిన్న పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందాలంటే ఎట్లాగు? ప్రభుత్వము నిజాయితీతో పని చేయాలంటే వాటిని [illegible] మార్కెట్ చేయాలి. తగినంత పెట్టుబడి పెట్టి తగినంత

ప్రోత్సాహం యిచ్చి, తగినంత సబ్సిడీ యివ్వడం అనేది వాటిని అభివృద్ధి పరచడానికి కాదేమో, ప్రభుత్వము పేరు తెచ్చుకోవడానికే తప్ప ఈ చిన్న పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయాలనే దృక్పథంతో కాదని ఈ చిన్న పరిశ్రమలు పరిస్థితి చూస్తే అర్థము అవుతున్నది. వీరు యిచ్చే సహాయంతో, వీరు యిచ్చే సబ్సిడీతో అవి బట్టకట్టి బ్రతుకుతున్నవా? ఆంధ్ర రాష్ట్రములో చిన్న పరిశ్రమలు పని చేస్తున్నాయా? లేదా ఎన్ని చిన్న పరిశ్రమలు ఆంధ్ర రాష్ట్రములో పని చేస్తున్నాయో మంత్రిగారు చెప్పే సమాధానంలో చెప్పండి. వారు యిచ్చిన సబ్సిడీతో, వారు యిచ్చిన పెట్టుబడితో ఎన్ని పరిశ్రమలు పని చేస్తున్నాయో చెప్పాలి, అని తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. యిక లేబరు విషయానికి వస్తే ప్రధానంగా ఈ ప్రభుత్వం యింత చేస్తున్నా కార్మికులకు చేస్తున్నది ఏమీ లేదని నేను స్పష్టముగా చెప్పదలచుకున్నాను. కార్మికుల విషయం చూసినట్లయితే వారికి చేస్తున్నది ఈ ప్రభుత్వం ఏమిటాని ఆలోచించినప్పుడు ఒక విషయం మాత్రము అర్థం అవుతున్నది ఆంధ్రరాష్ట్రములో — దేశంలో తతిమ్మా రాష్ట్రాలలో ఎట్లాగు ఉందో నేను చెప్పలేను గాని మన రాష్ట్రములో పరిశ్రమలు మూతపడుతున్నాయి. ఇదివరకు మూత పడుతున్నాయి. పరిశ్రమలు అంటే కార్మికుల స్ట్రయికు వలన అని కార్మికుల మీద ఒక అపవాదు ఉండేది. లెక్క వేసి చూస్తే తెలుస్తుంది. కార్మికుల స్ట్రయికు వలన ఎన్ని మేన్ డేస్ లాస్ అవుతున్నవి? అక్రమమైన లాక్ అవుట్ వలన ఎన్ని మాన్‌డేస్ లాస్ అవుతున్నాయనే విషయం తెలుస్తుంది. అక్రమ లాక్ అవుట్ వలన లాస్ అయిన మేన్ డేస్ వలన వచ్చినటువంటి లాస్ విషయంలో వీరు చేస్తున్నటువంటి చర్యలు ఏమిటి? స్ట్రయిక్ జరుగుతూ ఉంటే వీరు వారి మీద "యస్మా" చట్టాన్ని ఆయుధంగా ఉపయోగిస్తున్నారు. ఈ చట్టము విషయంలో గత ఆరు సంవత్సరాలుగా బడ్జెట్ సందర్భంగానో మరో సందర్భంగానో ఈ చట్టము గురించి ఎప్పుడూ చెప్పకుండా లేను. ఒక విషయం అడుగుతున్నాను. ఈ చట్టము ఉండడము వలన వీరు స్ట్రయిక్స్ ఆప గలిగినారు? లేనందువలన ఎన్ని స్ట్రయిక్స్ జరిగినవి. కాని పశ్చిమ బెంగాల్‌లో ఈ చట్టము లేదు. అక్కడ ఈ చట్టము అమలు చేయడం లేదు. ఇక్కడ ఈ చట్టము అమలు చేస్తున్నారు. భారత ప్రభుత్వము కార్మికుల మీద పెట్టుబడిదార్లకు, గుత్తాధిపతులకు అనుకూలంగా ఈ యస్మా చట్టాన్ని తీసుకుని వచ్చింది. ఈ చట్టము గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు అప్పుడు విమర్శించి యిప్పుడు ఈ చట్టాన్ని అమలుపరచకుండా ఎందుకు ఉండరు? పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రభుత్వము మా కార్మికుల మీద ఈ చట్టాన్ని అమలుపరచనని ప్రకటించింది. ముఖ్యమంత్రి రామారావు గారు ఆ విధంగా ప్రకటించరేం? మొన్న కలకత్తా వెళ్లి కాంక్లేవ్‌లో సంతకం చేసి వచ్చారు. ఢిల్లీలోను, కలకత్తాలోను ఈ చట్టము గురించి విమర్శించి వచ్చారు. కాని యిక్కడ ఈ చట్టాన్ని అమలు పరుస్తున్నారు. లెక్కలు చూసినట్లయితే యస్మా చట్టము పెట్టినప్పటినుంచి—

1982 సంవత్సరంలో 10.71 మిలియన్ల మేన్ డేస్ స్ట్రైక్ వలన నష్టము అయినది. అదే సంవత్సరంలో లాక్ అవుట్ వలన 22.50 మిలియన్ల మేన్ డేయస్ లాస్ అయినవి. 1983 సంవత్సరములో స్ట్రయిక్ వలన 11.54 మిలియన్ల మేన్ డేస్ లాస్ అయితే లాక్ అవుట్ వలన 21.95 మిలియన్ల మేన్ డేస్ లాస్ అయినవి. 1984 సంవత్సరంలో స్ట్రయిక్ వలన 30.56 మిలియన్ల మేన్ డేస్ లాస్ అయితే లాక్ అవుట్ వలన 15.5 మిలియన్ల మేన్ డేస్ లాస్ అయినవి. 1985 సంవత్సరములో 4.47 మిలియన్ల మేన్ డేస్ స్ట్రయిక్ వలన లాస్ అయితే 9.53 మిలియన్ల మేన్ డేస్ లాక్ అవుట్ వలన లాస్ అయినవి. అందువలన లెక్కలు చూస్తే లాక్ అవుట్స్ వలన ఎక్కువ మేన్ డేస్ లాస్ అయినవి. స్ట్రయిక్ వలన ఎక్కువ మాన్ డేస్ లాస్ కాలేదని స్పష్టముగా తెలియుచున్నది. అయితే ఆనాళ ఈ ముఖ్యమైన సమస్య ఆలోచన చేయడానికి 15 వ కాన్ఫరెన్సులో నెహ్రూగారు నీడ్ బేస్డ్ మినిమమ్ వేజెస్ ప్రకటించారు. కాంగ్రెసు పార్టీ అధికారము లోనికి వచ్చి 40 సంవత్సరాలైనా యివ్వలేదు. తెలుగు దేశం పార్టీ అధికారములోనికి వచ్చి ఆరు సంవత్సరాలైనా యివ్వలేదు. నీడ్ బేస్డ్ మినిమమ్ వేజెస్ గురించి ఆలోచించినపుడు ప్రభుత్వము ఏమి యిస్తున్నదో ఆలోచించినట్లయితే టీచరుకు 398 రూపాయలు, వర్కర్సుకు 360 రూపాయలు యిస్తున్నది. పావర్టీ లైను కన్నా దిగువన యిస్తున్నది. పావర్టీ లైను వరకైనా యివ్వడంలేదు. ప్రభుత్వానికి నైతిక శక్తి లేకుండా పోతున్నది. తాను యిచ్చినట్లయితే ప్రయివేటు యాజమాన్యాన్ని అడగగలిగేది. తాను యివ్వలేనిది ప్రయివేటు యాజమాన్యాన్ని అడిగే నైతిక శక్తి ఎక్కడిది? తాను పావర్టీ లైను క్రింద తక్కువ యిస్తూ ప్రయివేటు యాజమాన్యాన్ని ఎక్కువ యివ్వమని అడిగే నైతిక శక్తి ఎక్కడ నుంచి వస్తుంది? ప్రభుత్వం యిచ్చినట్లయితే ప్రయివేటు పారిశ్రామికవేత్తలను అడిగే వీలు ఉండేది. వ్యవసాయ కూలీలకు 8 రూపాయలు 11 రూపాయలు, 13 రూపాయలు రోజు కూలి యిస్తున్నారు అంటే— అది పావర్టీ లైను క్రిందనా? ఎగువనా? అనే విషయం ఆలోచించండి. దానికంటే, కనీసం పావర్టీలైనును అధిగమించడానికి ప్రభుత్వము ఇచ్చే వేతనమైనా ప్రభుత్వము నిర్ణయించిన మినిమం వేజి అయినా వుండేటట్లు చేసే శక్తి మనకుండ అంటే అది లేకుండా పోతున్నది. కార్మికుని మీద పని భారము పెరిగింది. ఎట్లా అంటే ఉదాహరణకు—25వ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టు 1983–85 దానిలో చూస్తే ఎలెక్ట్రిసిటీ వారు ఎట్లా కార్మికుని పని భారము పెరిగిందనేది అందులో పేజి, 113లో చూపారు. 1960–61లో 9 మంది వినిమయదారులకు ఒక కార్మికుడు వుండగా 1983–84 నాటికి 58 వినిమయదారులకు ఒక కార్మికుడు పని చేస్తున్నాడు. 23 ఏండ్లలో 6.3 రెట్లు కార్మికుని యొక్క పని పెరిగిందనేది స్పష్టంగా అర్థమవు తున్నది. కాంట్రాక్టు కార్మికుల యొక్క పరిస్థితి, క్యాజువల్ కార్మికుల పరిస్థితి

చూచినట్లయితే, పని నేచరును బట్టి క్యాజువల్ లేబరును తీసుకోవలసి వుంటుంది. పర్మనెంటు నేచరుకు సంబంధించిన పనులలో క్యాజువల్ లేబరును మనము పెడుతున్నాము. ఉదాహరణకు ఆర్. టి. సి. బస్సులున్నాయి. వాటిని కడగాలి. శుభ్రము చేయాలి. అది పర్మనెంట్ నేచర్‌కు సంబంధించిన పని అవుతుంది. ఆ పని కాంట్రాక్టరుకు ఇస్తున్నాము కాంట్రాక్టరు క్యాజువల్ లేబరుతో పని చేయిస్తున్నాడు. ఏమిటంటే, కాంట్రాక్టరుకు యివ్వడంవల్ల పని తొందరగా జరుగుతుందని ఆర్. టి. సి. అధికారులంటున్నారు. కాంట్రాక్టరుకు కాంట్రాక్ట్ చేయడంవల్ల, పని శుభ్రంగా జరుగుతుందా? తొందరగా జరుగుతుందా? ఎట్లా వుంటుందనేది మనము ఆలోచించడానికి, కాంట్రాక్టరుకు చేసిన పనులను మనము అనేకం చూస్తున్నాము. డిపార్టుమెంటు వారు చేయిస్తున్న పనులను కూడా చూస్తున్నాము. కాంట్రాక్టరుకు పనివ్వడంవల్లనే బాగా, సక్రమంగా వుంటుందనేది కాదు. కాంట్రాక్టరుకు ఇవ్వడంవల్ల జరుగుచున్నది ఏమిటంటే, కాంట్రాక్టరు మారినప్పుడల్లా, వర్కర్సు యొక్క పని భద్రత పోతున్నది ఈ పనిలో నేను నెనెప్పుంటాను అనేది లేకుండా పోతున్నది. ఈ మధ్యన హయాటుఅబాలిష్ కాంట్రాక్టు సిస్టము అనేదానిపైన ఒక హౌసు కమిటీని వేయడం జరిగింది, అందులో నేను మెంబరుగా వున్నాను. ఆ కమిటీ ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు వెళ్లింది. బోర్డుమెంబరు సెక్రెటరీ గారు నాతో వాదించారు. ఏమిటంటే అసలు కాంట్రాక్టు లేబరు లేకుండా మేము పని చేయలేము అని అన్నారు. కాంట్రాక్టు లేబర్ సిస్టం అవసరమని వారు మాతో వాదించారు. కాంట్రాక్టు లేబర్ సిస్టం ఏవిధంగా సరికాదో అనేది చూస్తే– కాంట్రాక్టు లేబరుకు, ప్రిన్సిపల్ లేబరుకు ఒకే కాటగిరిలో పనిచేసే వారికి సమాన వేతనం ఇవ్వాలని కాంట్రాక్టు లేబరు సిస్టంలో వుంది. అసలు సమాన వేతనము ఇస్తే కంట్రాక్టరు ఎందుకు వస్తాడు? అతనికి ఏమి గిట్టుబాటువుంటుంది? ప్రిన్సిపల్ లేబరుకు ఇస్తున్న వేతనాన్ని క్యాజువల్ లేబరుకు ఇవ్వడం లేదు. ఆచరణలో కూడా ఇవ్వడం లేదని మేము చెప్పినా, కాదు మా దగ్గర ఇస్తున్నామని ఆయన వాదించారు. ఎలెక్ట్రిసిటీ బోర్డులో కాంట్రాక్టు లేబరు సిస్టం చాలా విపరీతంగా వుంది. కాంట్రాక్టు లేబర్ సిస్టం లేనిది పని చేయలేమని మెంబరు సెక్రటరీ మాతో వాదన వేసుకున్నారు. క్యాజువల్ లేబరును 7–8 సంవత్సరాల వరకు పర్మనెంటుగా వున్నటువంటి పనులల్లో వేసుకోండి. ఈనాడు సింగరేణి కాలరీస్ వున్నాయి. పర్మనెంటు నేచర్‌గల పనులు అనేక కంపెనీలు కలిగి వున్నాయి. సంవత్సరాల తరబడి కూడా వాళ్లను అందులోకి తీసుకోవడం లేదు. అసలు పర్మనెంటు వర్కర్సుకే వేజి అగ్రిమెంటు సక్రమంగా జరగడంలేదు. 2 సంవత్సరాల కొకసారి వేజి అగ్రిమెంటు జరగాలి. అది జరగడం లేదు. కాంట్రాక్టు లేబరుకు, క్యాజువల్ లేబరుకు అటువంటి సౌకర్యము లేదు. ఉదాహరణకు–లేబరు సిస్టం ఎట్లా వుందంటే, ప్రభుత్వము

మాత్రం, వర్కర్సే ట్రేడ్ యూనియన్ నాయకులుగా అభివృద్ధి చెందాలని చెబుతున్నది గాని, బయటి వారు ట్రేడ్ యూనియన్‌లో నాయకులుగా వచ్చే లవకాశాలు కనిపిస్తున్నాయి. వర్కర్సే ట్రేడ్ యూనియన్ నాయకులుగా అభివృద్ధి చెందాలంటెనా, దాని విషయంలో జరిగేది ఎలావుందంటే ఎక్కడయినా వర్కర్స్‌కు జరిగిన అన్యాయం గురించి ప్రకటిస్తే, వాని మీద కక్ష గట్టి విక్టిమైజేషన్ జరుగుచున్నది. మొన్ననే సూర్యాపేటలో అక్రమంగా ఒక డ్రయివరును బదలి చేస్తే, దానిమీద పది మంది పోయి రెప్రజెంట్ చేస్తే, ఆ పది మందిని శ్రీకాకుళంకో, ఆదిలాబాదుకో బదిలీచేసి విక్టిమయిజు చేయాలని చేశారు. ట్రేడ్ యూనియన్‌లో వర్కర్స్ ఎవరయితే లీడర్స్‌గా వస్తారో, వారికి ఈ విధంగా జరుగుతుంది గనుక, బయటి వాళ్లే వచ్చి లీడర్స్‌గా వుండండని వాళ్లను బతిమిలాడే దుస్థితికి ట్రేడ్ యూనియన్ పోతున్నది. ఆ రకంగా విక్టిమయిజు చేసే పద్ధతికి ప్రభుత్వము కార్పోరేషన్లే ఈ విధంగా దిగ జారుతున్నాయి. అటువంటప్పుడు వర్కర్స్ ఎట్లా అభివృద్ధి చెందుతారో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. వర్కర్స్ ట్రేడ్ యూనియన్ నాయకులుగా అభివృద్ధి చెందాలంటే, విక్టిమైజేషన్ లేకుండా చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. మల్లేష్ (అసిఫాబాద్):—అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రములో పరిశ్రమల మూత కష్టజీవుల కడుపు కోత—నిరుద్యోగులకు నిరాశ—పరిశ్రమలకు పంగనామాల మోత ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే ఈ ప్రభుత్వము 'వర్క్ లెస్, టాక్ మోర్, మాటలు ఎక్కువ పని తక్కువ, ప్రభుత్వమని నేను ఈ సందర్భంలో చెప్పదలచుకొన్నాను. అసలు ఈ రాష్ట్రములో అనేక పరిశ్రమలు మూత బడినాయి. లక్షలాది కార్మికుల జీవితాలతో సంబంధించిన సమస్యలు పేరుకుపోతూ వుంటే 'రోమ్' నగరం కాలిపోతూ వుంటే, నీరో చక్రవర్తి ఫిడేలు వాయిస్తూ కూర్చున్నాడట, చాలా పరిశ్రమలు ఈ రాష్ట్రములో మూతపడి, లక్షలాది కార్మికులు అన్నమో రామచంద్రా అని అంటూ వుంటే, మన రాముడు విశ్వామిత్ర ఋషి సినిమా షూటింగ్‌లో మునిగితేలుతూ వున్నారు. వారు కష్టజీవుల కడుపు కోత అర్థం చేసుకోవడం లేదని ఈ సందర్భంలో చెప్పదలచుకొన్నాను. అదిలాబాదు జిల్లాలో సర్ సిల్క్ ఫ్యాక్టరీ మూత పడింది. ...(ఇంటరప్షన్) ..హైదరాబాదులో డి. బి. ఆర్. మిల్లు, గుంటూరులో భజరంగ్ మిల్స్, హిందూపూర్ మన ముఖ్యమంత్రి గారి నియోజక వర్గంలో...(ఇంటరప్షన్)... ఫెడకాన్ బి. సూపర్ అనేటటువంటి మిల్లులు మూత పడినాయి. శత దినోత్సవం జరుపుకోడానికి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. ఎ. పి. కార్బయిడ్స్ గాని, కృషి ఇంజిన్స్ గాని, చిత్తూరు జిల్లాలో బంగారు పాలెంలో వున్న గ్రనైట్ మిల్లు గాని, గుంతకల్లులోని కో ఆపరేటివ్ మిల్లు గాని, ఆ రకంగా వందలాది మిల్లులు మూతపడు తున్నాయి. లక్షలాది కార్మికులు వీధుల్లోకి వచ్చే దుస్థితి రావటానికి ఈ ప్రభుత్వము [illegible]తున్నది. కార్మికులకోసము మేము పుట్టామనే మాటలో అర్థము లేదనేది

చాలా స్పష్టమవుతున్నది. ఈ సందర్భంలో మోసపూరితమైన మాటలుతప్ప మరొకటి ఏమీ లేదు. ఈ ప్రభుత్వము మూతపడిన పరిశ్రమల విషయంలో ఏ మాత్రము పట్టించుకోవడం లేదని ఈ సందర్భంగా మరొకసారి మనవి చేయదలచుకొన్నాను. ఈ సందర్భంలో కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని తిట్టిన తిట్టు తిట్టకుండా తిట్టారు. మేముకూడా తిట్టాము. అయితే మీరు కూడ విమర్శించారు. కాని ఈ వేళ మీరు చేసేది ఏమిటి? వారు చేసినటువంటి చట్టాలన్ని మీరు నెత్తిన వేసుకొని మోస్తూ ఉన్నారు. మాటలకు చేతలకు ఎంతో తేడా ఉన్నది. యస్మా చట్టాలు, మీసా చట్టాలు, నాసా చట్టాలను ఈ ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కార్మిక వర్గం మీద ఈ ప్రభుత్వం ప్రయోగిస్తున్నది. మేము కమ్యూనిస్టులుగా చెబుతూఉన్నాము. లెఫ్టిస్టులుగా చెబుతూ ఉన్నాము. కార్మిక కష్టజీవుల కోసం పోరాడేటటువంటి ఎర్ర జండా కమ్యూనిస్టులుగా చెబుతూఉన్నాము. ఇలాంటి నిరంకుశమైన చట్టాలను తీసివేయడానికి మీ ప్రభుత్వం ఎందుకు పూనుకోవడం లేదు? మాట్లాడితే మన రామారావుగారు లెఫ్టిస్టునని చెబుతారు. లెఫ్ట్ ఏమిటో రైటు ఏమిటో ఆయనకు ఏమి తెలుసు? లెఫ్టిస్టు ఈ ప్రభుత్వంలో యస్మా చట్టాలను ఎందుకు తీసివేయడం లేదు? ఎందుకు ప్రయోగిస్తున్నారు అని ఈ సందర్భంలో నేను ఈ ప్రభుత్వాన్ని సూటిగా ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఆచరణలో కష్టజీవుల సమస్యలు పరిష్కారం చేయవలసినటువంటి బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం మీద ఉన్నదని నేను ఈ సందర్భంలో చెప్పదలచాను. ఇకపోతే గనులలో రవాణారంగంలో ప్రాజెక్టులలో పరిశ్రమలలో జరిగేటటువంటి అవకతవకలు అంతులేకుండా పోతూ ఉన్నవి. అనేక కుంభకోణాలు జరిగిపోతూ ఉన్నాయి. లక్షల కోట్ల రూపాయలు దుర్వినియోగం జరుగుతూవున్నాయి. ఈ రాష్ట్రంలో భూములు కొనుగోలులో కుంభకోణాలు జరిగిపోతూవున్నాయి. ఈ వేళ సింగరేణి కాలరీస్ మేనేజిమెంటులో పెరిగిపోతున్నటువంటి అవకతవకలకు అంతులేకుండా పోయింది. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వ రంగ పరిశ్రమ. కేంద్ర ప్రభుత్వ రంగ పరిశ్రమలో ఉండే సమస్యలు పరిష్కారం కావడం లేదు. సింగరేణి బొగ్గు గని కార్మికులకు సంబంధించినటువంటి వేతన ఒప్పందం నాలుగవ వేజి బోర్డు ఇప్పటికీ ఈ కేంద్ర ప్రభుత్వం అమలు జరపలేదు. దీనివల్ల నిరాశ నిస్పృహలకు కార్మికులు గురి అవుతున్నారు. వేజి బోర్డు అమలు చేయనందువల్ల వేజి బోర్డు జీతాలు నిశ్చయించనందువల్ల బొగ్గు గనులలో ఉన్న లక్షల మంది కార్మికులు అనేక సందర్భాలలో అనేక దఫాలలో సమ్మెలు చేయడం జరిగింది. మూడు సంవత్సరాలు దాటిపోయినా వేజి బోర్డు సమస్య మాత్రం పరిష్కారం చేయడం లేదు. ఈ సింగరేణికి సంబంధించిన దానిలో ఈ ప్రభుత్వము ఒక పోస్టు ఆఫీసు ప్రభుత్వంలాగ మాత్రమే ఉన్నది. ఇకపోతే అధికారుల అవినీతికి హద్దు లేకుండా పోతూ ఉంది. సిమెంటు అమ్ముకుంటున్నారు. బొగ్గు అమ్ముకుంటున్నారు. ఇనుప

సమాను అమ్ముకుంటున్నారు. మహారాష్ట్రనుంచి వచ్చి ఈ రాష్ట్రములో సింగరేణికి వాడుతున్నారు. కాలుష్యము విపరీతంగా ఉన్నది. బెల్లంపల్లిలో మాదారం డివిజనులో విటల్ అనే ఏజెంటు అనేకమైన అవినీతి దగాకోరు పద్ధతులు చేస్తున్నారు అని దీనిమీద అసంతృప్తిగా ... జరిగినాయని సింగరేణి మాత్రము ఈ సమస్యలను పట్టించుకోవడం లేదని ఈ సందర్భంలో మీకు నేను చెప్పదలచాను. ఇకపోతే కొత్తగూడెం గాని, ... గాని, గోదావరి ఖని గాని; మందమర్రి రామకృష్ణాపురం, శ్రీరాంపూర్, బెల్లంపల్లి తదితర ప్రాంతాలలో సింగరేణి కార్మికులకు సంబంధించిన సమస్యలు పట్టించుకోవడం లేదు. ముఖ్యంగా బెల్లంపల్లి ప్రాంత అభివృద్ధి పట్ల సింగరేణి మేనేజిమెంటు సవితి తల్లి ప్రేమను ఒలకబోయడం జరుగుతున్నది. అటువంటి ... నివారించే దాని కోసం కుంభకోణాలను విచారించే దాని కోసం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చట్టపరంగా ఏమీచేయదు గాని కనీసం హవుసు కమిటీ అయినా వేయాలని ఈ సందర్భంలో నేను మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ వేళ మహారాష్ట్ర నుంచి వచ్చేటటువంటి కర్రకు సంబంధించినది గాని బొగ్గుని అమ్ముకునే విషయంలో గాని సిమెంటు కుంభకోణం విషయంలో గాని ముఖ్యంగా క్లెరికల్ జాబులు లోకల్‌గా ఉండే వారికి కాకుండా ఆరు సూత్రాల కార్యక్రమాన్ని అమలు జరుపకుండా సింగరేణిలో రిక్రూట్‌మెంటు పాలసీలో చేసే తప్పుడు పద్ధతుల మీద వీటి అన్నిటిమీద సమగ్ర విచారణ జరగాలి అంటే హవుసు కమిటీ ఒకటే మార్గం. ప్రభుత్వం హవుసు కమిటీని వేయాలని డిమాండు చేస్తున్నాను. గనులలో ఉండే కార్మికులకు రక్షణ లేనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. పోలీసులే బొగ్గు గని కార్మికులను కిడ్నాప్ చేస్తున్నారు. సింగరేణి కార్మికులు, ఫల్గుణ కాలువల సారయ్య అనే సింగరేణి కార్మికులను తీవ్రవాదులు అని ... కిడ్నాప్ చేశారు. వాళ్ళ ఎడ్రస్ ఇప్పటికీ లేదు. ఎన్‌కౌంటరులు బొగ్గు గనుల ప్రాంతాలలో విపరీతంగా జరుగుతూఉన్నాయి. ఎన్‌కౌంటర్ల గురించి మా పార్టీ ... తెలుగు దేశం పార్టీ వారు కూడా హంగర్ స్ట్రయికులు జరిపారు. శాంతిభద్రతల సమస్యగా తయారయింది. ఈ లాంటి సమస్యలను కూడ పరిష్కారం చేయాలి. ఆర్. టి. సి. కార్మికులకు సంబంధించిన సమస్యలను పరిష్కారం చేసేందుకు ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలి. ఇది దానంతట అది పరిష్కారం అయ్యే సమస్య కాదు. మన అసెంబ్లీ జరుగుతున్న తరుణంలోనే మొన్న 19 వ తారీఖునాడు ఆర్. టి. సి. ఎంప్లాయీస్ యూనియన్ నాయకత్వంలో పెద్ద సమ్మె ఈ రాష్ట్రంలో జరిగింది. దానికి సంబంధించినటువంటి విషయాలు ఆర్. టి. సి నాయకులతో మాట్లాడి ఆ సమస్యలు పరిష్కారం చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఎన్. జి. ఓ. లకు సంబంధించిన సమస్యలు టీచర్లకు సంబంధించిన సమస్యలు, ప్రభుత్వోద్యోగులకు సంబంధించిన సమస్యలు

కార్మికులు సినిమాలలో పనిచేసే వాళ్ళు, హోటళ్ళలో పనిచేసేవారు, మోటార్లమీద పనిచేసేవారు, వర్కు షాపులలో పనిచేసేవారు గుమాస్తాలు, తదితర లక్షల సంఖ్యలో ఉండే అసంఘటితమైనటువంటి కార్మికులకు సంబంధించిన సమస్యలు ఈ ప్రభుత్వం పరిష్కారం చేయాలి. వారి కనీస వేతనాలను రెండు సంవత్సరాలకు ఒకసారి రివైజు చేస్తామని ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది. అది పేపరు మీద మాత్రము హామీగా ఉన్నది. ఇంకా కొన్ని సెక్షన్సులో ముఖ్యంగా సినిమా ఎంప్లాయీస్‌కి సంబంధించి గాని, ప్రాజెక్టు ఎంప్లాయీస్‌కి సంబంధించి గాని మోటారు ట్రాన్సుపోర్టు వర్కర్సుకి సంబంధించి గాని షాప్సు అండ్ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటు ఏక్టులో ఉండే కార్మికులకు సంబంధించి గాని కనీస వేతనాలు, మూడు సంవత్సరాలు దాటి పోయినప్పటికి ఇప్పటికి సవరణ జరగలేదు. కొన్ని సెక్టారులలో ఐదు సంవత్సరాలు దాటిన కనీస వేతనాలు సవరించబడలేదు. అసంఘటితమైనటువంటి కార్మికులకు కనీసవేతనాల రంగంలో ఉండే కార్మికులకు వేరియబుల్ డి. ఎ. అమలు జరపాలి అనేది ఒకటి ఉంది. వి. డి. ఎ. అమలు జరపవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీదఉన్నది. అలాంటి ఆదేశాలు ఇవ్వవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది. గ్రామ సీమలలో ఉండే వ్యవసాయ కార్మికుల కనీస వేతనాలు, వారికి సంబంధించిన సమస్యలు ప్రభుత్వం పరిష్కారం చేయాలి. పరిష్కారం చేసే దృష్టి ప్రభుత్వానికి ఉండాలి. ఇవి అన్ని అమలు జరగాలి అంటే సరి అయిన లేబరు డిపార్టుమెంటు అనేది ఉండాలి. కావలసిన అధికారులను లేబరు ఇన్‌స్పెక్టరులు లేబరు ఎన్‌ఫోర్సుమెంటు ఆఫీసరులను ఉంచవలసిన అవసరం ఉన్నది. లేబరు ఇన్‌స్పెక్టర్లు లేకుండా కనీస వేతనాలు, కార్మిక చట్టాలు అమలు జరపడం అనేది అసాధ్యం. ఇకపోతే జర్నలిస్టులకు సంబంధించిన మన అసెంబ్లీ వార్తలతో సహా మొత్తం సమస్త వార్తలను సేకరిస్తూ పత్రికా రంగములో పనిచేస్తూవున్న జర్నలిస్టులకు సంబంధించిన వేతన బోర్డు సిఫార్సుల విషయంలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక త్రైపాక్షిక కమిటీని నియమించింది. ఆ కమిటీ పరిశీలించి చేసినటువంటి రిపోర్టు ఏమిటి? ఈ శాసనసభ సమావేశాలు ముగిసేలోపల ఈ జర్నలిస్టులకు సంబంధించిన దానిని సభలో పెట్టాలి. వారికి రక్షణ లేదు. వారికి చట్టబద్ధమైనటువంటి వేతనాలు చట్టబద్ధమైన ట్రేడు యూనియన్ హక్కులు కలిగించే దానికి ప్రభుత్వం చట్టాన్ని చేసెదానికి ముందుకు రావాలి. జర్నలిస్టుల వేతన త్రైపాక్షిక కమిటీ రిపోర్టును ఎసంబ్లీలో పెట్టాలి. కొత్త పరిశ్రమలు అనేకము పెడతామని వాగ్దానము చేశారు. అదిలాబాదు జిల్లాలో అగ్గిపెట్టెల ఫ్యాక్టరీ పెడతామని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించారు. ఆ ఫ్యాక్టరీ ఎక్కడ ఉన్నదో ఆదిలాబాదు జిల్లా వాడిగా నాకు తెలియదు. ఖాజీపేటలో కోచ్ ఫ్యాక్టరీ కొరకు పెద్ద ఉద్యమాలు జరిగినాయి. దానికి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఏమి ఒత్తిడి తీసుకువచ్చింది? ఏమి చర్యలు తీసుకుంది? కొత్త పరిశ్రమలు వస్తాయనే నమ్మకం ఈ పాలక విధానంలో కనపడడం లేదు. కొత్త పరిశ్రమలు రావాలి. ఇకపోతే నిరుద్యోగ నిర్భాగ్యులకు సంబంధించిన సమస్యలు చాల జటిలమైన సమస్యలు

రాష్ట్రంలో ఉన్నవి. నేను కొన్ని లెక్కలు చెప్పదలచాను. ఈ వేళ మన రాష్ట్రంలో 1983 వ సంవత్సరం, అంటే తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం ప్రమాణ స్వీకారం చేసిన రోజులలో 17 లక్షల మంది నిరుద్యోగులు ఎంప్లాయిమెంటు ఆఫీసులలో పేరు నమోదు చేసుకున్నారు. కాని ఈ వేళ ఆ సంఖ్య 1989 వ సంవత్సరం వచ్చే సరికి 30 లక్షలకు పైగా నిరుద్యోగులు పెరిగిపోవడం అనేది జరిగింది. నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారం చేసే మార్గం ఇదేనా? ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో నిరుద్యోగ సమస్య ఉంటే ఎందుకు పరిష్కారం చేయలేదు? 1983 లో 17 లక్షల మంది అయితే ఈ వేళ 1989 లో 30 లక్షలకు మన నిరుద్యోగులు ఉన్నారు. ఈ దామాషాలో నిరుద్యోగం విపరీతంగా పెరిగిపోవడం జరుగుతున్నది. ఈరోజు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ
మ 12-50 రంగంలో అనేక పరిశ్రమలకు సంబంధించిన వాటిలో అనేక పోస్టులు భర్తీ చేయాలి. దాని మీద పోస్టులకు భర్తీ చేయడానికి బాన్‌ను లిఫ్ట్ చేస్తామన్నారు. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం హామీ యిచ్చింది. ఆ బాన్‌ను లిఫ్ట్ చేసినా పోస్టులు భర్తీ కాలేదు. కాబట్టి అసలు ప్రభుత్వ రంగంలో ఎన్ని పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయో ప్రభుత్వం ఒక శ్వేత పత్రము ప్రకటించవలసిన అవసరం ఉంది. ఇపుడు నిరుద్యోగులు బాధలకు తట్టుకోలేక ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. మన హైదరాబాదు నగరంలో చార్మినార్ మీద నుంచి ఒక తల్లి, ముగ్గురు కూతుర్లు నిరుద్యోగులైన వారు జీవనోపాధి లేక ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు. ఇది గిన్నిస్ బుక్కులో వ్రాయవలసిన విషయంగా తయారు అయింది. ఈ విధంగా చార్మినార్ పైనుంచి దూకినప్పుడు ఈ తెలుగు ప్రజల ఆత్మగౌరవాన్ని కాపాడే విషయమా అది అని అడుగుతున్నాను. ఈ గ్రామాలలో నిరుద్యోగ సమస్య వల్ల అశాంతి పెరుగుతున్నది. మన కార్మిక మంత్రి గారి జిల్లాలో పెందిలి గ్రామంలో సామూహిక దొంగతనాలు జరిగాయి. చీఫ్ విప్ గారి నియోజకవర్గములో పెంచికల పేటలో కూడా నిరుద్యోగులైన వారు దొంగతనాలు చేసారు. కాబట్టి నిరుద్యోగ సమస్య విషయంలో ప్రభుత్వం క్రొత్తగా ఒక ప్రణాళిక రూపొందించాలి. ప్రాజెక్టులలో, పరిశ్రమలలో కొత్తగా స్థాపించిన వాటిలో ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించకపోతే విద్యావంతులైన యువకులు నక్సలైట్లుగా మారుతున్నారు. ఆ సమస్యను ఎదుర్కోడానికి భారీపరిశ్రమలు రాష్ట్రంలో నెలకొల్పాలి. ఉద్యోగాలు లేక చదువుకొన్న డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు, ఐ. టి. ఐ. చదివిన వారు నక్సలైట్ల ఉద్యమంలోకి పోతున్నారు. కాబట్టి నిరుద్యోగ సమస్య నిర్మూలనకు ఒక ప్రత్యేకమైన కార్యక్రమాన్ని ఈ ప్రభుత్వం రూపొందించకపోతే చాలా పరిణామాలు వస్తాయని హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. తరువాత నిరుద్యోగులకు నిరుద్యోగ భృతి వారికి పని కల్పించలేక పోయినపుడు యివ్వవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. ఇపుడు నిరుద్యోగులైనవారు ఉద్యోగాలు యివ్వండి. లేకపోతే జైళ్లలో పెట్టండి అనే నినాదంతో భారత దేశంలో ఒక ఉద్యమాన్ని ఈ కార్మికులు లేవదీశారు. తరువాత

ఈ గ్రామోద్యోగ పథకాల అమలు విషయంలో మన ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటు వారు కేవలం ఒక పోస్టాఫీసు మాదిరి ఉన్నారు. ఈ గ్రామోద్యోగ పథకాలు బ్యాంకులు, మేనేజర్ల ఇష్టాయిష్టాల మీద ఆధారపడి లోన్సు యివ్వడం జరుగుతున్నది. కష్టములో ఉన్న నిరుద్యోగులకు రికమెండేషన్సు, డబ్బు ఉంటేనే లోన్సు దొరుకుతున్నాయి. కాబట్టి బ్యాంకుల వారికి, ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటు వారికి సమన్వయం ఉండాలి. లేకపోతే నిరుద్యోగులకు ఈ గ్రామోద్యోగ పథకం వల్ల ప్రయోజనం ఉండదు. ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటు వారు చట్టబద్ధంగా రికమెండు చేసిన వారికి ఈ బ్యాంకుల వారు లోన్సు యివ్వడం లేదు. తప్పనిసరిగా ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటు వారు రికమెండు చేసినవారికి లోను ఈ గ్రామోద్యోగ పథకం క్రింద యివ్వాలి. తరువాత ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజీలలో లంచగొండితనం అరికట్టాలి. ఈ విషయంతో రామారావు గారు నేను యముండను అన్నారు. ఆయన యముడు అవుతాడో లేదో నాకు తెలియదు కాని ఈ డిపార్టుమెంటులో అవినీతి లంచగొండితనం పెరిగిపోతున్నది. ఇపుడు ఎంప్లాయిమెంటు కార్డులు తీసుకున్న వారు ప్రతి సంవత్సరం కార్డు రెన్యూవల్ చేసే పద్ధతి ఒకటి ఉంది. అంతేకాకుండా 3 సంవత్సరాలకు ఒకసారి కార్డు రెన్యూవల్ చేసే పద్ధతి ఉంది. అసలు నిరుద్యోగులైనవారు ఉద్యోగము కొరకు ఇంటర్వ్యూలు వస్తే వాటికి హాజరు కావడం పెద్ద సమస్యగా ఉంది. కాబట్టి నిరుద్యోగులకు బస్సు పాసులు ఫ్రీగా ప్రయాణం చేయడానికి యిప్పించే ఏర్పాటు చేయాలి. ఆ బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం మీద ఉంది. ఈ సమస్యలను పరిష్కారం చేయకపోతే రాబోయే రోజుల్లో చాలా తీవ్ర పరిణామాలు ఉంటాయని ఈ సందర్భంలో చెప్పదలచుకున్నాను. ఇపుడు జవుళిమిల్లు కార్మిక సంక్షేమం విషయంలో వేజి బోర్డు సిఫార్సుల ప్రకారంగా చేసిన జి. ఓ. నెం. 502 ను ఇంప్లిమెంటు చేయడం లేదు. అది ఇంప్లిమెంటు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. దానిని నిర్లక్ష్యం చేయడం సమంజసం కాదు. తరువాత ఇండస్ట్రియల్ డిస్‌ప్యూట్స్, ఇండస్ట్రియల్ రిలేషన్స్‌కు సంబంధించిన చట్టాలలో మార్పులు తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేసారు. పరిశ్రమలలో కార్మికులకు మేనేజిమెంటు చేయటానికి, భాగస్వామ్యంగా ఉండడానికి వీలు కల్పిస్తామని ప్రకటన చేసారు. ఇది సాధ్యం అయితే మంచిదే. మేము సంతోషించేవారమే. అది సాధ్యం కావాలంటే ముందు ట్రేడ్‌యూనియన్స్‌తో సయోధ్య తీసుకురావాలి. ఈ రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు ఎన్నో మూతపడి ఉన్నాయి. ఈ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వ హయాములోని లక్షలాది సంఖ్యలో పరిశ్రమలు మూతపడి ఉన్నాయని అటువంటప్పుడు యిక్కడ పరిశ్రమలు మూతపడినా తప్పు ఏమిటని అంటున్నారు. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం చేసే ప్రకటనలు ఖండించవలసిన అవసరం ఉంది. ఇక్కడ ప్రభుత్వం ముందు పరిశ్రమలను ఓపెన్ చేయండి. మీకు ప్రజలు అవకాశం యిచ్చారు. మీ ప్రభుత్వాన్ని రెండుసార్లు ప్రజలు పెద్ద మెజారిటీతో కల్పించారు. ముందు ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే పరిశ్రమలను

అందులోని కార్మికుల జీవితాలను కాపాడండి. అది చేయకపోతే రాబోయే రోజుల్లో కార్మికులే వీధులలో పడి మీకు గుణపాఠం చెప్పే రోజు రాబోతున్నది. అలాంటిరోజు తెచ్చుకోవాలని మీరు అనుకుంటే మాకు ఏమి అభ్యంతరం లేదు. మీరు చేసే స్వార్థపూరిత పద్ధతుల వల్ల ఈ రాష్ట్రాన్ని తప్పుడు మార్గంలోకి తీసుకపోతున్నారు. ఈ రాష్ట్ర భవిష్యత్తును కాపాడడానికి మీరు పెట్టే డిమాండులు ఏమిలేవని తెలుపుతూ మీరు చెప్పే మాటలు బూటకమని తెలుపుతూ ఈ అవకాశాన్ని యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

ప్రకటన

సెంట్ ఆన్స్ సభా కమిటీలో సభ్యత్వ నియామకములోని మార్పు గురించి.

ANNOUNCEMENT

Chairman:—I am to announce to the House that Sri D. K. Samarasimha Reddy has been nominated in the place of Sri M. Baga Reddy, Leader of the Opposition, to serve on the House Committee to enquire into the affairs of St. Ann's College, Mehdipatnam.

1989-90 సంవత్సరమునకు బడ్జెటు

గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థన:

అభ్యర్థన నెం. XLI పరిశ్రమలు

అభ్యర్థన నెం. XLII గనులు మరియు ఖనిజములు

అభ్యర్థన నెం. XL గ్రామీణ మరియు చిన్న పరిశ్రమలు

అభ్యర్థన నెం. XXIII కార్మిక మరియు ఉపాధి కల్పన

శ్రీ పి. శ్రీరాములు:— అధ్యక్షా, ఈ రోజు లేబర్ అండ్ ఎంప్లాయిమెంటు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం పెట్టిన ఖర్చులు, లెక్కలు సంబంధించి అనేక మంది సభ్యులు మాట్లాడారు. ఈ ప్రభుత్వం 1983 సంవత్సరంలో అధికారంలోకి వచ్చే ముందు ఎన్నో వాగ్దానాలు గుప్పించి, నేనంటు స్థాపించిన పార్టీ అని చెప్పిన [illegible] గత 5 సంవత్సరాలలో ఒక్కసారి లేబర్ కు పెంచినదెంతో యిచ్చినారో

మాకు స్పష్టంగా కనపడుతున్నది ఏమిటంటే యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వారు చేస్తున్న పనులు వ్యతిరేకంగా యిప్పటికే ఉద్యోగులకు, కార్మికులకు వీరు వ్యతిరేకులని ముద్ర వేసుకోవడం జరిగింది. ఇది ఉద్యోగులకు వ్యతిరేకమే కాకుండా కార్మికులకు కూడా వ్యతిరేకంగా ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత అనేక పరిశ్రమలు మూత పడినందువల్ల దాదాపు 50,000 మంది కార్మికులు నిరుద్యోగులైనారు. అంతేకాకుండా ఈ రాష్ట్రంలో 18,000 లకు పైగా ఉన్న రైస్ మిల్లులు 50 శాతం కంటే ఎక్కువ క్లోజు అయినాయి. ఆ విధంగా 5 లక్షల మంది కార్మికులు మిల్లులలో పనిచేసేవారు బికారులై తిరుగుతున్నారంటే యిది కార్మిక వ్యతిరేక ప్రభుత్వం కాదా అని అడుగుతున్నాను. ఈ విధంగా 1983 లో ఈ ప్రభుత్వం వచ్చినప్పుడు 14 మ. 1-00
లక్షల మంది నిరుద్యోగులు ఉంటే ఈనాడు దాదాపు 30 లక్షలకు పైగా రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగులు వున్నారు. అంటే ఎన్నికలకు ముందు ఉద్యోగావకాశాలు కల్పిస్తామని యువకులకు అనేక ఆశలు పెట్టిన ప్రభుత్వం ఈవేళ ఎంతటి నిరాశానిస్పృహలకు గురి చేస్తున్నదో ఈ లెక్కల వల్ల స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. ఒక వైపు తెలంగాణా, ఆంధ్ర రాయలసీమ— ఈ మూడు ప్రాంతాలకు సంబంధించిన పెద్ద మనుషుల ఒప్పందం ఉంది. తెలంగాణా ఉద్యమం వచ్చాక 6 పాయింట్ ఫార్ములాను అమలు చేస్తామని ప్రభుత్వం ఒప్పుకొన్నది. అందుకు 1982 లో సుందరేశన్ కమిటీని కూడా ఏర్పాటు చేసింది, కాని 6--పాయింట్ ఫార్ములాను ఇంతవరకూ అమలుచేయలేదు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో దాదాపు 50 వేల మంది నాన్-లోకల్స్ ఉన్నారు. రాయలసీమ, మిగతా ప్రాంతంలో కేవలం 10, 12 వేల మంది మాత్రమే నిరుద్యోగులు. వీరికి గురి కాకుండా, రీజినల్ ఇంబేలెన్స్ లేకుండా వారిని రిపాట్రియేట్ చేస్తామని, 6—పాయింట్ ఫార్ములాను అమలు చేస్తామని చెప్పారు. కాని ఇంతవరకూ అమలు చేయడం లేదు. ఉద్యోగుల నియామకాల విషయంలో జోనల్ సిస్టంను పాటించడం లేదు. సుందరేశన్ కమిటీ రిపోర్టు ఇంత వరకూ రాలేదు, వాళ్లను ఏ విధంగా రిపాట్రియేట్ చేస్తారో తెలియదు. 1982 నుంచి ఆఫీసు ఫంక్షన్ చేస్తున్నా ఈ విషయం నత్తనడకగా ఉంది. దీనివల్ల రాబోయే రోజులలో ఏర్పాటు ఉద్యమాలు రావచ్చునని ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచించడం లేదు. రీజినల్ ఇంబేలెన్స్‌ను తగ్గించాలని ఎన్నిసార్లు ఈ సభలో చెపుతున్నా ప్రభుత్వం పట్టించుకోవడం లేదు. ఇది శోచనీయమని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా నిరుద్యోగం వల్ల, ఆకలి మంటలవల్ల దేశంలో అనేక ఉద్యమాలు రావడం చూస్తున్నాం. అలాంటి ఉద్యమాలు రాకుండా 6—పాయింట్ ఫార్ములాను తొందరగా అమలు చేసి ఈ ప్రాంతంలోని నిరుద్యోగులు నిరాశా నిస్పృహలకు గురి కాకుండా చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. నేను రాష్ట్రంలోని ఇండస్ట్రియల్ వర్కర్స్, రైస్‌మిల్స్‌లోని పనివారి గురించి చెప్పాను. సంఘటితమైన కార్మిక వర్గాల వారు 50 వేల మంది ఈ

ప్రభుత్వంలో నిరుద్యోగులయ్యారు. ఇండస్ట్రీసలోనే కాకుండా అనేక డిపార్ట్‌మెంట్లలో సుమారు 50 వేల మంది నిరుద్యోగులుగా [illegible] [illegible] అపాయింట్‌మెంట్ చేస్తామని చెప్పారు. ఇదివరకు అపాయింట్‌మెంట్స్‌పై బ్యాన్ ఉండింది, బ్యాన్‌ను తొలగించి ఇప్పటికి సంవత్సరంన్నర అయినా ఇప్పటి వరకూ ఒక్కరినీ అపాయింట్ చేయ లేదు. కేవలం మాటలు చెప్పి మసిపూసి మారేడుకాయ చేసే విధానాన్ని ప్రభుత్వం అవలంభిస్తోంది. ఈ అసెంబ్లీలో అనేకమార్లు అపాయింట్‌మెంట్స్‌పై బ్యాన్ తీసి వేసి అపాయింట్‌మెంట్స్ జరపాలనిచెపితే బ్యాన్‌ను తొలగించారు కాని అపాయింట్‌మెంట్స్ చేయడం లేదు. ఇది చాలా నిరాశానిస్పృహగా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే ఈ నెల 19 వ తారీకున 30 వ ప్రపంచ వికలాంగుల దినోత్సవ సందర్భంగా వికలాంగు లకు 3 పర్సెంట్ రిజర్వేషన్స్‌కల్పిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు పెద్ద ఎత్తున ఉపన్యాసాలు ఇచ్చారు. కాని జుడిషియరీలో గాని పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ల నియామకంలో గాని, లెక్చరర్లు తదితర ఉద్యోగాలలో గాని ఇది ఎక్కడా అమలుచేయలేదని స్పష్టంగా కనపడు తున్నది. అదే విధంగా ఈనాడు రాష్ట్రంలో తెలుగు భాషకు సముచిత స్థానం కల్పిస్తా మన్నారు. తెలుగు, తెలుగు అని ప్రభుత్వం నొక్కి చెపుతున్నది కాని తెలుగు పండితు లకు నష్టం కలిగే విధంగా 22–2–1989న జి. ఓ. ఎంఎస్. నెం. 68 ను జారీ చేయడం జరిగింది. దీనివల్ల తెలుగు పండితులను డి. ఎస్. సి. ల ద్వారా నియామకం చేసే అవకాశం లేకుండా పోయింది. దీనిని ప్రభుత్వం గమనించి తెలుగు పండితులని ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించాలని, ఆ జి. ఓ. ను రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాను. లేకపోతే ప్రాంతీయ భాషను ప్రోత్సహిస్తామని చెప్పిన మీ మాటకు విలువ వుండదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇకపోతే రాష్ట్రంలో లక్షలాది మంది అసంఘటిత కార్మిక వర్గం ఉన్నారు. వారి పరిస్థితి మీకు తెలుసు. ఉదాహరణకు రాష్ట్రంలో సుమారు 60, 70 లక్షల మంది గీత కార్మికులు ఉన్నారు. వారు తాటి చెట్టు నుంచి పడి చనిపోతే 25 వేలు, వికలాంగులైతే 12 1/2 వేలు ఈరకంగా ఇవ్వాలని చెపుతున్నారు. కాని ప్రభుత్వం ఇవ్వడం లేదు. ఈనాడు వారు ప్రభుత్వానికి 40కోట్ల రూపాయలు ఎక్సయిజు టాక్స్ ద్వారా ఇస్తున్నారు, కాని వారికి ప్రభుత్వం ఏమీ ఇవ్వడం లేదు. కనీసం అందులో సగం డబ్బునైనా వారిసంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ఖర్చు పెట్టాలనికోరుతున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో దాదాపు 7,750 సొసైటీలు వున్న గీత కార్మికులకు ఎపెక్స్ బాడీని స్టేట్ లెవెల్లో ఏర్పాటుచేసి ఫోటో కార్డు పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి 30 వేలతో గ్రూప్ ఇన్సూర్యెన్స్ స్కీమ్ [illegible] కార్యక్రమాలు చేపడితే తప్ప వాళ్లకు ఏమీ చేసినట్లు కాదు. ఒకవైపు వారి [illegible] ఏమీచేయకుండా పన్నులు కట్టే వారిపై పన్నులపై పన్నులువేసే ప్రభుత్వంగా

ఈ ప్రభుత్వం మారింది. ఈ ఏడాది నుంచి చెట్టు మీద పన్నులు 10 రూపాయల
నుంచి 12 1/2 రూపాయలకు పెంచారు, యజమానికి ఇచ్చే పన్నును పెంచారు, అడ్డ
పన్నును 28 శాతం పెంచారు. వీరు కోఆపరేటివ్ రంగంలో సింగిల్‌విండో పద్ధతిని
ఎలా ప్రవేశపెట్టారో ఇక్కడ కూడా సింగిల్ టాక్స్ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టి కార్మికులను
రక్షించవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక ఇళ్ల స్థలాల విషయం తీసు
కొంటే ఏ కార్మికుడికీ ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వడం లేదు. అదే విధంగా రాష్ట్రంలో చేనేత
కార్మికుల విషయం తీసుకొంటే 6 లక్షల మగ్గాల మీద 40 లక్షల మంది కార్మికులు
బ్రతుకుతున్నారు. వారి పరిస్థితి ఏవిధంగా హృదయవిదారకంగా ఉందో అనేక సంఘటనలు
చూస్తున్నాం. గత 6నెలల నుంచి ప్రకాశం జిల్లా నుంచి మొదలుకొని శ్రీకాకుళం జిల్లా
వరకు దాదాపు 30 మందికి పైగా ఆత్మహత్యలకు పాల్పడడం జరిగింది. చేనేత
కార్మికులు నూలు,రంగుల ధరలకు తట్టుకోలేక, వారు నేసినబట్ట అమ్ముడుపోని పరిస్థితు
లలో మాస్టర్ వీవర్స్ గాని, సొసైటీలు గాని పని కల్పించలేని పరిస్థితులలో 30 మందికి
పైగా ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటే ముఖ్యమంత్రిగారికి 5 వేల మందిమి వచ్చి జనవరి 21
వ తారీఖున మెమొరెండం ఇవ్వడం జరిగింది. ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్న వారి కుటుంబా
లకు కనీసం 10 వేల రూపాయలు ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇవ్వాలంటే ఇస్తామని
చెప్పారు. 15 మంది డెలిగేషన్ వెళ్లి వారితో మాట్లాడడం జరిగింది కాని ఇంత
వరకు ఏమీ చేయలేదు. ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్నారు, పనిలేక ఆకలి చావులు చచ్చారని
చెపితే ప్రభుత్వం నమ్మడం లేదు. నవయువకుడైన నాగిరెడ్డి గారు హేండ్లూమ్స్
మినిష్టరు అయ్యారు. ఇప్పటికైనా 1, 2 జిల్లాలకు వెళ్లి వారు ఏ విధంగా చని
పోయారో చూడండి. కనీసం మేము అంచనా వేసిన సంఖ్య వరకైనా రు. 10 వేల
చొప్పున ఎక్స్‌గ్రేషియా చెల్లించాలని, కార్మికులను ఈ దుస్థితి నుంచి కాపాడాలని మనవి
చేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క టెక్స్‌టైల్ పాలసీ వల్ల 15 లక్షల మంది మ. 1-10
నిరుద్యోగులయ్యారు. 50 ఏళ్ల క్రితమే గాంధీమహాత్ముడు చెప్పాడు. రాబోయే
జనాభాకు మీరు ఎలా ఉద్యోగాలు కల్పించగలరు, ఉన్న వృత్తులను మీరు డెవలప్
చేయండి, కుటీర పరిశ్రమలను, చిన్న చిన్న పరిశ్రమలను డెవలప్ చేయండని గాంధీజీ
చెప్పిన మాట. 50 సంవత్సరాల క్రితం 30 కోట్ల జనాభా ఉంటే ఇప్పుడు 80 కోట్లు
అయింది. నిరుద్యోగం పెరుగుతున్నది. దీనికి సంబంధించి ప్రణాళికా రచన
ఉండాలి, బడ్జెట్ ఎలొకేషన్ ఉండాలి. విధానాలు రూపొందించాలి అని 1930 లో
చెప్పితే పెద్దలందరు కూడా అవి మరచి పోయినారు. గాంధీ పేరు మరచిపోయి, బ్రాందీ
తాగుడుకు అలవాటై మొత్తం ప్రజలను మరచి నిరుద్యోగులుగా, బికారులుగా, బేకారు
లుగా తయారు చేస్తున్నారు. విసిగి, విసిగి అనేక మంది యువకులు నూటికి తొంబయి
మంది ఎక్స్‌ట్రీమిస్టులుగా తయారు అవడానికి అవకాశాలు కల్పిస్తున్నారు. గాంధీజీ ఆ
రోజుల్లో చెప్పారు. చేనేత, వ్యవసాయం రెండు కూడా కవల పిల్లలని చెప్పారు.

చేనేతపరిశ్రమ దేశానికి పంచిరని చెప్పాము. గాంధీజీ నడికారు, రాట్నం పట్టి వడకడం చూపాడు. మూడు రంగుల జండా మీద మన మిత్రులు కాంగ్రెసు వారు రాట్నాన్ని వేశారు. ఖాదీబోర్డు చైర్‌మెన్‌గారు అమెరికాకు పోతే అక్కడ గాంధీజీ వడికిన రాట్నాన్ని చూసిన తరువాత, ఫోటో చూసిన తరువాత అటువంటి రాట్నం కావాలని కోరడం జరిగింది. ఆల్ ఇండియా ఖాదీబోర్డు చైర్‌మెన్‌గారు చెప్పినమాట చెప్తున్నాను. ఒక లక్ష రాట్నాలకు ఇవాళ ఆర్డర్సు ఇచ్చి అమెరికాలో అమ్మడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారని మనవి చేశారు. ఈ విధంగా విదేశాలను, విదేశీయులను ఈ దేశం నుంచి పారద్రోలడానికి స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం చేయడానికి ఇది తోడ్పడింది. విదేశీ వస్త్రాల బహిష్కరణ పేరుతో ఈ దేశీయ వస్త్రాలను ప్రోత్సహించాలి. అటువంటి దానికి ఈనాడు మోక్షం లేకుండా పోయింది. వారి మాటలను మరచిపోయి ఇవాళ పెట్టుబడిదార్ల చేతుల్లో వారి అడుగులకు మడుగులు ఒత్తే ప్రభుత్వాలు కేంద్రంలో రావడం వల్ల జాతీయ పాలసీ విధానాలు, బడ్జెట్‌లలో అనేక అవకతవకలు ఏర్పడ్డాయి. 1985 టెక్స్‌టైల్ పాలసీ వల్ల సుమారు 15 లక్షల మంది నిరుద్యోగులయ్యారని ఈ ప్రభుత్వానికి తెలుసు. ఆ ప్రధానమంత్రికి తెలియదా అని అడుగుతున్నాను. అయితే దీనికి వ్యతిరేకంగా 1985 ఏప్రిల్‌లో అనేక మంది పార్లమెంటు సభ్యులు ప్రదర్శన చేశారు. తెల్లారి 22 అయిటెంలకు సంబంధించి ఒక జీవో ఇచ్చారు. మరునాడు జవుళీ మిల్లు నాయికులు సుప్రీం కోర్టుకు వెళ్లి స్టే తెచ్చారు. 2, 3 సంవత్సరాలు దాటింది. ఆ స్టే వెకేట్ కాలేదు. ఈ దేశంలో చేనేత పరిశ్రమపై కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానాలు, ఆలోచనలు ఉన్నాయనేదానికి ఒక ఉదాహరణ మనవి చేస్తాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా చేనేత కార్మికులకు వారి స్థితిగతులను గురించి అనేక మాటలు చెప్తున్నారే తప్ప చిత్తశుద్ధి మాత్రం లేదు. కేవలం ఈ ప్రభుత్వం 40 నెంబరు ఎకౌంటుకు, జనతా పెట్టెకు రు. 30–40 రూపాయలు ఇచ్చారు. అది తప్ప వేరే ఏమీ లేదు. నూలు ధరలు, రంగులు, రసాయనాలు ధరలు పెరిగాయి. సొసైటీలను ఉద్ధరిస్తున్నాం అని చెప్తున్నారు. కోఆపరేటివ్ సెక్టారుకు ఇస్తున్న డబ్బు పెద్దలు అధికారులు మాత్రం 70 శాతం, 30 శాతం ప్రెసిడెంటు, సెక్రటరీలు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు తప్ప కార్మికులకు ఏమీ లాభం కలుగడం లేదు. 40 ఏళ్ళ స్వాతంత్ర్యంలో వారికి ఏమీ లాభం కలుగలేదని మనవి చేస్తున్నాను. కోఆపరేటివ్ సెక్టారులో గాని, మాస్టర్ వీవర్స్‌లో గానీ, బయట ఇండివిడ్యుయల్ కార్మికులు గానీ లాభం అయ్యే విధంగా ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. 40లక్షల మంది ఈ రాష్ట్రంలో బాగుపడాలంటే, వారికి ఉపాధి కలగాలంటే మేము ఒకటి చెప్పాము. ఉత్పత్తి కేంద్రాలుగా మార్చండి? వీరి దగ్గర కొనండి? హాండ్లూమ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా అని పెట్టండి? ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియాలాగా పెట్టండి? రెండు

వేల కోట్ల రూపాయల వస్త్రాలు అనగా 1/3 వంతు హాండ్లూమ్ వస్త్రాలు ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రపంచానికి వీటి అవసరం ఉంది. ఇనాళ అమెరికా, రష్యా మిగతా దేశాలలో చేనేత వస్త్రాలకు ఆదరణ పెరుగుతున్నది. పాలిస్టర్, టెర్రికాట్ ఆదరణ తగ్గుతున్నది. సైంటిఫిక్‌గా రియాక్షన్స్ ఉన్నాయి. ఒకవేళ కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు చిత్తశుద్ధి ఉంటే ఎక్స్‌పోర్టు చేయాలి. మొత్తం భారతదేశంలో రు. 300 కోట్లు చేనేత రంగం నుంచి వస్తున్నది. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అధికారులు, అనధికారులు చేనేత వస్త్రాలను ఇతర దేశాలకు పంపి మార్కెట్‌ను ఎక్స్‌ప్లోరేషన్ చేయలేకపోవడం వల్ల చేనేత కార్మికులకు పని లేకుండా పోయిందని మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గాని ఇస్తున్న కాష్ క్రెడిట్ బ్యాంకు లోన్స్ 10 పర్సెంటు ఇంటరెస్టును రద్దు చేయాలి. కనీసం మానవతా దృక్పధంతో అయినా రద్దు చేయాలి. 1975 లో శ్రీమతి ఇందిరా గాంధి గారు ఉన్నప్పుడు డి ఐ ఆర్ స్కీమ్ మొదలు పెట్టారు. రిక్షా, పండ్లు, చేపలు అమ్ముకునే వారికి నాలుగున్నర శాతం మీద ఋణాలు ఇచ్చారు. వీరంతా అంతకన్నా అధ్వాన్నమైన పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. కోస్తా ఆంధ్ర ఏరియాలో చూస్తే ఎంతో మంది కుటుంబాలు ఆకలి చావులు చచ్చారు. వీరికి కూడా క్యాష్ క్రెడిట్ మీద 4 పర్సెంట్ ఇవ్వండని కోరుతున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క నిర్లక్ష్యం ఇంతా అంతా కాదు. రెండు మూడు సార్లు మెమోరాండం కూడా ఇచ్చారు. రు. 11 కోట్లు కూడా ఇవ్వలేదు రు. 14 కోట్లు ఎలక్షన్స్ టైమ్‌లో మద్రాసుకు ఇవ్వడం జరిగింది. కేవలం రు. 60 లక్షలు మాత్రం ఇచ్చారు. రాష్ట్రానికో చేస్తాసంటే ఇచ్చారు. మిగతా డబ్బు ఇవ్వ లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రాలకన్నా రు. 50 కోట్లు కేటాయించింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా రు. 50 కోట్లు కేటాయించి ఈ కోఆపరేటివ్ సెక్టారు కాకుండా, నాన్ కోఆపరేటివ్ సెక్టారులో ఉన్నవారికి ఉపయోగించాలని మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం రంగులు, రసాయనాల మీద 8 పర్సెంట్ ఎక్సైజు డ్యూటీ వేస్తున్నది. దాన్ని రద్దు చేసి చేనేత కార్మికులను ఆదుకోవాలనీ కోరుతున్నాను. కనీస వేతనాల చట్టాన్ని చేనేత కార్మికులకు 1982 లో ఇంద్రారెడ్డి గారు పెట్టారు. 1989 ఇంతవరకు ఫిక్షన్ లేదు. కనీస వేతన చట్టం ద్వారా చేనేత కార్మికుడు తన వేజెస్‌ను పోరాటం చేసి సంపాదించుకునే అవకాశం ఉండటం లేదు. ఇప్పటికి ఎటువంటి చట్టాన్ని అమలుపరచడం లేదు. కొత్త జి వో ఇవ్వాలి. అవసరం ఉన్నది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉన్న నిరుద్యోగులకు ఎంప్లాయిమెంటు గ్యారంటీ స్కీమ్ ద్వారా ఉద్యోగ భద్రత కల్పించాలి. ప్రక్కన ఉన్న మహారాష్ట్రలో మేము పి ఎ సి కమిటీ ద్వారా పోయి చూడడం జరిగింది. అక్కడ దాదాపు 250 300 రూపాయలు ఈ స్కీము గురించి

ప్రొవైడ్ చేశారు. మీరు కూడ పోయి చూస్తే బాగుంటుంది. ఆ విధంగా ... 50-300 కోట్లు ఎలొకేట్ చేసి, డెవలప్‌మెంటు ఎ... చిన్న చిన్న ... ద్వారా, మరమ్మత్తులు గానీ చేయించి ఉపాధి కల్పించే ... మనవి చేస్తున్నాను. ... ద్వారా వారికి కేవలం ఎంప్లాయిమెంటు ప్రొవైడ్ చేయ... అన్ని రంగాలలో ఉత్పత్తి కూడా పెరిగే అవకాశం ... వారిని రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను. అక్కడ పోయి చూసి ..., ప్రభుత్వానికి ... ఈ స్కీములు అమలు చేస్తే బాగుంటుంది. ... జనవరి 20 న ... ప్రభుత్వం పెట్టిన ఎస్మా, నాసాలకు వ్యతిరేకంగా కలిసి ... చేశారు. ... వారికి వ్యతిరేకంగా ఆ రోజు పోరాడడం జరిగింది. ... ఏమిటి? ... చట్టాలను ఉపయోగించి, కార్మికులను, ఉద్యోగులను ఈ ... జరిగింది. ఇంకా, పార్లమెంటులో ఈ చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా, సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పునకు వ్యతిరేకంగా, కానిస్టిట్యూషనల్ ఎమెండుమెంటు కొరకు కూడా మా పార్లమెంటు సభ్యుడు శ్రీ జంగారెడ్డి గారు కూడా పోరాడారు.

నాసా, ఎస్మా చట్టాలను కార్మికుల మీద ఉపయోగించ రాదు అనే ఎమెండ్‌మెంట్‌ను అక్కడ తెలుగుదేశం ప్రతినిధులు బలపరిచారు. ఏ విధంగా పొంతన కుదురుతుంది? ఇక్కడ వీరు అమలు పరిచారు. ఈ ప్రభుత్వం చెప్పే మాటలకు,చేసే కార్యక్రమాలకు పొంతన లేని ప్రభుత్వంగా కనబడుతున్నది అనే దానికి ఇది ఒకటే ఉదాహరణ యిచ్చాను. అనేక ఉదాహరణలు యివ్వడానికి సమయం చాలదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధంగా ఈ ప్రభుత్వం డబుల్ స్టాండర్స్‌తో నడిచే ప్రభుత్వంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో వున్నటువంటి అనేక యిండస్ట్రీస్ విషయంలో, అవి ఈనాడు మూతపడ్డాయి. చాలా జెన్యూయిన్‌గా నడిచే యిండస్ట్రీస్‌ను కూడా కేవలం రాజకీయ ప్రయోజనాల కొరకు మూతవేయడం జరిగిందని యింతకు ముందే మనవి చేశాను. ఇప్పుడు కూడా అదే చెప్పదలచుకున్నాను. ఎ. పి. కార్‌బైడ్స్, సర్‌సిల్క్, పరిశ్రమలు అదే కారణంగా మూతపడడం జరిగింది. ఈనాడు ఈ యొక్క కో ఆపరేటివ్ సెక్టార్‌లో పెద్ద ఇండస్ట్రీగా నడుస్తున్నటువంటి ఎమ్మిగనూరు సొసైటీ 1939 లో రూ 170 పెట్టుబడి ... 10 మగ్గాలతో ప్రారంభించబడి, 1989 నాటికి రూ. 2 కోట్ల టర్నోవర్‌తో 4 ... కార్మికులకు పని కల్పిస్తూ వుండగా, అక్కడ ఇంతవరకు ఎన్నికలు పెట్ట... హైకోర్టు ఆర్డర్ యిచ్చినప్పటికి ఎన్నికలు పెట్టకుండా, సుప్రీం కోర్టుకు ... ఏమి వచ్చింది? కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ ఎన్నికల్లో మీ వారు గెలువ... కారణంగా ఎన్నికలు పెట్టలేదని మనవి చేస్తున్నాను. చిన్న విషయంలో ... లెవల్‌లో ఆలోచించే ప్రభుత్వంలో వున్న పెద్దలు ఈ విధంగా ... నాశనం చేసే ఆలోచన చేస్తున్నారు. ఎమ్మిగనూరు

సొసైటీ విషయంలో, సుప్రీం కోర్టుకు వెళ్లే ఆలోచన మానుకొని, ఇప్పటికైనా ఎన్నికలు పెట్టండి. ప్రస్తుతం కార్మికులకు పని చెప్పే పరిస్థితి లేదు. 4 వేల మంది కార్మికులకు గాను 150 మందికి కూడా పని చూపడం లేదు. ఆర్. డి. ఓ. స్పెషల్ ఆఫీసర్ దానిని సర్వ నాశనం చేస్తున్నారు. రాజకీయ కారణాల కారణంగా కార్మికులకు సర్వనాశనం చేయవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలోని సర్‌సిల్క్, కార్బయిడ్ యిండస్ట్రీస్ విషయంలో యిప్పటికైనా వాటిని తెరవాలనే విషయంలో ముఖ్య మంత్రి గారికి అనేక సార్లు చెప్పడం, అనేక సందర్భాలలో శాసన సభలో తీసుకురావడం జరిగినప్పుడు, ముఖ్యమంత్రిగారు వాగ్దానం చేశారు. నిన్నగాక మొన్న సపరేట్ సిక్ ఇండస్ట్రీస్ మీద డిస్కషన్ వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా వున్నారు, విన్నారు. కాని కేవలం ఉపన్యాసం మాత్రం యిచ్చారు. మన్ములను ముగ్గులను మాత్రం చేశారు. అంతే తప్ప ప్రాక్టికల్‌గా ఈ ఇండస్ట్రీస్ కొరకు ఏమి చేద్దాము ? ఏ విధంగా వీటిని తెరుద్దాము అనేది ముఖ్యమంత్రి తన ఉపన్యాసంలో ఏమి చెప్పలేదు. క్లారిఫికేషన్ సందర్భముగా కూడా చెప్పలేదు. ఈ ప్రభుత్వానికి ఏ విధంగా చిత్తశుద్ధి వున్నది ? మూతపడిన పరిశ్రమలను ఏ విధంగా తెరిపిస్తారు ? మీకు ప్రాబ్లమ్స్ వుంటే వుండవచ్చు. ప్రభుత్వం కొంత చొరవ తీసుకున్నట్లయితే, డబ్బు యివ్వడానికి అనేక ఫైనాన్షియల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్ రెడీగా వున్నాయి. సర్‌సిల్క్ తెరవడానికి రూ. 9 కోట్లు వుంటే తెరిచే అవకాశం వుంది. కార్బయిడ్ ఫ్యాక్టరీని కూడా తెరిచే అవకాశం వున్నది. డిబిఆర్ మిల్స్ విషయంలో, దాన్ని తెరిచే అవకాశం ఉన్నప్పటికి, ప్రభుత్వం పట్టించుకోకుండా తాత్సారంచేస్తూ, దీని విషయంలో ఏమి సమాధానం చెప్పకుండ వుండడం, ముఖ్యమంత్రి సమాధానం యివ్వకుండా తప్పించు కోవడం చాలా శోచనీయం అని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఇండస్ట్రీస్ విషయంలో అనేక రకాల డివిజన్స్, డిపార్ట్‌మెంట్స్ సహాయం చేయడానికై వున్నాయి. అందులో అపిట్కో ఒకటి, అపిట్కో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వుంది. అపిట్కో యం డి గారు ఎన్ని క్రొత్త ప్రాజెక్టులు యిచ్చారు అనేది ఒకసారి లెక్కవేస్తే తేలుతుంది. వారు ఇచ్చిన ప్రాజెక్టులవల్ల ఎంతమంది యిండస్ట్రీస్ పెట్టారనేది కూడా ఒక సారి లెక్క చూస్తే తెలుస్తుంది. ఇండస్ట్రీస్ పెట్టదలచిన వారు మా దగ్గర స్కీమ్ వుంది అంటే మీరు కాపీ చేస్తున్నారే తప్ప మరేమి కాదు. ఈవాళ అపిట్కో యం డి నాయకత్వంలో అక్కడ కేవలం అవినీతి పరమైన కార్యక్రమాలు జరుగుతూ, వారు అమ్ముతే వారిని కాపీ చేసే పద్ధతి నడుస్తున్నది. క్రొత్తగా వారు ఏ యిండస్ట్రీకి కూడా సలహాలను యివ్వడం లేదని చెప్పదలచుకున్నాను. ఆ విధంగా అపిట్కో వ్యవహారం నడుస్తున్నది. అటువంటి యండి గారు అనేక విధాల అవకతవకలకు గురి అవుతున్నారనేది ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినప్పటికి, ఎటువంటి చర్యా తీసుకోవడం జరగలేదని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. గత 5 సంవత్స

రాల కాలంలో ఎన్ని స్కీములు ఇచ్చారు? ఎన్ని ఇండస్ట్రీస్ ... ? ఈ వివరాలు లెక్కలు చెబితే అపిట్కోలోని యం డి నాయకత్వం ఏ విధంగా వున్నది ... స్పష్టంగా కన బడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇండస్ట్రీస్ విషయంలో, ... స్మాల్ స్కేల్ యిండస్ట్రీస్‌కు సంబంధించినటువంటి వ్యవస్థ ఏదైతే ... దో, ... సింగిల్ విండో సిస్టంగా మీరు చేయవలసిన అవసరం వున్నది. ఎవరైనా ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్ పోయి నప్పుడు ఎక్కడయితే రిజిస్ట్రేషన్ అవుతుందో, అక్కడే ... విషయాలు, ఎలక్ట్రికల్ కనెక్షన్స్, శాంక్షన్స్, బాయిలర్స్‌కు సంబంధించి పనులు, ... ఇండస్ట్రీస్ డిపార్ట్‌మెంటులో సింగిల్ విండో సిస్టం ద్వారా అయ్యే ప్రయత్నం చేయాలి. ఒక నిరుద్యోగి రూ. 5, 10 వేలు అప్పు చేసి వివిధ శాంక్షన్స్ విషయంలో తిరిగి, విసిగి వేసారి ఇంటికి పోతున్నాడు. అందువల్ల సింగిల్ పాయింట్ దగ్గర అన్ని శాంక్షన్స్ యిచ్చే విధానం రూపొందించవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

ఈనాడు మైన్స్ అండ్ మినరల్స్ విషయం చూస్తే ఎ. పి. మినరల్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ ఒకటి వుంది. ఆ కార్పొరేషన్‌లో వున్న యం. డి., చైర్మన్, ఏ విధంగా ఆ వ్యవస్థను నడుపుతున్నారు. ఏ విధంగా అవినీతి కార్యక్రమాలు నిలయము అయింది అనేది స్పష్టంగా మనకు కనబడుతుంది. కోట్ల రూపాయల విలువైనటు వంటి గనులు కడప, కర్నూల్‌లోనివి, యం. డి. యొక్క ... మేనేజ్‌మెంట్ వల్ల వాటి యొక్క తప్పుడు సమాచారం వల్ల నష్టపోవడం, ప్రభుత్వానికి నష్టం కలగడం సంభవిం చింది. ఈ యొక్క కోట్ల రూపాయల విలువ చేసే గనుల్లో ... స్టోన్ ప్రైవేటు మేనేజుమెంట్ వారిది కూడా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ యొక్క యం. డి. గతంలో ఉస్మానియా యూనివర్శిటీ ప్రొఫెసర్‌గా వున్నప్పుడు, ఆయన మీద శ్రీరాములు కమిటీ వేయడం జరిగింది. శ్రీరాములు కమిటీ ఆయన క్యారక్టర్ మీద, విధానాల మీద స్ట్రిక్చర్స్ పాస్ చేసింది. అదే వ్యక్తి కార్పొరేషన్‌లో కూడా యం. డిగా వేసినప్పుడు అదే పద్ధతులను అవలంబిస్తూ వుంటే, ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు వుంచు తోంది? అవినీతిపరులైన అధికారులను ఈ ప్రభుత్వం మార్చుకుంటా, వాళ్ళమీద ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోకుండా ఎందుకు వుంచుతోంది? ఆ విషయం ప్రభుత్వానికే తెలియాలి.

ఈనాడు వున్నటువంటి పరిస్థితుల్లో గ్రామీణ ప్రాంతాలలోవున్నటువంటి ... సంవత్సరాల లోపు వయస్సు వున్న పిల్లల విషయంలో, ఇండస్ట్రీస్‌లో పని చేసే ... సరియైన వేతనాలు యివ్వకుండా, వారిని అనేక రకాల యిబ్బందులకు ... సందర్భంలో ప్రభుత్వం పక్రమమైన పద్ధతిలో కావలసినటువంటి మార్పులు ... విధానాలు రూపొందించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది.

తెరిపించి వృత్తి సంబంధమైన కోర్సులు అందులో పెట్టి ఉపాధి కల్పించవలసిన అవసరం వున్నది. 14 సంవత్సరాలలోపు చైల్డ్ లేబర్ విషయంలో ఒక వైపు చదువుతో బాటు జిల్లాలో ఇలాంటి పాటశాలల ద్వారా వృత్తి సంబంధమైన కోర్సులను నేర్పి వారికి సరియగు జీవనోపాధిని కల్పించే విధానాలను, పథకాలను ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టాలని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ మధ్య మార్కాపూర్‌లో ఈ విధమైన పాటశాలను ప్రవేశపెట్టింది. ఆ విధానంలోనే మీరు కూడ ప్రతి జిల్లాలో ఆ పాటశాల మాదిరిగా 14 సంవత్సరాల లోపు పిల్లలకు అన్నిచోట్ల పెట్టవలసిందిగా మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. దేశంలోగల ఈ పారిశ్రామిక విధానంలో ప్రముఖ్యంగా మార్పు రావలసిన అవసరం ఉంది. ఒక వైపు నిరుద్యోగం పెరుగుతున్న దశలో, కేవలం చిన్న పరిశ్రమలను, కుటీర పరిశ్రమలను ప్రోత్సహిస్తే తప్ప వేరే మార్గంలేదు. రాష్ట్రంలో సుమారు ఇప్పటికి 457 మేజర్ అండ్ మీడియం ఇండస్ట్రీస్ ఉన్నాయి. వాటి పెట్టుబడి రూ. 2,150 కోట్లు, 457 ఇండస్ట్రీలలో పని చేస్తున్న ఉద్యోగులు కేవలం మూడున్నర లక్షల మంది. రూ. 1 కోటి పెట్టుబడితో 100 మంది లార్జ్ అండ్ మీడియం స్కేల్ ఇండస్ట్రీలలో ఉపాధి కల్పించబడింది. స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీలో 4,866 వరకు స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీలున్నాయి. రూ. 650 కోట్లు పెట్టుబడి మాత్రమే ఉంది. లార్జ్ ఎండ్ మీడియం స్కేలు ఇండస్ట్రీలలో పని చేసే వారు కేవలం మూడున్నర లక్షల మంది. రూ. 1 కోటి పెట్టుబడితో 100 మంది పని చేసే, రూ. 656 కోట్ల పెట్టుబడితో ఉన్న పరిశ్రమలలో అంటే రూ. 1 కోటి పెట్టుబడికి దాదాపు 750 మంది పనిచేస్తున్న విధానం ఉందనేది ప్రభుత్వం గమనించవలసిన విషయం. స్మాల్ స్కేల్ మరియు మీడియం స్కేల్ ఇండస్ట్రీలను, కుటీర పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించి రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగులకు, కార్మికులకు ఉపాధి కలిగేలా చూడాలి.

హోటల్స్‌లో రూ. 390 మాత్రమే చెల్లించే విధానంలో క్లీనర్ కంటే అధ్వాన్న పరిస్థితులున్నాయి. ఇంద్రారెడ్డి గారు మంత్రిగా ఉండగ వారిని రెగ్యులరైజు చేస్తామని, రెగ్యులర్ స్కేల్ ఇస్తామని ఎన్నోసార్లు చెప్పారు. అమలు కావడంలేదు. గత 5, 6 సంవత్సరాల నుంచి ఈ రాష్ట్రంలో 10 వేల మంది రూ. 390 స్కేలులో ఉన్నారు. ఇప్పటికయినా వారిని రెగ్యులరైజు చేసి అందరికీ సరైన విధంగా ఉపాధి కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

చైర్మన్:—ఉదయం శ్రీనివాసులురెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ, మంత్రి వివేకానంద వ్యక్తిగత విషయాలపై మాట్లాడిన మాటలు, ఈ సభ హుందతనానికి భంగకరంగా

ఉన్నందున, వాటిని 'ఎక్స్‌పంజ్' చేయడం జరిగింది. ప్రెస్ వారు కూడా ఈ విషయం నోట్ చేసుకోవాలి.

ఈ సభ శనివారం అనగా 25–3–1989 నాటికి వాయిదా వేస్తున్నాను.

(సభ తిరిగి శనివారం అనగా 25–3–1989 నాడు ఉదయం 8–30 గంటలకు సమావేశమగుటకు గాను మధ్యాహ్నం గం. 1–33 ని. లకు వాయిదా పడినది.)